

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om skatteuppbörd samt 5 b § i lagen om skattetillägg och förseningsränta

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om skatteuppbörd samt lagen om skattetillägg och förseningsränta ändras.

Syftet med propositionen är att förtydliga användningen av inbetalningar och återbäringar av skatt till betalning av skatt. Syftet med propositionen är att minska företagens administrativa bördor i anslutning till betalning av skatter och utredning av betalningssituationen.

Det föreslås att de bestämmelser som gäller riktande av inbetalningar i lagen om skatteuppbörd preciseras så att betalaren i större utsträckning än för närvarande kan rikta inbetalningarna till betalning av en skattskyldigs alla skatter. Genom de föreslagna ändringarna kan företag i aktiebolagsform och andra samfund betala skatt med hjälp av ett enda referensnummer. Det föreslås att en inbetalning ska användas som betalning av skatt på förfallodagen och enligt förfallodag från den äldsta till den senaste. En oanvänd inbetalning ska på begäran återbetalas till den skattskyldige. För skatter som är föremål för indrivningsåtgärder, till exempel betalningsarrangemang, ska inbetalningen riktas med ett separat referensnummer.

De nuvarande bestämmelserna om riktande av inbetalningar till betalning av skatter inom ett visst skatteslag föreslås förbli oförändrade och vara det primära sättet för fysiska personer att rikta inbetalningar av skatt. Enligt förslaget ska även fysiska personer som bedriver näringsverksamhet och jord- och skogsbruk rikta inbetalningar av skatter på samma sätt som för närvarande.

I bestämmelserna om användning av skatteåterbäring till betalning av skatt föreslås ändringar för att avhjälpa oklarheter som föranleds av användningen av återbäring för betalning av skatt. För att minska användningen av återbäring föreslås det i propositionen att de disponibla inbetalningarna ska användas till betalning av skatt före skatteåterbäringarna. Regleringen ska också förtydligas så att en inbetalning som betalats på skattens förfallodag ska användas till betalning av skatt före skatteåterbäringarna.

Det föreslås ändringar som förtydligar användningen av inbetalningar och återbäringar av skatt som ska anmälas och betalas på eget initiativ. Det föreslås att en inbetalning som riktats till skatt som betalas på eget initiativ inte ska användas för skatter av andra skatteslag som förfallit till betalning vid utgången av betalningsmånaden, utan först när den oanvända inbetalningen återbetalas på den skattskyldiges begäran. För att förenhetliga användningen av återbäringar ska återbäringar av skatt som betalas på eget initiativ användas till betalning av förfallna skatter inom alla skatteslag, och det nuvarande företrädet för skatt som betalas på eget initiativ ska slopas vid användningen av återbäring. Det föreslås att tidpunkten för användning av återbäring av skatt som betalas på eget initiativ ändras så att en återbäring som är föremål för Skatteförvaltningens kontrollåtgärd kan användas till betalning av förfallen skatt först när kontrollåtgärden har avslutats.

Det föreslås att den krediteringsränta som beräknas på en inbetalning som använts till betalning av skatt ska slopas för att minska den administrativa bördan.

För att främja elektroniska förfaranden ska det sammandrag som beskriver betalningssituationen för skatter inte längre på begäran sändas per post till de skattskyldiga som omfattas av elektronisk delgivning av sammandrag.

I lagen om skatteuppbörd föreslås dessutom vissa andra ändringar som gör förfarandet för skatteuppbörd smidigare.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft i november 2025.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING.....	5
1 Bakgrund och beredning.....	5
1.1 Bakgrund.....	5
1.2 Beredning.....	6
2 Nuläge och bedömning av nuläget	6
2.1 Lagstiftning om skatteuppbörd	6
2.2 Användning av inbetalning för betalning av skatt	7
2.3 Användning av återbäring för betalning av skatt.....	10
2.4 Krediteringsränta på inbetalningar	11
2.5 Postning av sammandrag	11
2.6 Vissa andra skatteuppbördsförfaranden.....	12
2.6.1 Återbetalning av obefogade inbetalningar	12
2.6.2 Korrigering av fel	12
2.7 Bedömning av nuläget	12
2.7.1 Användning av inbetalning och återbäring för betalning av skatt.....	12
2.7.2 Återbäring på skatt på eget initiativ	14
2.7.3 Krediteringsränta på inbetalningar	15
3 Målsättning	16
4 Förslagen och deras konsekvenser	16
4.1 De viktigaste förslagen	16
4.1.1 Allmän användningsordning för inbetalningar och återbäringar.....	16
4.1.2 Riktande av inbetalningar till betalning av alla skatter	17
4.1.3 Användning av återbäring för betalning av skatt.....	21
4.1.4 Behandling av inbetalningar och återbäringar som gäller skatter på eget initiativ.....	22
4.1.5 Användning av inbetalning till skatt som håller på att preskriberas.....	23
4.1.6 Krediteringsränta på inbetalningar	24
4.1.7 Postning av sammandrag	24
4.1.8 Vissa andra skatteuppbördsförfaranden.....	25
4.1.8.1 Återbetalning av obefogade inbetalningar	25
4.1.8.2 Korrigering av fel i uppbördsförfarandet.....	25
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna.....	25
4.2.1 Ekonomiska konsekvenser.....	25
4.2.1.1 Konsekvenser för företag.....	25
4.2.1.2 Konsekvenser för fysiska personer	27
4.2.2 Konsekvenser för de offentliga finanserna	28
4.2.2.1 Konsekvenser för skatteintäkter	28
4.2.2.2 Konsekvenser för ränteutgifter och -intäkter relaterade till beskattningen	28
4.2.3 Konsekvenser för myndigheterna	29
5 Alternativa handlingsvägar.....	30
5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser	30
5.1.1 Riktande av inbetalningar enligt gällande lagstiftning	30
5.1.2 Ändring av riktande av inbetalningar för alla skattskyldiga.....	30
5.1.3 Harmonisering av användningsreglerna för skatteslagsinbetalning	31

5.2 Utländsk lagstiftning och andra förfaranden som tillämpas utomlands	32
5.2.1 Inledning	32
5.2.2 Sverige	32
5.2.3 Danmark	33
5.2.4 Norge	34
5.2.5 Litauen	34
5.2.6 Storbritannien	35
5.2.7 Spanien	35
6 Remissvar	35
6.1 Allmänt	35
6.2 Observationer i utlåtandena	36
6.2.1 Allmänt	36
6.2.2 Postning av sammandrag	36
6.2.3 Krediteringsränta på inbetalningar	38
6.2.4 Riktande av inbetalningar av skatter	39
7 Specialmotivering	39
7.1 Lagen om skatteuppbörd	39
7.2 Lagen om skattetillägg och förseningsränta	49
8 Bestämmelser på lägre nivå än lag	51
9 Ikraftträdande	51
10 Förhållande till andra propositioner	52
11 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	52
LAGFÖRSLAG	55
1. Lag om ändring av lagen om skatteuppbörd	55
2. Lag om ändring av 5 b § i lagen om skattetillägg och förseningsränta	61
BILAGA	62
PARALLELLTEXTER	62
1. Lag om ändring av lagen om skatteuppbörd	62
2. Lag om ändring av 5 b § i lagen om skattetillägg och förseningsränta	72

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Skatteförvaltningens beskattnings- och skatteuppbördsförfaranden reformerades stegvis 2017–2020, då alla skatter som Skatteförvaltningen uppbär överfördes till ett informationssystem. Bestämmelserna om uppbörd av alla skatteslag samlades i en lag om skatteuppbörd (11/2018), och förfarandena harmoniserades. Samtidigt övergick man från postspecifik inbetalning av skatt till betalning enligt skatteslag, så att inbetalningarna i stället för en betalningspost riktades som betalning av ett visst skatteslags betalningsposter. Behandlingen av skatter som ska deklarerats och betalas på eget initiativ, såsom mervärdesskatt och arbetsgivaravgifter, tillsammans och som ett skatteslag, togs in i lagen om skatteuppbörd huvudsakligen i samma form som det tidigare skattekontoförfarandet. Reformerna av uppbördsförfarandet beskrivs i följande regeringspropositioner: RP 29/2016 rd, RP 237/2016 rd och RP 97/2017 rd.

År 2017 överfördes uppbörden av punktskatter och bilskatt från Tullen till Skatteförvaltningen. I början av 2020 harmoniserades uppbörden av bilskatten med förfarandet för uppbörd av andra skatter. Punktskatterna ändrades till skatter på eget initiativ, som i skatteuppbörden behandlas tillsammans med andra skatter på eget initiativ (RP 54/2020 rd). Efter införandet av inkomstregistret 2019 deklarerades arbetsgivarprestationer i realtid till inkomstregistret i stället för på deklarationen av skatter på eget initiativ. Inbetalningar av arbetsgivarprestationer som skatt på eget initiativ ändrades inte.

Tillämpningsområdet för lagen om skatteuppbörd omfattar även mervärdesskatt, på vilken tillämpas särskilda ordningar som avses i kapitel 12 a i mervärdesskattelagen (1501/1993). Mervärdesskatt som betalas via särskilda ordningar anses inte vara skatt på eget initiativ som behandlas tillsammans i skatteuppbörden, och de uppbördsförfaranden som tillämpas på skatten avviker delvis från förfarandet för andra skatter. Bestämmelser om de uppbördsförfaranden som avviker från lagen om skatteuppbörd finns i mervärdesskattelagen (RP 283/2018 rd).

Skatteuppbördsförfarandet har i fråga om behandling av inbetalningar och återbäringar automatiserats i hög grad, och det sker i realtid i Skatteförvaltningens informationssystem. Skattskyldigas rätt att rikta inbetalningar har bevarats med beaktande av de särskilda dragen hos olika skatteslag. Betalaren får rikta en inbetalning med det skatteslagsspecifika referensnumret till betalning av skatt som hör till ett visst skatteslag. Vid reformen av uppbördsförfarandet blev behandlingen av inbetalningar mellan skatter mer flexibel så att användningen av inbetalningar först fastställdes inom ett skatteslag eller en helhet som bildats av flera skatteslag, varefter det återstående beloppet kan användas till att betala andra skatteslag och Skatteförvaltningens fordringar före återbäring till den skattskyldige. Även skatteåterbäringar används allmänt för att betala skattskyldigas förfallna skatter före återbäring till skattskyldiga. En flexibel användning av inbetalningar och återbäringar i fråga om alla skatter och andra fordringar som Skatteförvaltningen uppbär har varit förenlig med målen för reformen av skatteuppbörden. I Skatteförvaltningens e-tjänst (MinSkatt) finns heltäckande information om användningen av skattskyldigas inbetalningar och återbäringar samt skattebetalningsläge. Skattskyldigas rättssäkerhet har förbättrats genom bestämmelser om möjlighet att söka ändring i beslut om uppbördsförfarande.

Utifrån erfarenheterna av det nuvarande uppbördsförfarandet har den flexibla användningen av inbetalningar och återbäringar ökat oklarheten i fråga om betalning av skatter. Det finns flera orsaker till att förfarandet är komplicerat. I synnerhet skattskyldiga som ska betala flera

skatteslag upplever att de olika användningsordningarna för inbetalningar är svåra att förstå. Även användningen av återbäringar till betalning av skatter i den nuvarande omfattningen har gjort det svårare att följa upp inbetalningarna och betalningsläget. Den oklara och svårhanterliga helheten har orsakat problem i företagens bokföring och ökat skattskyldigas administrativa börda.

I enlighet med statsminister Petteri Orpos regeringsprogram gör regeringen skatteuppbörden smidigare och beskattningen mer förutsägbar samt främjar digitaliseringen av skatteuppbörden. Skatteuppbördsförfarandena reformeras under regeringsperioden för att minska skattskyldigas administrativa börda genom att underlätta betalningen av skatt samt förtydliga användningen av inbetalningar och återbetalningar för betalning av skatt.

De ändringar som siktar på att göra skatteuppbördsförfarandena smidigare sker stegvis för att säkerställa genomförandet av reformerna. Förslaget till upphävande av bestämmelsen om kvarhållande av återbäring i 28 § i lagen om skatteuppbörd har överlämnats till riksdagen för behandling i mars 2025 som en del av regeringens proposition till riksdagen med förslag till ändringar av inkomstskattelagen och vissa andra skattelagar (RP 17/2025 rd)¹. Det föreslås att bestämmelsen om kvarhållande av återbäring ska upphävas i augusti 2025.

1.2 Beredning

Propositionen har beretts vid finansministeriet i samarbete med Skatteförvaltningen. Ett remissförfarande ordnades om propositionsutkastet mellan den 27 februari och den 28 mars 2025. Ett utlåtande begärdes av de ministerier, myndigheter, aktörer inom näringslivet och övriga intressentgrupper som är centrala med tanke på propositionen. Sammanlagt begärdes ett utlåtande av 14 aktörer. Remisstiden avvek från huvudregeln i anvisningen för hörande vid författningsberedning, enligt vilken minst sex veckor ska reserveras för inlämnande av skriftliga utlåtanden, eftersom de föreslagna ändringarna av skatteuppbördsförfarandet förutsätter systemändringar vid Skatteförvaltningen före lagens avsedda ikraftträdande i november 2025. Remisstiden blev kortare än enligt huvudregeln så att riksdagen hinner behandla propositionen och stadfästa lagändringarna, vilket ger Skatteförvaltningen tillräckligt med tid för att genomföra de systemändringar som behövs. Bakgrundsmaterial till regeringens proposition finns på <https://valtioneuvosto.fi/sv/projekt> med koden [VM066:00/2024](#).

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Lagstiftning om skatteuppbörd

I lagen om skatteuppbörd föreskrivs om förfarandet som tillämpas på uppbörden, betalningen och indrivningen av skatter och avgifter som ska betalas till Skatteförvaltningen. Med undantag för mervärdesskatt som ska betalas via särskilda ordningar innehåller lagen om skatteuppbörd bestämmelser om uppbördsförfarandet för alla skatter som Skatteförvaltningen uppbär. I lagen om skatteuppbörd finns bestämmelser om betalning av skatter, riktande av betalningar och användningsordning för inbetalningar samt användning av återbäringar och utbetalning av återbäring. Lagen om skatteuppbörd innehåller också bestämmelser om indrivning av skatter, ansvar för skatter, preskription av skatter och korrigerings av fel i skatteuppbördsförfarandet. I

¹ Behandlingsuppgifterna finns på riksdagens webbplats:
https://www.eduskunta.fi/SV/vaski/KasittelytiedotValtiopaivaasia/Sidor/RP_17+2025.aspx.

lagen om skatteuppbörd föreskrivs dessutom om sammandrag som beskriver den skattskyldiges betalningssituation och delgivning av sammandraget.

Lagen om skatteuppbörd innehåller även bestämmelser om krediteringsränta som betalas på den skattskyldiges inbetalningar och återbärningar. Om förseningsränta på obetalda skatter som hör till tillämpningsområdet för lagen om skatteuppbörd föreskrivs i lagen om skattetillägg och förseningsränta (1556/1995), nedan *lagen om förseningsränta*.

2.2 Användning av inbetalning för betalning av skatt

Med användningsordning avses i lagen om skatteuppbörd den ordning i vilken skatterater betalas när flera rater är obetalda. Enligt den allmänna ordningen i 6 § i lagen om skatteuppbörd används inbetalningar till betalning av skatter enligt den dag skatterna preskriberas från den äldsta till den senaste. På preskription av skatter tillämpas lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007), enligt vars 20 § skatter preskriberas fem år efter ingången av året efter det år då den påfördes eller debiterades, och i annat fall vid ingången av året efter det år då fordran förföll till betalning. I olika skattelagar finns dessutom särskilda bestämmelser om preskription av skatter.

Om preskriptionsdagen för skatter är densamma, används inbetalningar till att betala skatt i den ordning de förfallit till betalning, från den äldsta till den nyaste. På skatter som förfallit samma dag tillämpas ordningsföljden för skatteslag enligt 6 § i lagen om skatteuppbörd, där de skatter som redovisas till flera skattetagare har företräde medan de skatter som endast betalas till staten kommer sist.

Den allmänna användningsordningen tillämpas, om inget annat föreskrivs om användningsordningen. Enligt den allmänna användningsordningen används inbetalningar till betalning av skatt i den ordning i vilken inbetalningarna har gjorts, om ett flertal inbetalningar är tillgängliga.

I 16 § i lagen om skatteuppbörd föreskrivs om riktande av inbetalningar. En inbetalning kan riktas som en allmän inbetalning till betalning av alla förfallna skatter eller som en skatteslagsinbetalning till betalning av skatter av ett skatteslag. Skatterna betalas in med skatteslagsspecifika referensnummer eller referensnummer för allmän betalning. Referensnumren är specifika för skattskyldiga. I skatteslagsinbetalning används betalningen primärt till skatteslagets skatter. Till exempel en inbetalning som riktas till inkomstskatt används till att betalas vissa inkomstskatter, såsom kvarsfatt, förskottsskatt eller debiterad inkomstskatt vid ändringsbeskattning. På motsvarande sätt används en inbetalning som riktats till fastighetsskatt primärt till att betala fastighetsskatt som den skattskyldige påförts. Vissa skatter på eget initiativ behandlas i skatteuppbörden som ett skatteslag så att en inbetalning riktas till alla skatter på eget initiativ med hjälp av ett referensnummer. Dessa skatter som behandlas gemensamt definieras i 7 § i lagen om skatteuppbörd, och i denna proposition kallas de skatter på eget initiativ.² Skatter som behandlas gemensamt är bland annat mervärdesskatt, arbetsgivarprestationer, punktskatter, apoteksskatt och lotteriskatt.

² Skatter som behandlas gemensamt är skatter som avses i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ (768/2016) samt försumelseavgift som avses i 22 a § i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995), med undantag för förskottsbetalning enligt lagen om förskottsuppbörd (1118/1996), källskatt som påförs räntetagare, återbärning av källskatt till inkomsttagare som avses i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst (627/1978),

Om det inte finns några obetalda skatter av det skatteslag som inbetalningen riktas till, används inbetalningen till att betala den skattskyldiges förfallna skatter av andra skatteslag och Skatteförvaltningens andra fordringar enligt den allmänna användningsordningen.

Inbetalningar används till att betala skatter på olika sätt när det gäller debiterade skatter respektive skatter på eget initiativ. Om det är fråga om debiterade skatter, såsom inkomst- och fastighetsskatt, används inbetalningar till att betala skatter inom skatteslaget i fråga i förfallodagsordning. Enligt 16 § 4 mom. i lagen om skatteuppbörd används inbetalningen till betalning av förfallna och icke förfallna skatterater. Om inbetalningen som riktats till skatteslaget inte används, återbetalas den omedelbart till den skattskyldige. Före återbetalning används inbetalningen till att betala förfallna skatter av andra skatteslag enligt den allmänna användningsordningen.

En inbetalning som riktas till skatter på eget initiativ används till att betala alla skatter på eget initiativ, och inbetalningen kan inte riktas till en viss skatt på eget initiativ. Enligt 16 § 3 mom. i lagen om skatteuppbörd används inbetalningen till att betala dessa skatter enligt den allmänna användningsordningen. Inbetalningen används till skatter först enligt preskriptionsdagen och, om den är densamma, enligt förfallodagen. När det gäller skatter som förfaller på samma dag iakttas skatteslagsordningen enligt 6 § i lagen om skatteuppbörd.

En inbetalning som riktas till betalning av skatter på eget initiativ betalas tidigast på skattens förfallodag. Inbetalningen används inte till att betala icke förfallna skatteposter i motsats till debiterade skatter. Med skatter på eget initiativ avses skatter som den skattskyldige själv deklarerar och betalar. Eftersom informationen om beloppet av den skatt på eget initiativ som betalas beror på den skattskyldiges deklaration, har Skatteförvaltningen inte nödvändigtvis kännedom om skattskyldigheten när beloppet betalas in. En inbetalning med referensnummer för skatt på eget initiativ används till att betala förfallna skatter på eget initiativ fram till den sista kalenderdagen i den månad då inbetalningen gjorts. I slutet av inbetalningsmånaden används inbetalningen till att betala förfallna skatter av andra skatteslag och Skatteförvaltningens andra fordringar. En oanvänd inbetalning av skatter på eget initiativ återbetalas på den skattskyldiges begäran. Före återbetalning används den till att betala förfallna obetalda skatter av andra skatteslag.

Om användning av inbetalningar som riktats till överlåtelseskatt föreskrivs i 16 § 7 mom. i lagen om skatteuppbörd. En inbetalning som riktats till betalning av överlåtelseskatt används omedelbart till att betala förfallna och icke förfallna överlåtelseskatter. En oanvänd inbetalning används dock inte till att betala förfallna skatter av andra skatteslag och den återbetalas inte till den skattskyldige, eftersom den utsatta tiden för deklaration av överlåtelseskatt kan infalla upp till sex månader efter tidpunkten för förvärvet. En inbetalning som riktats till överlåtelseskatt lämnas att vänta på kommande överlåtelseskattedeklarationer. Först när den oanvända inbetalningen återbetalas på den skattskyldiges begäran eller på Skatteförvaltningens initiativ som en ogrundad betalning används inbetalningen till att betala obetalda förfallna skatter av andra skatteslag.

Om betalning av sådan mervärdesskatt på vilken tillämpas en särskild ordning som avses i 12 a kap. i mervärdesskattelagen föreskrivs i mervärdesskattelagen. Mervärdesskatt på försäljning som omfattas av särskilda ordningar deklarerar och betalas i identifieringsmedlemsstaten. Om

mervärdesskatt på vilken tillämpas en särskild ordning som avses i 12 a kap. i mervärdesskattelagen samt återbetalning av slutlig löneskatt som avses i 6 § i lagen om beskattning av anställda vid Nordiska Investeringsbanken, Nordiska utvecklingsfonden och Nordiska miljöfinansieringsbolaget (562/1976).

Finland är identifieringsmedlemsstat, tillämpas inte bestämmelserna i lagen om skatteuppbörd på betalningarna. Endast skattens kapital deklarerar och betalas till identifieringsmedlemsstaten. Skatten betalas med det deklarationsspecifika referensnumret. Identifieringsmedlemsstaten redovisar betalningarna till konsumtionsmedlemsstaten. Räntorna och påföljdsavgifterna betalas direkt till den aktuella konsumtionsmedlemsstaten. Konsumtionsmedlemsstaten uppbär också skatt, om den inte har betalats i sin helhet, och påför skatt, om skatt inte har deklarerats. Då betalas också skattens kapital direkt till konsumtionsmedlemsstaten. Om Finland är konsumtionsmedlemsstat ges en betalningsuppsmaning att betala skatterna till Finland med referensnummer för den särskilda ordningen. På användning av en inbetalning tillämpas 16 § 4 mom. i lagen om skatteuppbörd, enligt vilket inbetalningen används till betalning av den särskilda ordningens förfallna och icke förfallna skatter enligt förfallodag.

Enligt 16 § 9 mom. i lagen om skatteuppbörd kan en inbetalning riktas till en betalning av en engångssäkerhet för punktskatt. Säkerheten används i första hand till betalning av punktskatten för den skatteperiod till vilken den skattskyldige i skattedeklarationen riktar säkerheten eller den skatteperiod i fråga om vilken skatt har påförts enligt uppskattning. Därefter används inbetalningen till betalning av andra skatter enligt den allmänna användningsordningen. Om inbetalningen har riktats till betalning av en sådan säkerhet som har ställts för produkter som inte omfattas av punktskatt i Finland eller som av någon annan orsak inte behöver deklarerar, återbetalas inbetalningen på ansökan till den skattskyldige utan att använda den till betalning av andra förfallna skatter.

Betalaren får rikta en inbetalning till betalning av den skattskyldiges alla förfallna skatter. Denna allmänna inbetalning³ som avses i 16 § 1 mom. i lagen om skatteuppbörd riktar inbetalningen till alla förfallna skatter enligt den allmänna användningsordningen. I allmänhet uppmanar Skatteförvaltningen att använda allmän inbetalning med en betalningsuppsmaning, i vilken den skattskyldige påminns om flera obetalda förfallna skatter. Förfallna skatter av olika skatteslag kan då betalas med en allmän inbetalning i stället för med skatteslagsinbetalningar. Om något återstår av inbetalningen efter betalningen av de förfallna skatterna, har inbetalningen därefter behandlats som inbetalning av skatt på eget initiativ.

Med stöd av 18 § i lagen om skatteuppbörd riktar Skatteförvaltningen inbetalningarna, med avvikelse från användningsordningen, sist till de skatteslagsfordringar som är föremål för betalningsarrangemang eller indrivning i utskönningsväg samt i andra motsvarande situationer där det med betalaren har avtalats om avvikelse från användningsordningen eller där inbetalningen i strid med betalarens intresse skulle användas till betalning av en fordran som är föremål för indrivningsåtgärder. I indrivningssituationer möjliggör förfarandet betalning av nya skyldigheter före betalning av skyldigheter som är föremål för indrivning. Då förfaller inte till exempel ett betalningsarrangemang på grund av nya skatteskulder. Även med avvikelse från användningsordningen möjliggör 18 § i lagen om skatteuppbörd också att inbetalningar alltid i första hand används till att betala den skattskyldiges egna skatter och först i andra hand till skatter för vilka den skattskyldige ansvarar som för egna skatter.

Enligt 17 § i lagen om skatteuppbörd kan en inbetalning riktas till betalning av vissa specificerade fordringar med ett separat referensnummer som Skatteförvaltningen ger. Detta specifika riktande av en inbetalning kan användas till exempel i en betalningsarrangemangssituation, där Skatteförvaltningen ger ett separat referensnummer för

³ I Skatteförvaltningens anvisningar används termen referensnummer för förfallna skatter för referensnummer för allmän inbetalning.

betalning av skatter som omfattas av betalningsarrangemang. Inbetalningen riktar sig endast till de skatter som omfattas av betalningsarrangemang enligt den allmänna användningsordningen för inbetalningar. Om inga obetalda skatter som omfattas av betalningsarrangemang finns, riktas den återstående inbetalningen till andra förfallna skatter enligt den allmänna användningsordningen. Ett separat referensnummer för riktande av inbetalning ges också för betalning av rater enligt betalningsprogram för företagssanering och skuldsanering samt ansvarsskatt.

2.3 Användning av återbäring för betalning av skatt

I lagen om skatteuppbörd avses med återbäring skatt som återbetalas till den skattskyldige. I enlighet med 22 § och 26 § i lagen om skatteuppbörd använder Skatteförvaltningen återbäring till betalning av den skattskyldiges förfallna skatter och Skatteförvaltningens andra fordringar innan återbäringen betalas ut. Återbäringar används till betalning av skatter enligt den allmänna användningsordningen, varvid de i första hand används till skatter enligt deras preskriptionsordning och i andra hand enligt deras förfallodagsordning från den äldsta till den senaste.

Återbäringar kan användas till betalning av alla förfallna skatter oberoende av skatteslag. Återbäringar av skatter på eget initiativ används dock i första hand till betalning av skatter på eget initiativ och först därefter till betalning av skatter av andra skatteslag. Såsom med inbetalningar används återbäringar i sista hand till betalning av de fordringar som är föremål för betalningsarrangemang eller indrivning i utskönningsväg. Återbäringar används i första hand till betalning av den skattskyldiges egna skatter, och därefter till betalning av de skatter som den skattskyldige ansvarar för som för egen skatt.

Enligt den allmänna användningsordningen används återbäringar till betalning av skatter i den ordning i vilken återbäringarna är tillgängliga. Om flera inbetalningar och återbäringar är tillgängliga för betalning av skatt, används inbetalningarna och återbäringarna i den ordning i vilken inbetalningarna har gjorts och återbäringarna är tillgängliga. Om dagen är densamma används inbetalningen först.

Återbäringar är i regel tillgängliga för betalning av förfallen skatt den dag då beslut om skatteåterbäring fattas. Beslut som gäller återbäring är till exempel beskattningsbeslut, på basis av vilka skatt återbetalas till den skattskyldige samt beslut om befrielse från skatt eller om avstående från uppbörd. För återbäringar som baserar sig på deklarationer av skatter på eget initiativ eller rättelsedeklarationer finns separata lagstadgade tidpunkter när återbäringar tidigast kan användas till betalning av skatter. Mervärdesskatt som berättigar till återbäring kan användas den dag då skatte- eller rättelsedeklarationen har lämnats, dock tidigast på den allmänna förfallodagen i följande månad efter den mervärdesskatteperiod som berättigar återbäring. Mervärdesskatt som berättigar till återbäring kan således betalas ut redan efter den allmänna förfallodagen i månaden som följer på skatteperioden. Andra återbäringar baserade på rättelsedeklaration av skatt på eget initiativ är tillgängliga den dag då rättelsedeklarationen lämnas, dock tidigast på förfallodagen för skatteperiodens skatt. Återbäring på skatt på eget initiativ baserad på påförande av skatt till den skattskyldiges fördel, rättelse av beslut och ändringssökande är tillgänglig den dag då beslutet fattas eller ändringsbeskattningen verkställs.

Det finns vissa undantag från användning av återbäring. Återbäring får inte användas till betalning av en preskriberad skuld eller en sådan skuld beträffande vilken verkställighet helt har förbjudits eller avbrutits. Förbudet mot användning av återbäring gäller också återbäring på skatt som har betalats av misstag och återbäring när motsvarande medel har betalats som utdelning

ur den skattskyldiges konkursbo. Till betalning av en fordran används inte skatteåterbäring som överförs till en främmande stat eller återbäring av försummelseavgifter.

Det belopp som ska betalas tillbaka till den skattskyldige betalas ut utan dröjsmål efter det att rätten till återbäring har utretts, om inte återbäringen ska användas till betalning av skatt eller någon annan fordran. Utbetalningen av återbäringen kan förhindras, om den skattskyldige har deklarationsförsummelser. Återbäringen betalas ut efter rättelse av deklarationsförsummelserna. De belopp som ska betalas tillbaka till den skattskyldige betalas ut, om det sammanlagda beloppet av de återbäringar och inbetalningar som inte har använts till betalning av skatter uppgår till minst 10 euro.

2.4 Krediteringsränta på inbetalningar

Krediteringsränta enligt 37 § i lagen om skatteuppbörd beräknas utöver på återbäringar även på inbetalningar. Krediteringsränta beräknas på inbetalningar som används till betalning av skatt senare än på betalningsdagen från dagen efter inbetalningsdagen till dagen då inbetalningen används. Krediteringsräntan beräknas som årlig ränta, som motsvarar den i 12 § i räntelagen (633/1982) avsedda referensräntan för halvårsperioden före kalenderåret i fråga, minskad med två procentenheter. Räntan är dock minst 0,5 procent. I praktiken betalas krediteringsränta på inbetalningar av skatt på eget initiativ som kan betalas in före förfallodagen och som används till betalning av skatt på eget initiativ på förfallodagen. Krediteringsränta betalas också på inbetalningar som återbetalas och som inte använts till betalning av skatt från dagen efter inbetalningsdagen till återbetalningsdagen. Ett undantag från detta är överlåtelseskatt, eftersom ingen krediteringsränta beräknas på den. Krediteringsränta betalas inte heller på inbetalningar av en skattskyldig som använder en särskild ordning för mervärdesskatt och som via identifieringsmedlemsstaten betalas till Finland. Med stöd av lagen om skatteuppbörd behöver krediteringsränta inte betalas ut, om inbetalningen anses ha gjorts i något annat syfte än i syfte att betala skatt, till exempel om det enda syftet med inbetalningen är att intjäna ränta.

2.5 Postning av sammandrag

Enligt 70 § i lagen om skatteuppbörd sammanställs för den skattskyldige ett månatligt sammandrag, i vilket antecknas uppgifter om till betalning av vilka skatter inbetalningar och återbäringar har använts, uppgifter om obetalda skatter och betalningsuppmaningar. I sammandraget antecknas också beslut om förseningsavgift och beslut om avlyftande av beskattning enligt uppskattning som fattats med stöd av lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ (768/2016).

Sammandraget delges den skattskyldige genom elektroniska servicetjänster (MinSkatt) i det allmänna datanätet. Enligt 71 § i lagen om skatteuppbörd är elektronisk delgivning av sammandraget huvudregeln. Sammandraget delges som vanlig delgivning per post endast till sådana fysiska personer och dödsbon som inte har förts in i arbetsgivarregistret eller registret över mervärdesskattskyldiga eller som inte bedriver annan mervärdesskattepliktig verksamhet än skogsbruk. Sammandraget delges elektroniskt om en fysisk person eller ett dödsbo har gett sitt samtycke till elektronisk delgivning. Sammandraget delges inte per post, om det inte innehåller andra uppgifter än uppgifter om att inbetalningar har använts till betalning av skatter eller uppgifter om obetalda skatter, som inte är föremål för betalningsuppmaning enligt lagen om skatteuppbörd.

Skattskyldiga som omfattas av obligatorisk elektronisk delgivning kan på begäran också få sammandraget på papper. Delgivning av sammandrag på papper inverkar inte på den tidpunkt

när en skattskyldig som omfattas av obligatorisk elektronisk delgivning anses ha fått kännedom om sammandraget.

Ett motsvarande delgivningsförfarande gäller också separata beslut som fattats med stöd av lagen om skatteuppbörd som utgörs av bland annat beslut om rättelse av fel i skatteuppbörden och indrivning av felaktig återbäring. Separata beslut delges dock som vanlig delgivning per post på motsvarande sätt som andra beskattningsbeslut.

2.6 Vissa andra skatteuppbördsförfaranden

2.6.1 Återbetalning av obefogade inbetalningar

Med stöd av 20 § i lagen om skatteuppbörd betalas på yrkande av den skattskyldige tillbaka ett belopp som har betalats in, om det har betalats av misstag eller utan grund. En inbetalning kan anses vara ogrundad om det inte finns obetalda skatter, dvs. att det är fråga om en oanvänd inbetalning. En inbetalning kan anses vara betald av misstag, om den avsetts bli betald till en annan mottagare än Skatteförvaltningen eller om det skett något annat misstag vid betalningen. Om yrkandet på återbetalning av inbetalningen inte godkänns, meddelar Skatteförvaltningen ett beslut i ärendet i vilket ändring får sökas.

Skatteförvaltningen kan också på eget initiativ betala tillbaka ett belopp som har betalats in utan grund efter att vid behov ha gett den skattskyldige tillfälle att lämna en utredning. Skatteförvaltningen återbetalar överbetalningar av debiterade skatter genom ett automatiserat förfarande, om den skattskyldige inte har obetalda skatter av skattelaget eller andra förfallna skatter. Oanvända inbetalningar av skatter på eget initiativ återbetalas på den skattskyldiges begäran.

2.6.2 Korrigering av fel

Med fel i skatteuppbördsförfarandet avses i allmänhet fel i samband med användning av inbetalning eller återbäring. Fel kan också uppstå i andra skatteuppbördsåtgärder. I enlighet med 72 § i lagen om skatteuppbörd korrigerar Skatteförvaltningen på eget initiativ eller på yrkande av den skattskyldige eller den som ansvarar för skatten ett fel som har uppstått vid uppbördsförfarandet omedelbart efter det att felet har upptäckts. Tidsfristen för korrigering av fel är tre år från utgången av det kalenderår då sammandraget sammanställdes och som har innehållit eller borde ha innehållit den åtgärd eller uppgift som är föremål för yrkandet på korrigering.

Ett fel behöver inte korrigeras om det är ringa och om det inte är till skada för den skattskyldige. Ett fel behöver inte heller korrigeras om det belopp som den skattskyldige grundlöst har fått till godo är ringa och ett opartiskt bemötande av de skattskyldiga eller någon annan orsak inte kräver att korrigering görs.

2.7 Bedömning av nuläget

2.7.1 Användning av inbetalning och återbäring för betalning av skatt

Genom att rikta en inbetalning kan betalaren påverka vilket eller vilka skatteslag som inbetalningen i första hand ska användas till. Betalaren utövar sin rätt att rikta betalningar med hjälp av de skattskyldigspecifika referensnummer som Skatteförvaltningen fastställt. Inbetalningarna används till betalning av skatteslag på olika sätt på grund av skattelagens art. När det gäller skatter som debiteras av Skatteförvaltningen, såsom inkomstskatt och

fastighetsskatt, används inbetalningar omedelbart också till betalning av skatteslagets kommande icke förfallna betalningsrater. Användning av inbetalningar till betalning av kommande rater är motiverad, eftersom betalaren då kan betala en viss skatt genast, även före förfallodagen. Oanvända inbetalningar återbetalas till den skattskyldige genast med hjälp av ett automatiserat förfarande. När det gäller skatter på eget initiativ används inbetalningar till betalning av skatt först på förfallodagen, och inbetalningen återbetalas inte utan den skattskyldiges begäran. Beroende på skatteslag används inbetalningar antingen enligt ordningsföljden för skatternas preskriptionsdag eller förfallodag. Inbetalningarnas varierande användningsordning är komplicerad, och betalaren vet inte alltid hur inbetalningar som riktats till olika skatteslag används till betalning av skatter.

Vid sidan av rätten att rikta inbetalningar finns det förfaranden enligt vilka inbetalningar används till betalning av andra skatter än det skatteslag som är föremål för betalningen. Genom en flexibel användning av inbetalningar har man strävat efter en situation där en skattskyldig inte samtidigt har obetalda skatter, på vilka dröjsmålsränta löper, och oanvända inbetalningar inom Skatteförvaltningen. Förfarandena avviker mellan olika skatteslag. Inbetalningar för debiterade skatter används efter betalning av skatteslagets förfallna och icke förfallna skatter genast till betalning av andra skatteslags förfallna skatter. När det gäller skatter på eget initiativ används inbetalningar i slutet av betalningsmånaden till betalning av andra skatteslags förfallna skatter för att undvika ytterligare dröjsmålsräntor. Användning av inbetalningar till betalning av skatter på eget initiativ fram till den sista dagen i den kalendermånad då inbetalningen gjorts har ansetts vara motiverad så att inbetalningen också ska riktas till skatter på eget initiativ som deklarerats för sent efter den allmänna förfallodagen för skatteperioden. Syftet med tidpunkten har delvis varit att säkerställa betalning av både förfallna skatter på eget initiativ och andra skatteslags obetalda skatter. Den flexibla användningen av inbetalningar mellan skatteslag på ett sätt som den skattskyldige inte kan förutse på ett tillräckligt sätt leder ofta till att det förblir oklart för den skattskyldige hur inbetalningen har använts. Särskilt användning av inbetalningar för skatter på eget initiativ till betalning av andra skatter i slutet av betalningsmånaden är oförutsebar i en situation, där den skattskyldige genom inbetalningen har försökt betala kommande skatter på eget initiativ. Med tanke på systemets överskådlighet vore det viktigare att rikta inbetalningarna enligt betalarens avsikt än att minimera dröjsmålsräntor på skatter.

Användning av flera referensnummer orsakar fel vid valet av referens, varvid inbetalningen kan riktas på ett för betalaren ofördelaktigt sätt. Utredningar av inbetalningar på grund av fel referenser ökar den administrativa bördan för både skattskyldiga och Skatteförvaltningen.

Även användning av skatteåterbärningar till betalning av skatter kan leda till oklarhet i fråga om betalda skattebelopp. Användning av skatteåterbärning till betalning av skatt i en situation, där förfallna skatter är obetalda, är nödvändigt med tanke på skatteinflödet. Skatteåterbärningar används dock till betalning av skatter även när en inbetalning gjorts i tid på förfallodagen för betalning av skatt. Skatteåterbärningar används till att betala skatter med stöd av lagen om skatteuppbörd på skattens förfallodag, eftersom inbetalningar av skattskyldiga på förfallodagen ännu inte finns i Skatteförvaltningens system på grund av dröjsmål i betalningsförmedlingen. På grund av användning av skatteåterbärningar i realtid kan en inbetalning på förfallodagen bli oanvänd och sedan riktas till andra skatter eller skatteposter än vad den skattskyldige avsett, eller alternativt återbetalas till den skattskyldige som en obefogad betalning. Till exempel vid betalning av inkomstskatt riktas en inbetalning till kommande betalningsrater, om den betalningsrat som den skattskyldige hade avsett att betala redan betalats med återbärning. Användning av inbetalningen till kommande skatter motsvarar då inte betalarens avsikt. Användning av skatteåterbärning i en situation där skatt har betalats i tid gör det betydligt svårare att följa upp den skattskyldiges betalningssituation. På grund av osäkerhetsfaktorerna relaterade till användning av skatteåterbärningar, såsom återbetalningsbelopp och varierande

användningstidpunkter, kan skattskyldiga inte beakta återbäringar i tillräckligt hög grad vid betalning av skatter.

Den inbördes användningsordningen för inbetalningar och återbäringar kan leda till att återbäring används i en situation där även en inbetalning kunde ha använts. Om flera inbetalningar och återbäringar är tillgängliga på förfallodagen för betalning av skatt, används de i den ordning i vilken inbetalningarna har gjorts och återbäringarna är tillgängliga. Detta gör det svårare för betalaren att uppskatta det korrekta belopp som ska betalas.

Syftet med den allmänna användningsordningen för inbetalningar och återbäringar är att de äldsta skatterna och fordringarna betalas först, eftersom det förebygger bortfall av skatteinkomster vid preskribering. Användningsordningarna för olika skatteslagsinbetalningar är dock inte enhetliga utan inbetalningar som riktas till andra skatter än skatter på eget initiativ ska i stället för enligt preskriptionsdag betalas enligt skatternas förfallodag.⁴ Trots preskriptionsordningen är skattens förfallodag i regel den faktor som styr användningen av inbetalningar och återbäringar, eftersom skatter som förfaller samma år preskriberas samtidigt. Hur skattens preskriptionsdag fastställs är inte lika klar för skattskyldiga som förfallodagen enligt beskattningsbeslutet eller den allmänna förfallodagen för skatter på eget initiativ. Om användning av inbetalning eller återbäring enligt preskriptionsdag skiljer sig från ordningen enligt förfallodag, orsakar det i allmänhet alltid oklarhet i hur inbetalningarna och återbäringarna riktas.

De flexibla skatteuppbördsförfarandena som bildas av varierande användningsregler och omfattande användning av skatteåterbäringar är inte helt förutsebara eller förståeliga för skattskyldiga. Skattskyldiga känner inte till de olika användningsordningarna eller orsakerna till dem. Hur inbetalningar och återbäringar riktas varierar beroende på vilket referensnummer som används vid betalning och på den skattskyldiges aktuella betalningssituation. Den komplicerade helheten ökar skattskyldigas administrativa börda och behov av service från Skatteförvaltningen. Behandlingen av inbetalningar och återbäringar är en utmaning i bokföringen, och verifieringskedjans integritet bevaras inte. Problemen gäller i synnerhet skattskyldiga som ska betala flera skatteslag. Ekonomiadministrationsförbundet i Finland rf har uppskattat att det nuvarande oöverskådliga skatteuppbördsförfarandet och de komplicerade reglerna för användning av inbetalningar och återbäringar orsakar företagen extra administrativa kostnader på närmare 15 miljoner euro om året.⁵

2.7.2 Återbäring på skatt på eget initiativ

Behandlingen av återbäring på skatt på eget initiativ avviker från behandlingen av återbäring på andra skatteslag. Återbäring på skatt på eget initiativ kan på den skattskyldiges begäran förvaras för kommande betalningsskyldigheter. Återbäring används i första hand till betalning av skatt på eget initiativ före andra skatter, och återbäringen är tillgänglig för betalning av skatter enligt den skattskyldiges anmälan. Dessa förfaranden har minskat penningtransaktionerna med Skatteförvaltningen för de skattskyldiga som regelbundet får återbäring och betalar skatt på eget

⁴ Förfallodagsordningen har förhindrat en situation som orsakas av förtida preskribering förskott på inkomstskatt och kvarskatt som hänför sig till olika skatteår och som leder till att inbetalningar används till betalning av icke förfallna skatter som preskriberas tidigare i stället för till betalning av förfallna skatter.

⁵ Enkät av Ekonomiadministrationsförbundet i Finland rf 2023.

initiativ. Den skattskyldige kan till exempel beakta mervärdesskatt som berättigar till återbäring vid betalning av arbetsgivarprestationer för skatteperioden.

I en annan regeringsproposition (RP 17/2025 rd) föreslås att kvarhållande av återbäring ska slopas⁶. I motiveringen till denna proposition konstateras att endast få skattskyldiga som betalar skatter på eget initiativ har begärt kvarhållande av återbäring för kommande betalningsskyldigheter. Enligt Skatteförvaltningens statistik inlämnas cirka 88 procent av deklARATIONERNA av mervärdesskatt som berättigar till återbäring före skatteperiodens allmänna förfallodag. Eftersom återbäringen på mervärdesskatt kan erhållas redan efter den allmänna förfallodagen i den månad som följer på skatteperioden, agerar största delen av företagen så att återbäringarna blir tillgängliga så fort som möjligt. Användning av återbäring till skatt på eget initiativ sker endast om den skattskyldige begär kvarhållande av återbäring för kommande betalningsskyldigheter eller deklarerar mervärdesskatt eller annan skatt på eget initiativ som berättigar till återbäring på skatteperiodens allmänna förfallodag, då skatteperiodens skatter på eget initiativ förfaller. När det gäller de skattskyldiga som deklarerade mervärdesskatt som berättigade till återbäring först på skatteperiodens allmänna förfallodag användes cirka 3 procent av återbäringen till betalning av skatt på eget initiativ. Av dem hade 40 procent dessutom betalat skatt för skatteperioden. Endast i uppskattningsvis 2 procent av deklARATIONERNA av mervärdesskatt som berättigade till återbäring hade återbäringsbeloppet beaktats i beloppet av skatt på eget initiativ för skatteperioden. På grund av osäkerheten angående användning av återbäring och av praktiska orsaker avstämmer företagen inte inbetalningar och återbäringar av skatter på eget initiativ för att undvika korsvisa betalningar.

Återbäring baserad på deklARATION av skatt på eget initiativ eller rättelsedeklARATION blir tillgänglig för den skattskyldige på den dag då deklARATIONEN lämnats in, dock så att mervärdesskatt som berättigar till återbäring kan fås till godo tidigast en månad före skatteperiodens förfallodag och återbäring baserad på en rättelsedeklARATION tidigast på skatteperiodens förfallodag. Om en deklARATION är föremål för Skatteförvaltningens kontrollåtgärder, betalas återbäringen in på den skattskyldiges konto först när kontrollåtgärderna har slutförts och återbäringsbeloppet utretts. Återbäringen på skatt på eget initiativ är då inte tillgänglig samtidigt som andra skatteåterbäringar. Eftersom återbäringen enligt deklARATIONEN används till betalning av den skattskyldiges skatteskulder, måste ett felaktigt belopp återkrävas efter att kontrollåtgärderna slutförts. Med en felaktig skatte- eller rättelsedeklARATION kan den skattskyldige direkt kvitta skatteskulder till exempel för att undvika konkursförfarande. På grund av användning av ogrundade återbäringar har Skatteförvaltningen varit tvungen att avbryta ansökan om konkursförfarande och starta processen på nytt efter påförande av skatt.

2.7.3 Krediteringsränta på inbetalningar

Beloppen av krediteringsränta på skatt på eget initiativ som betalats före förfallodagen är ofta små. Krediteringsräntetransaktioner orsakar dock arbete i företagets bokföring och gör det svårare att utreda användningen av betalningarna. Den administrativa börda som skattskyldiga orsakas är oproportionerligt stor i förhållande till den ekonomiska nyttan. Krediteringsräntan på inbetalningar har kunnat förhindra företag att använda automatiska utbetalningar före skattens

⁶ Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av inkomstskattelagen och vissa andra skattelagar, RP 17/2025 rd. Behandlingsuppgifterna finns på riksdagens webbplats: https://www.eduskunta.fi/SV/vaski/Kasittelytiedot/Valtiopaivaasia/Sidor/RP_17+2025.aspx.

förfallodag. Krediteringsräntan på inbetalningar som används till att betala skatt beräknas inte heller enhetligt för alla skatteslag.

3 Målsättning

I enlighet med statsminister Petteri Orpos regeringsprogram genomför propositionen ändringar som gör skatteuppbörden smidigare och främjar digitalisering. Målet för de föreslagna ändringarna av lagen om skatteuppbörd är att skapa klarhet i betalningen av skatt samt användningen av inbetalningar och återbäringar till betalning av skatter. Propositionen syftar till att minska den extra administrativa börda och de kostnader som utredning av inbetalningar av skatter och användning av dem orsakar skattskyldiga. Målet för ändringarna är också att minska utredningsarbetet relaterat till skatteuppbörd och behovet av rådgivning inom Skatteförvaltningen.

Propositionen syftar till att ändra uppbördsförfarandet för att i högre grad än i dag införa ett förfarande där betalaren riktar inbetalningar till betalning av alla skatter med ett referensnummer. Användningen av ett referensnummer minskar förekomsten av fel vid inbetalningar och förtydligar hur inbetalningar används till betalning av skatt. Föremålet för ändringen av riktandet av skatt är samfund, sammanslutningar och samfällda förmåner. Propositionen syftar inte till att ändra fysiska personers skattebetalningar.

I enlighet med målen för propositionen hänvisas de flesta av dem som betalar skatter på eget initiativ till att rikta inbetalningar till alla skatter, varvid inbetalningar inte längre riktas endast till skatter på eget initiativ. I och med ändringen kan skatteuppbördsförfaranden relaterade till gemensam behandling av skatter på eget initiativ, med vars hjälp skattskyldiga i dagsläget har kunnat avstämma återbäringar med inbetalningar av skatter på eget initiativ, slopas för att förtydliga inbetalningarna. Propositionen strävar också efter att förtydliga inbetalningar av skatter på eget initiativ på andra sätt.

I syfte att förbättra förutsebarheten begränsas den flexibla användningen av inbetalningar så att automatiserad användning av inbetalningar minskas och riktande av inbetalningar av inbetalningar till skatter utanför inbetalningens användningsordning i högre grad förutsätter den skattskyldiges samtycke.

Propositionen syftar också till att förtydliga användningen av skatteåterbäringar för att underlätta inbetalning av skatter och följa upp betalningsläget. Målet för propositionen är att minska användningen av skatteåterbäringar i situationer där inbetalningar kan användas till betalning av skatt. Eftersom skattskyldiga då inte behöver beakta återbäringar när skatter betalas i tid, blir också betalningsanvisningarna klarare.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

4.1.1 Allmän användningsordning för inbetalningar och återbäringar

I syfte att harmonisera och förtydliga användningsordningarna föreslås det i propositionen att inbetalningar och återbäringar ska användas till betalning av skatt enligt skatternas förfallodagsordning och att den nuvarande användningsordningen enligt preskriptionsdag ska slopas. En allmän användningsordning enligt förfallodag är det tydligaste och förståeligaste alternativet ur skattskyldigas perspektiv. I enlighet med de interna hänvisningsbestämmelserna i lagen om skatteuppbörd ska en användningsordning enligt förfallodag framöver tillämpas på

användning av alla skatteslagsinbetalningar. Användningsordningen enligt preskriptionsdag har varit en ändamålsenlig lösning med tanke på säkerställandet av skatteinflödet. Eftersom användningsordningen enligt preskriptionsdag i allmänhet har motsvarat ordningen enligt förfallodag, uppskattas ändringen av användningsordningen dock inte medföra skattebortfall. Preskriptionstiden för skatter är lång, och under den vidtas många indrivningsåtgärder mot obetalda skatter, såsom indrivning genom utsökning. Risken för att skatter ska preskriberas kan aktualiseras till exempel om processen för ändringssökande dröjer i fråga om skatter som omfattas av verkställighetsförbud. Även då kan innehållet i förordnande om avbrott ändras innan skatter preskriberas så att rätten till erhållande av betalning kan säkerställas.

Den inbördes användningsordningen för skatter som förfaller samma dag bevaras. I allmänhet är det skatter på eget initiativ som förfaller samma dag, och den allmänna förfallodagen för deklaration och betalning av dem är den 12 dagen i kalendermånaden. Inbetalningar och återbäringar används till skatter som förfaller samma dag enligt 6 § i lagen om skatteuppbörd, dvs. först till skatter som redovisas till flera skattetagare, såsom arbetsgivarprestationer och sist till skatter som endast redovisas till staten, såsom mervärdesskatt och punktskatt. En närmare användningsordning fastställs med stöd av bestämmelsen om bemyndigande i 21 § i lagen om skatteuppbörd genom beslut av Skatteförvaltningen.

Det föreslås att den allmänna användningsordningen ska ändras så att tillgängliga inbetalningar alltid riktas först till betalning av skatt före tillgängliga återbäringar. När det på förfallodagen finns flera inbetalningar och återbäringar för betalning av skatt används först alla inbetalningar även om återbäringar skulle ha bildats före betalningsdagen. Detta minskar användningen av skatteåterbäringar till betalning av skatt. Det föreslås att det till lagen om skatteuppbörd ska fogas en bestämmelse som förtydligar det rättsliga läget i fråga om när en inbetalning kan användas till betalning av skatt.

4.1.2 Riktande av inbetalningar till betalning av alla skatter

Det föreslås att bestämmelserna om riktande av inbetalningar i lagen om skatteuppbörd ska ändras så att de i högre grad möjliggör ett förfarande där betalaren riktar inbetalningar till betalning av alla skatter med ett referensnummer. Användningen av ett referensnummer minskar uppkomsten av fel vid valet av referensnummer och förenklar användningen av inbetalningar till betalning av skatt.

De föreslagna ändringarna av riktande av skatt begränsas inte till att gälla en viss grupp av skattskyldiga i lagstiftningen. Alla skattskyldiga har fortfarande samma rätt att rikta en inbetalning till betalning av ett visst skatteslag med ett skatteslagsspecifikt referensnummer. Alla skattskyldiga kan också rikta inbetalningar till betalning av alla skatter med ett referensnummer.

Den föreslagna ändringen av riktande av inbetalningar som är förenlig med propositionens mål genomförs till väsentliga delar genom Skatteförvaltningens anvisningar. Samfund som beskattas som särskilda skattskyldiga och som avses i 3 § i inkomstskattelagen (1535/1992) hänvisas till att rikta inbetalningar till samfundets alla skatter med ett referensnummer. Ändringen av anvisningarna gäller alla samfund oberoende av deras storlek. Ändringen gäller också offentliga samfund såsom kommuner och församlingar. Även sammanslutning som avses i 4 § och samfällda förmåner som avses i 5 § i inkomstskattelagen ska rikta sammanslutningens och den samfällda förmånens alla inbetalningar till skatter, för vilka sammanslutningen och den samfällda förmånen beskattas som en särskild skattskyldig. Referensnumret, med vilket inbetalningen riktas till betalning av den skattskyldiges alla skatter, anges i betalningsuppgifterna, nätfakturan och sammandraget för samfund, sammanslutningar och

samfällda förmåner. Den skattskyldige ska använda samma referens vid betalning av skatter på eget initiativ. Betalningsanvisningar finns på Skatteförvaltningens webbplats och i e-tjänsten (MinSkatt). Vid betalning via e-tjänsten erbjuds i första hand riktande av betalningen enligt anvisningarna.

Fysiska personer och dödsbon hänvisas till att betala skatter med skatteslagsspecifika betalningar precis som i dag. Eftersom målet för propositionen är att göra det lättare för skattskyldiga som regelbundet betalar skatter av olika skatteslag att betala skatter, utsträcks ändringen av riktandet inte till fysiska personer som mer sällan har särskilda skattebetalningsskyldigheter. Fysiska personer och dödsbon har i allmänhet tillfälliga skatter och engångsskatter som ska betalas, såsom kvarskatt på inkomstskatt och arvsskatt. Fysiska personers regelbundna skatter utgörs i allmänhet av fastighetsskatt, som betalas av cirka 30 procent av alla fysiska personer varje år i högst två rater. Rater som gäller förskottsskatt på inkomstskatt betalas regelbundet av cirka 5 procent av alla fysiska personer. Det nuvarande förfarandet där fysiska personer riktar inbetalningar till betalning av skatt enligt beskattningsbeslutet med en skatteslagsspecifik betalningsreferens och kan betala den påförda skatten direkt har fungerat som betalningssätt.

Fysiska personer som är enskilda näringsidkare eller som bedriver jord- eller skogsbruk betalar skatterna på näringsverksamheten samt jord- och skogsbruket som personliga skatter. Riktande av inbetalningar till alla skatter skulle inte göra det möjligt att rikta en inbetalning till betalning av skatt på företagarens näringsverksamhet, utan inbetalningen skulle riktas till den fysiska personens alla skatter, även skatter som gäller den privata ekonomin. I dag är det i allmänhet möjligt att rikta inbetalningar till skatter på näringsverksamhet. En ändring av riktande av inbetalningar som beror på nedläggning eller påbörjande av näringsverksamhet skulle också för sin del skapa oklarhet i hur en fysisk persons inbetalningar riktas. En del fysiska personer som bedriver näringsverksamhet eller jordbruk ska regelbundet betala flera skatteslag. Även om dessa personer kunde gynnas av en ändring av hur inbetalningar riktas kommer ändringen av inbetalningssättet i detta skede inte att utsträckas till näringsidkare eller yrkesutövare eller jord- och skogsbruksidkare i Skatteförvaltningens betalningsanvisningar. Ett alternativt regleringssätt, där alla skattskyldiga riktar inbetalningar med ett referensnummer, bedöms närmare i avsnitt 5.1.2.

Om inbetalningen riktades som betalning av alla skatter, skulle den användas till betalning av den skattskyldiges skatteposter enligt förfallodag från den äldsta till den senaste. En inbetalning skulle användas till betalning av skatt tidigast på skattens förfallodag, varvid inbetalningen inte skulle användas till skatter som förfaller i framtiden. Användningsordningen för inbetalningar enligt förfallodag är tydlig och med tanke på dröjsmålsrättepåföljder den ekonomiskt förmånligaste för skattskyldiga.

Föremålen för inbetalningen omfattar så gott som den skattskyldiges alla skatter: inkomstskatt, skatter på eget initiativ, gåvoskatt, överlåtelseskatt och bilskatt samt Skatteförvaltningens övriga fordringar, såsom skadestånd. Riktande av inbetalningar till betalning av alla skatter begränsar möjligheten att rikta en inbetalning till en viss skatt eller skattepost. Eftersom riktande av inbetalningar skatteslagsspecifikt vore möjligt även framöver, begränsar propositionen inte skattskyldigas rätt att rikta inbetalningar, och det behövs inga nya förfaranden för att säkerställa denna möjlighet. Den skattskyldiges alla skatter, avgifter och andra betalningar till Skatteförvaltningen är Skatteförvaltningens likvärdiga fordringar, vilket möjliggör ett förfarande där inbetalningar riktas till den skattskyldiges alla skatter. Eftersom de rättepåföljder och indrivningsåtgärder som underlåttenhet att betala de skatter som Skatteförvaltningen uppbär föranleder på det stora hela är desamma, finns det inga egentliga grunder för att rikta skatteslagsspecifika inbetalningar på annat sätt än enligt förfallodag. Vid till exempel

betalningsproblem bör möjligheten till betalningsarrangemang utnyttjas i stället för skattelagsspecifikt riktande av inbetalningar. Behov av att rikta inbetalningar kan förekomma i situationer, där underlåtenhet att betala skatter orsakar konsekvenser som avviker från varandra eller där betalning av en viss skatt ger andra rättigheter, såsom lagfarts- och registreringsrättigheter.

Eftersom målet för propositionen är att ett referensnummer ska användas för betalning av skatter i högre grad än i dag, bör olika skatteslag och Skatteförvaltningens fordringar ingå i användningsordningen för inbetalningar på ett heltäckande sätt, när inbetalningar riktas till den skattskyldiges alla skatter. Överlåtelseskatt ska i vissa situationer betalas i samband med köp. I cirka 95 procent av fallen betalas överlåtelseskatt före den föreskrivna betalningsdagen. Efter att överlåtelseskatten har betalats får köparen ett intyg över betalningen för införande i aktieförteckningen eller informationen om betalningen överförs till Lantmäteriverket för registrering av lagfart eller hyresrätt. För att köparen ska kunna betala överlåtelseskatten direkt instruerar Skatteförvaltningen alla skattskyldiga att rikta inbetalningarna till betalning av överlåtelseskatt med ett skattelagsspecifikt referensnummer. I enlighet med målen för propositionen och för att säkerställa skatteinflödet är det motiverat att trots det inkludera riktade inbetalningar i användningsordningen för alla skatter. Då används inbetalningen till betalning av överlåtelseskatt på förfallodagen, såvida skatten inte betalats tidigare med en skattelagsspecifik inbetalning.

Inbetalningar riktas till betalning av en engångssäkerhet för punktskatt enligt nuläget med ett säkerhetsspecifikt referensnummer. Förfarandet, där en inbetalning riktats till betalning av säkerhet används först till punktskatt före andra betalningar, förblir oförändrad.

Enligt propositionen bör en inbetalning som riktas till betalning av alla skatter inte användas till betalning av arvsskatt eller mervärdesskatt, på vilken en särskild ordning som avses i 12 a kap. i mervärdesskattelagen tillämpas. På grund av de särskilda dragen hos dessa skatter lämnas de utanför användningsordningen för inbetalningar som gäller alla skatter. Arvsskatt betalas genom att rikta den skattelagsspecifika inbetalningen. Mervärdesskatt enligt en särskild ordning ska även framöver med deklarationsspecifika referensnummer när Finland är medlemsidentifieringsstat.

Inbetalningar som riktas till betalning av alla skatter används inte heller till skatter som är föremål för indrivningsåtgärder, såsom betalningsarrangemang eller utsökning. Om en skattskyldig har beviljats betalningsarrangemang, betalas de skatter som är föremålet för arrangemanget i dagsläget med Skatteförvaltningens referensnummer. Om skatterna har överförts till utsökning, betalas den till utsökningsmyndigheten.

I andra indrivningssituationer riktas inbetalningar på motsvarande sätt också i insolvenssituationer. Raterna i företagssaneringens eller skuldsaneringens betalningsprogram betalas separat med ett referensnummer för betalningsprogrammet. Betalningsprogrammets rater ingår inte i användningsordningen för riktade inbetalningar för alla skatter.

Inbetalningar och återbärningar riktas i dag först till den skattskyldiges egna skatter och först därefter till de förfallna skatter för vilka den skattskyldige ansvarar för som för egna skatter. För att säkerställa företrädet för den skattskyldiges egna skatter används alla inbetalningar som riktats till betalning av alla skatter inte till skatter som den skattskyldige ansvarar för.

Oanvända inbetalningar som riktats till betalning av alla skatter återbetalas inte automatiskt utan väntar på den skattskyldiges kommande skatter. Inbetalningen används till skatter i användningsordningen när de förfaller. En oanvänd inbetalning återbetalas till den skattskyldige

på begäran enligt regleringen av återbetalning av obefogade inbetalningar. Begäran om återbetalning av inbetalning kan framföras via Skatteförvaltningens e-tjänst utan att direkt kontakta Skatteförvaltningen. Förfarandet motsvarar den nuvarande behandlingen av inbetalningar som riktas till skatter på eget initiativ. Återbetalning av obefogade inbetalningar på myndighetsinitiativ förtydligas så att Skatteförvaltningen återbetalar en oanvänd inbetalning till den skattskyldige innan inbetalningen preskriberas.

Innan en oanvänd inbetalning återbetalas till den skattskyldige används den också till att betala förfallna skatter och Skatteförvaltningens andra fordringar utanför användningsordningen för inbetalningar. Inbetalningen används således också till förfallen arvsskatt, förfallen mervärdesskatt på vilken särskilda ordningar tillämpas samt försummade belopp enligt betalningsprogram för företags- och skuldsanering. Före återbetalning används inbetalningen till betalning av skatter som är föremål för den skattskyldiges betalningsarrangemang och utsökning. Före återbetalning används inbetalningen dessutom till förfallna ansvarsskatter. Användning av inbetalningar till förfallna obetalda skatter är befogad för att säkerställa skatteinflödet. Förfarandet är likadant för behandlingen av alla belopp som återbetalas.

Att en inbetalning används först efter begäran om återbetalning av en inbetalning när det gäller skatter utanför användningsordningen, skatter som är föremål för indrivning samt ansvarsskatter säkerställer att inbetalningen inte riktas till skatter utanför användningsordningen utan den skattskyldiges medverkan. Då undviks situationer där en inbetalning riktas i strid med betalarens vilja. Det att inbetalningar inte i automationen används till exempel till skatter som vid en viss tidpunkt omfattas av betalningsarrangemang eller utsökning förtydligar också fullgörandet av överenskomna betalningsprogram.

Det föreslagna förfarandet leder dock till att en skattskyldig samtidigt kan ha förfallna skatter på vilken dröjsmålsränta löper och inbetalningar till Skatteförvaltningen som inte har använts till betalning av skatt. Med beaktande av det ringa antalet skatteslag utanför användningsordningen för inbetalningar som riktas till betalning av alla skatter och deras art kan det att ränta löper på obetalda skatter utanför användningsordningen inte anses vara oskäligt. Skattskyldiga som är föremål för indrivning uppskattas inte heller i någon högre grad ha sådana inbetalningar som görs obefogat eller som är betydligt större än nya skattskyldigheter. För att minska dröjsmålsräntepåföljderna föreslås det i propositionen att dröjsmålsränta i stället för vid användningstidpunkten för inbetalningen beräknas till inbetalningens betalningsdag när en inbetalning används till betalning av förfallen skatt först efter inbetalningsdagen. Således löper dröjsmålsränta inte för den tid som inbetalningen för betalning av skatt har varit oanvänd vid Skatteförvaltningen.

I propositionen föreslås att den inbördes användningsordningen för inbetalningar ska bevaras, varvid inbetalningarna används till betalning av skatt enligt förfallodag. På förfallodagen kan inbetalningar som riktats till betalning av alla skatter och inbetalningar som riktats till betalning av ett skatteslag användas till betalning av skatt. För betalning av skatt används då en inbetalning med en tidigare inbetalningsdag. Riktande av en skatteslagsspecifik inbetalning sker inte nödvändigtvis såsom betalaren avsett i en situation där det samtidigt finns tidigare inbetalningar som riktats till betalning av alla skatter. Betalaren bör därför undvika att göra parallella inbetalningar med skatteslagsspecifika referensnummer och referensnummer avsedda för betalning av alla skatter i strid med Skatteförvaltningens betalningsanvisningar.

Inbetalningen som riktas till betalning av alla skatter ersätter den nuvarande allmänna inbetalningen, med vilken skattskyldiga har kunnat betala alla förfallna skatter. Eftersom till exempel arvsskatt eller skatter som är föremål för indrivning inte ingår i användningsordningen för inbetalningar som riktas till alla skatter, kan skattskyldiga inte längre i alla situationer betala

alla skatteskulder med en betalning. Förslaget uppskattas dock inte göra det avsevärt svårare att betala skatt i en situation där en skattskyldig kunde betala alla skatteskulder på en gång.

4.1.3 Användning av återbäring för betalning av skatt

I propositionen föreslås ändringar som minskar problem som skattskyldiga orsakas på grund av användning av skatteåterbäringar vid betalning av skatter och utredning av användningen av inbetalningar. Med tanke på skatteinflödet är det fortfarande motiverat att återbäring inte betalas till skattskyldiga med skulder till Skatteförvaltningen. Skatteåterbäringar används till betalning av förfallna obetalda skatter innan de betalas in på den skattskyldiges konto.

I syfte att minska användningen av skatteåterbäringar föreslås det att inbetalningar ska ha företräde före skatteåterbäringar. Om det vid tidpunkten för betalning av skatt finns både inbetalningar och återbäringar, ska inbetalningarna användas först i enlighet med beskrivningen i avsnitt 4.1.1.

För att förtydliga skatteuppbördsförfarandet föreskrivs det i lagen om skatteuppbörd när en inbetalning kan användas till betalning av skatt. Enligt förslaget är en inbetalning tillgänglig för betalning av skatt på betalningsdagen. Till exempel en inbetalning som gjorts på förfallodagen för en skatt ska beaktas som tillgänglig på skattens förfallodag. Förfarandet säkerställer att en inbetalning som gjorts i tid på förfallodagen används till betalning av skatt före skatteåterbäring, varvid användningen av inbetalningen motsvarar betalarens avsikt, medan skatteåterbäringen betalas till den skattskyldige som väntat. Denna ändring av regleringen föreslås även om inbetalningar eventuellt inte är tillgängliga för Skatteförvaltningen på betalningsdagen. På grund av behandling av inbetalningar och återbäringar i realtid förutsätter genomförande av regleringen i Skatteförvaltningens informationssystem i vissa situationer upphävande av användning av skatteåterbäring till skatt på förfallodagen så att inbetalningen riktas till skatten. Behandlingssättet kan leda till oklarhet i användningen av inbetalningar och återbäringar. I och med att betalningar i allt högre grad kommer att förmedlas i realtid är det dock motiverat att genomföra ändringen som avsevärt förtydligar lagstiftningen och förfarandet redan i detta skede.

Det föreslås att vissa hinder för användning av återbäring ska upphävas för att harmonisera förfarandet. I propositionen föreslås att återbetalning av skatt som betalats av misstag och återbetalning av försumelseavgift kunde användas till betalning av en skattskyldigs skatteskulder före återbetalning till den skattskyldige på samma sätt som i fråga om andra belopp som ska återbetalas. De gällande bestämmelserna om användningsförbud baserar sig på förbud mot skattekvittning i lagen om skatteuppbörd (609/2005) från 2005 och tidigare bestämmelser.

Förbudet mot användning av återbetalning av försumelseavgift i 22 a § i den ursprungliga lagen om beskattningsförfarande (1558/1995) har av harmoniseringsskäl utvidgats till att gälla återbetalning av försumelseavgifter enligt lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ och bilskattelagen (777/2020). Bestämmelserna om användningsförbud härstammar från tiden före införandet av det nuvarande skatteuppbördsförfarandet, i och med vilket det blivit mer flexibelt att använda inbetalningar och återbäringar till betalning av skatteskulder. Förbudet mot användning av återbetalning av skatt som betalats av misstag har tillämpats mycket sällan och orsakat tolkningsproblem i det nuvarande uppbördsförfarandet, eftersom skatteåterbäringar i allmänhet används till betalning av skatteskulder oberoende av orsaken till återbäring. Tidigare har förbudet mot kvittning av återbetalning av försumelseavgift motiverats med försumelseavgifters sanktionskaraktär (RP 63/2005 rd). Återbetalningar av andra administrativa påföljdsavgifter, såsom

skatteförhöjningar och förseningsavgifter, kan användas till att betala skattskyldigas skatteskulder. Om återbetalningen beror på beslut om befrielse från skatt, omfattas den inte heller av användningsförbud även om det skulle vara fråga om befrielse från försummelseavgift. I de försummelseavgifter som Skatteförvaltningen påför är det fråga om försummelser av skyldigheter relaterade till beskattningen. Eftersom försummelseavgifter uppbärs med stöd av lagen om skatteuppbörd och omfattas av normala rättsmedel och dröjsmålspåföljder, anses inte heller förbudet mot användningen av återbetalning inte längre vara motiverat i det nuvarande uppbördsförfarandet.

4.1.4 Behandling av inbetalningar och återbärningar som gäller skatter på eget initiativ

I enlighet med propositionens mål skulle riktandet av inbetalningar endast till betalningar av skatter på eget initiativ minska avsevärt när samfund instrueras att rikta inbetalningar till betalning av alla skatter. I och med ändringen av inbetalningssättet föreslås också att förfarandena för gemensam behandling av skatter på eget initiativ med vars hjälp de skattskyldiga har kunnat beakta återbetalningsbelopp i beloppet av skatt på eget initiativ för att undvika korsvisa betalningar ska slopas. I dag motsvarar dessa förfaranden inte företagens rutiner, och det är inte längre motiverat att bevara dem inom Skatteförvaltningen. I regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av inkomstskattelagen och vissa andra skattelagar (RP 17/2025 rd)⁷ föreslås som första ändring av förfarandet att återbärning på skatt på eget initiativ inte längre ska förvaras för kommande skyldigheter på den skattskyldiges begäran, vilket minskar användningen av återbärningar till betalning av skatt.

Även framöver behandlas skatter på eget initiativ som ett skatteslag i skatteuppbörden. Riktande av inbetalningar till betalning av skatter på eget initiativ med ett skatteslagsspecifikt referensnummer bevaras för fysiska personer. Den allmänna förfallodagen för deklaration och betalning av skatter på eget initiativ bevaras.

I syfte att förtydliga betalningen föreslås att användningen av inbetalningar av skatter på eget initiativ till andra skatter i slutet av inbetalningsmånaden ska slopas. Inbetalningar som riktas till skatter på eget initiativ används såsom i dag till betalning av skatter på eget initiativ på förfallodagen. Inbetalningarna väntar på kommande skatter på eget initiativ som förfaller och används inte längre till betalning av förfallna skatter av andra skatteslag i slutet av den månad då inbetalningen gjorts. Inbetalningen används till andra förfallna skatter först när den återbetalas som en obefogad betalning. Om en skattskyldig begär återbetalning av en oanvänd inbetalning, används den före återbetalning till betalning av den skattskyldiges förfallna skatter av andra skatteslag och Skatteförvaltningens övriga fordringar. Inbetalningen riktas inte till andra skatter utan den skattskyldiges uttryckliga vilja, vilket förbättrar förutsebarheten i användningen av inbetalningar. Eftersom inbetalningen används till att betala andra skatter än skatter på eget initiativ, först efter att den skattskyldige begärt återbetalning i stället för vid utgången av inbetalningsmånaden, löper mer dröjsmålsränta på andra obetalda skatter jämfört med nuläget. För att förebygga dessa dröjsmålsräntepåföljder föreslås det att dröjsmålsränta beräknas till inbetalningsdagen när en inbetalning används till betalning av skatt efter inbetalningsdagen. Förfarandet motsvarar det förfarande som föreslås för hantering av inbetalningar som riktas betalning av alla skatter och förtydligar användningen av inbetalningar som riktas till betalning av skatter på eget initiativ.

⁷ Behandlingsuppgifterna finns på riksdagens webbplats:

https://www.eduskunta.fi/SV/vaski/Kasittelytiedot/Valtiopaivaasia/Sidor/RP_17+2025.aspx.

I propositionen föreslås ändringar som harmoniserar behandlingen av återbäring av skatter på eget initiativ med andra skatteslag. I propositionen föreslås det att återbäring av skatt på eget initiativ ska vara tillgänglig för betalning av förfallna skatter av alla skatteslag i den allmänna användningsordningen. Företrädet för skatter på eget initiativ vid användning av återbäringar behövs inte längre när förfarandena som möjliggör avstämning av återbäringar och belopp som ska betalas slopas. Inbetalningar som gjorts i tid för betalning av skatt riktas till skatt före tillgängliga återbäringar, varvid återbäringar på skatter på eget initiativ inte behöver beaktas i det skattebelopp som ska betalas på förfallodagen. Återbäringar kan då användas till förfallna skatter av alla skatteslag innan de betalas till den skattskyldige.

Det föreslås att bestämmelserna om användningstidpunkten för återbäringar ska ändras så att återbäringar av skatt på eget initiativ som är föremål för en kontrollåtgärd kan betalas till den skattskyldige och samtidigt användas för att betala den skattskyldiges skatter. Om mervärdesskatt som berättigar till återbäring eller återbäring som baserar sig på en rättelsedeklaration är föremål för Skatteförvaltningens kontrollåtgärder i samband med inlämnandet av skatte- eller rättelsedeklarationen, används återbetalningen till betalning av skatter först efter att kontrollåtgärden har slutförts. Återbäring används inte för att betala skatter under kontrollåtgärder, vilket minskar antalet situationer där återbäring används och motsvarar propositionens mål. Vid beskattning på eget initiativ är grunden för beskattningen i regel den skatte- eller rättelsedeklaration som den skattskyldige lämnar in. Skatteförvaltningens kontrollåtgärder riktas riskbaserat till deklarerationer. Om återbäringsbeloppet minskar på grund av kontrollåtgärden, används det godkända beloppet till betalning av skatter före återbäring till den skattskyldige. Förfarandet möjliggör effektiva kontrollåtgärder så att obefogade återbäringar inte används för att betala skatteskulder, till exempel för att fördröja konkursförfarande.

När återbäring som varit föremål för kontrollåtgärder används till att betala den skattskyldiges skatteskulder först efter att tillsynen avslutats dröjer användningen av en godkänd återbäring jämfört med nuläget, där återbäring i regel har använts till betalning av skatter när deklarerationen lämnats in. För att minska den under tillsynstiden upplupna dröjsmålsräntan föreslås i propositionen att dröjsmålsränta ska beräknas på skatten till den dag då den skatte- eller rättelsedeklaration utifrån vilken återbäringen använts till betalning av skatt lämnades in. Om återbäring som varit föremål för en kontrollåtgärd används till att betala skatt, löper ingen dröjsmålsränta för tillsynstiden. Om en annan inbetalning eller återbäring används till att betala obetald skatt, beräknas dröjsmålsränta utifrån användningen av denna inbetalning eller återbäring. På skatt som återbärs eller mervärdesskatt som berättigar till återbäring beräknas i enlighet med nuläget krediteringsränta fram till återbäringsans användnings- eller betalningsdag.

4.1.5 Användning av inbetalning till skatt som håller på att preskriberas

Inbetalningar som riktas till alla skatter och inbetalningar som riktas till skatter på eget initiativ är framöver inbetalningar som väntar på att skatter som är föremål för dem ska förfalla, och de återbetalas inte till skattskyldiga utan separat begäran. Skatteförvaltningen kan återbetala en obefogad inbetalning på myndighetsinitiativ med stöd av 20 § i lagen om skatteuppbörd, men i en situation där det är känt att en skattskyldig har kommande skatter anses det i regel inte att inbetalningen är obefogad på myndighetsinitiativ. Om en skattskyldig inte begär återbetalning av en oanvänd inbetalning men har skatter främst i utsökning som håller på att preskriberas utanför användningsordningen för inbetalningen, bör Skatteförvaltningen ha en möjlighet att på myndighetsinitiativ rikta inbetalningen till skatter som håller på att preskriberas för att säkerställa skatteinflödet. I propositionen föreslås att Skatteförvaltningen ska kunna rikta outnyttjade inbetalningar till skatt innan skatten preskriberas.

4.1.6 Krediteringsränta på inbetalningar

I propositionen föreslås att ingen krediteringsränta ska beräknas på inbetalningar som används till betalning av skatt. Minskningen av små krediteringsränteposter i företagens bokföring förtydligar skattebetalningen och minskar företagens administrativa börda. Ändringen harmoniserar bestämmelserna om krediteringsränta för olika skatteslag.

Krediteringsränta betalas inte på inbetalningar som används till betalning av skatt senare än på inbetalningsdagen. Enligt förslaget beräknas krediteringsränta inte för inbetalningar som riktas till alla skatter eller till skatter på eget initiativ för den tid då inbetalningarna väntar på skattens förfallodag. Krediteringsränta löper således inte på en inbetalning som betalats i förskott fram till skattens förfallodag. När det gäller inbetalningar som riktas till överlåtelseskatt ändrar förslaget inte nuläget.

På skatteåterbärningar som beror på sänkt skatt betalas krediteringsränta såsom i dag. Krediteringsränta betalas också på inbetalningar som återbetalas till skattskyldiga som en obefogad inbetalning. Belopp som återbetalas behandlas således enhetligt i skatteuppbörden. På inbetalningar som inte har använts till betalning av skatt och som återbetalas till skattskyldiga på begäran betalas krediteringsränta från dagen efter inbetalningsdagen till återbetalningsdagen. I syfte att harmonisera förfarandena beräknas krediteringsränta också på inbetalning av överlåtelseskatt som inte använts till att betala skatt och som återbetalas till den skattskyldige som obefogad inbetalning.

4.1.7 Postning av sammandrag

I propositionen föreslås att sammandrag inte längre på begäran ska skickas till de skattskyldiga som omfattas av obligatorisk elektronisk delgivning av sammandrag. När det gäller skattskyldiga som omfattas av elektronisk delgivning, såsom samfund och enskilda näringsidkare, och som är införda i arbetsgivar- eller mervärdesskatterregistret, förutsätter elektronisk delgivning av sammandrag inte separat samtycke. Delgivningssättet kan inte heller ändras även om sammandrag på begäran också postats. Eftersom postning av sammandrag på den skattskyldiges begäran har varit en tilläggstjänst ur delgivningsförfarandets perspektiv, inverkar förslaget inte på hur sammandrag och delgivning av beslut om förseningsavgifter för skatter på eget initiativ och om avlyftande av beskattning i sammandraget anses ha kommit till kännedom.

När det gäller delgivningssättet för samfund och skattskyldiga som bedriver företagsverksamhet föreskrivs att det är fråga om en handling som upprättas månatligen och som finns tillgänglig för den skattskyldige i e-tjänsten. Beslut om förseningsavgifter och avlyftande av beskattning som delges i sammandraget baserar sig på deklarationer av skatter på eget initiativ som den skattskyldige lämnat in för sent. Om en förseningsavgift överstiger 200 euro, hörs den skattskyldige innan förseningsavgiften påförs.

Förslaget inverkar inte på de fysiska personer och dödsbon till vilka sammandrag ges till kännedom som vanlig delgivning per post med stöd av lagen om skatteuppbörd.

Ändringen minskar Skatteförvaltningens kostnader för postning av sammandrag på papper och främjar användningen av e-tjänster. Sammandraget kan skrivas ut via Skatteförvaltningens e-tjänst (MinSkatt), om den skattskyldige har behov av en pappersversion. Eftersom obligatorisk elektronisk delgivning tillämpas på sammandraget enligt gällande lagstiftning, överlappar förslaget inte bedömningen i anslutning till finansministeriets program Prioritera digitalt (VM006:00/2024).

4.1.8 Vissa andra skatteuppbördsförfaranden

4.1.8.1 Återbetalning av obefogade inbetalningar

På grund av olika betalningsfel får Skatteförvaltningen inbetalningar som med stöd av lagen om skatteuppbörd kan återbetalas till betalaren som en betalning som gjorts av misstag. En inbetalning kan anses vara betald av misstag, om den avsetts bli betald till en annan mottagare än Skatteförvaltningen eller det skett något annat uppenbart misstag vid betalningen. En sådan inbetalning kan också ha riktats till betalning av någon annans än betalarens skatter. Lagen om skatteuppbörd förutsätter att begäran om återbetalning av inbetalning framförs av den skattskyldige. På grund av karaktären hos inbetalningar av misstag har begäran om återbetalning av inbetalning också kunnat framföras av någon annan betalare än den skattskyldige vars skatter inbetalningen gäller.

Den gällande lagstiftningen specificerar inte till vem en obefogad eller oavsiktlig inbetalning ska återbetalas. För enhetlighetens skull bör en begäran om återbetalning av inbetalning också kunna framföras av någon annan betalare än den skattskyldige vars skatter inbetalningen gäller. I propositionen föreslås det att det uttryckligen ska föreskrivas om krav på återbetalning av en obefogad eller oavsiktlig inbetalning kan utöver den skattskyldige även framföras av den som ansvarar för skatten eller en annan part. Det föreslås att bestämmelserna om rätten till ändringssökande i lagen om skatteuppbörd ska ändras så att en annan part får söka ändring i ett beslut som fattats för den med stöd av lagen om skatteuppbörd.

4.1.8.2 Korrigering av fel i uppbördsförfarandet

Eftersom skatteuppbördsförfarandet är mycket automatiserat, inverkar fel som inträffat i uppbördsförfarandet ofta på ett större antal skattskyldiga. Konsekvenserna av fel kan vara till fördel för en del skattskyldiga och till nackdel för andra. Kriteriet för att låta bli att korrigera ett litet fel är att det inte får medföra skada för den skattskyldige, och detta har lett till att även små fel i regel korrigeras. Korrigering av fel i användningen av inbetalningar och återbäringar i efterhand är ofta inte ändamålsenligt då den skattskyldiges betalningssituation framskridit, och därför föreslås det att regleringen ska preciseras så att allt färre mindre fel måste korrigeras. I propositionen föreslås att Skatteförvaltningen på eget initiativ kan låta bli att korrigera ett ringa fel, om det inte orsakar den skattskyldige omedelbar ekonomisk skada.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

4.2.1 Ekonomiska konsekvenser

4.2.1.1 Konsekvenser för företag

Propositionen förtydligar användningen av inbetalningar och återbäringar till betalning av skatt. De föreslagna ändringarna av uppbördsförfarandet gör det lättare att förutse hur betalningar och återbäringar används. Ändringarna minskar användningen av skatteåterbäringar, vilket gör beskattningen mer överskådlig. Företagen behöver inte avstämma återbetalningar med inbetalningar när skatterna betalas i tid, vilket i högre grad motsvarar företagens nuvarande rutiner.

De föreslagna ändringarna av lagen om skatteuppbörd och lagen om förseningsränta gäller alla skattskyldiga. Preciseringsen av bestämmelserna om riktande av inbetalningar gör det möjligt att använda ett referensnummer vid riktandet av inbetalningar. Konsekvenserna av den föreslagna ändringen beror på vilka grupper av skattskyldiga som Skatteförvaltningen instruerar att

använda ett referensnummer för betalning av skatter. Det är motiverat att i första hand erbjuda samfund, sammanslutningar och samfälliga förmåner riktande av inbetalningar till betalning av alla skatter. Framöver har Skatteförvaltningen för avsikt att agera på detta sätt. Skatteförvaltningen ger betalningsanvisningar i beskattningsbeslutet, nätfakturan och sammandraget för den skattskyldige. Dessa skattskyldiga bör införa ett motsvarande sätt att rikta inbetalningar även när de betalar skatter som ska deklarerar på eget initiativ. Ändringen av sättet att rikta inbetalningar omfattar cirka 420 000 skattskyldiga. I Skatteförvaltningens register fanns det 311 976 aktiva samfund, 100 280 sammanslutningar och 7 518 samfälliga förmåner.⁸

Användning av ett referensnummer underlättar betalning av skatt och minskar förekomsten av betalningsfel. År 2024 gjorde samfunden cirka 3,9 miljoner inbetalningar av skatt. Över 90 procent av samfundens inbetalningar kan framöver göras med ett skattskyldigspecifikt referensnummer med beaktande av skatter utanför användningsordningen för inbetalningar som riktas till betalning av alla skatter och skatter som är föremål för indrivningsåtgärder. När inbetalningar används till betalning av skatter enligt en användningsordning blir det lättare att förstå och följa upp användningen av inbetalningar. Användning av inbetalningar till skatter enligt förfallodag är en logisk användningsordning, och för skattskyldiga är den ekonomiskt förmånligast med tanke på upplupna dröjsmålsräntor. Eftersom inbetalningar som riktas till betalning av alla skatter omfattar nästan alla skatter som den skattskyldige ska betala, kan den flexibla användningen av inbetalningar till fordringar utanför användningsordningen begränsas för att förtydliga förfarandet. Användning av inbetalningar till skatter som inte hör till användningsordningen eller som är föremål för indrivning förutsätter den skattskyldiges medverkan, vilket gör användningen av inbetalningar mer överskådlig. Den föreslagna ändringen av lagen om förseningsränta minskar den upplupna dröjsmålsräntan för den tid då inbetalningen varit oanvänd vid Skatteförvaltningen.

De föreslagna ändringarna minskar i synnerhet för samfund den administrativa bördan relaterad till utredning av användningen av inbetalningar och återbärningar. Företagen får ekonomiska besparingar då arbetstiden för utredning av skattebetalningar minskar. Det finns dock inga metoder för att estimerar dessa kostnadsbesparingar, men de kan uppskattas vara betydande. Ekonomiadministrationsförbundet har utifrån en enkät uppskattat att det nuvarande oöverskådliga skatteuppbördsförfarandet och de komplicerade reglerna för användning av inbetalningar och återbärningar orsakar företagen extra administrativa kostnader på närmare 15 miljoner euro om året. De föreslagna ändringarna syftar till att minska dessa administrativa kostnader.

De föreslagna ändringarna begränsar inte rätten att rikta inbetalningar, utan alla skattskyldiga kan rikta inbetalningar till betalning av ett visst skatteslag precis som i dag. Om samfunden inte på ett allmänt plan enligt Skatteförvaltningens anvisningar inför betalningssättet där inbetalningar riktas till betalning av alla skatter, uppskattas de problem och betalningsfel som orsakas av olika regler för användning av inbetalningar inte minska så mycket. Målen för de föreslagna ändringarna av uppbördsförfarandet uppnås då inte helt och hållet.

Företagens varierande rutiner för betalning av skatt och deras olika ekonomiadministrationssystem styr behandlingen av skattebetalningar i företagen. Propositionen bedöms inte medföra omedelbara konsekvenser för företagens rutiner, och

⁸ De aktiva samfunden i Skatteförvaltningens register 2024 bestod av 279 452 aktiebolag, 3 328 andelslag, 92 071 bostadsaktiebolag och ömsesidiga bostadsaktiebolag, 1 320 offentliga samfund och högskolor samt 61 239 föreningar och stiftelser.

behovet av utreda riktandet av inbetalningar för till exempel företagets bokföring är inte beroende av de föreslagna ändringarna. När inbetalningarna riktas till företagets alla skatter riktas en inbetalning inte nödvändigtvis till den skatt på basis av vilken inbetalningen har bildats i företagets ekonomiadministrationssystem eller den skyldighet på basis av vilken betalaren har gjort inbetalningen. En enklare användningsordning för inbetalningar och det att inbetalningar inte riktas till kommande betalningsrater samt förtydligande av användningen av skatteåterbärningar underlättar dock företagets, bokförarnas och bokföringsbyråernas behandling av inbetalningar och återbärningar av skatt.

En ändring av referensnummer i företagets ekonomiadministrationssystem orsakar uppskattningsvis en liten mängd arbete och små kostnader. De föreslagna ändringarna bedöms inte orsaka andra nödvändiga förändringar i företagets och de andra samfundens system.

De föreslagna ändringarna av användningen av återbärningar på skatt på eget initiativ harmoniserar behandlingen av skatteåterbärningar. Ändringarna förtydligar betalningen av skatter så att återbärningar inte behöver avstämmas när skatter betalas i tid. Minskningen av användningen av återbärningar väntas något öka dröjsmålsräntorna på företagets obetalda skatter och de korsvisa betalningarna mellan skattskyldiga och Skatteförvaltningen.

Användning av återbärning för betalning av skatt på eget initiativ först när en kontrollåtgärd som gäller en deklaration har avslutats leder till dröjsmål i användning av återbärningar på skatter på eget initiativ till förfallna skatter jämfört med nuläget. Den föreslagna ändringen av lagen om förseningsränta minskar för sin del den upplupna dröjsmålsräntan under kontrollåtgärder. Förslaget ökar något den upplupna krediteringsräntan på återbärningar. Ändringen inverkar inte på skattetillsynens längd och leder inte till dröjsmål i återbärningen på skatter på eget initiativ till skattskyldiga.

4.2.1.2 Konsekvenser för fysiska personer

Propositionen medför inga större konsekvenser för fysiska personers skattebetalningar. Fysiska personer riktar sina inbetalningar med skatteslagsspecifika referensnummer enligt Skatteförvaltningens anvisningar på samma sätt som i dag. Detta gör det möjligt för skattskyldiga att betala påford skatt direkt. Även fysiska personer som bedriver näringsverksamhet eller jord- och skogsbruk riktar skatteslagsspecifika inbetalningar på samma sätt som tidigare. Med tanke på likabehandlingen av skattskyldiga är de föreslagna ändringarna neutrala så att alla skattskyldiga har samma möjligheter att rikta inbetalningar.

De föreslagna ändringarna av användningen av återbärningar minskar också oklarheterna i fysiska personers inbetalningar av skatter och gör det lättare att förutse hur inbetalningar och återbärningar används. Användningen av inbetalningar till kommande betalningsrater i strid med betalarens syfte minskar.

Enligt propositionen används inbetalningar som riktas till skatter på eget initiativ inte längre till andra förfallna skatter i slutet av inbetalningsmånaden, vilket förtydligar inbetalningen av skatter på eget initiativ för enskilda näringsidkare samt dem som bedriver jord- och skogsbruk. År 2023 användes cirka 50 000 fysiska personers inbetalningar eller återbärningar relaterade till skatter på eget initiativ till betalning av andra förfallna skatter, främst förskottsskatter, i slutet av kalendermånaden. Förslaget förtydligar riktandet av inbetalningar till skatter på eget initiativ och gör användningen av inbetalningar mer förutsebar. Till följd av ändringen kan fysiska personer oftare råka ut för situationer där Skatteförvaltningen har skattskyldigas oanvända inbetalningar att skatter på eget initiativ samtidigt som det finns obetalda förfallna skatter på vilka dröjsmålsränta löper. Den föreslagna ändringen av dröjsmålsränta kompenserar för dessa

räntekonsekvenser, eftersom tidigare inbetalda skatter på eget initiativ används till betalning av skatter. Den skattskyldige ska vid behov begära återbetalning av oanvända inbetalningar, vilket motsvarar det nuvarande förfarandet och således inte ökar fysiska personers administrativa börda.

4.2.2 Konsekvenser för de offentliga finanserna

4.2.2.1 Konsekvenser för skatteintäkter

Användningen av inbetalningar och återbäringar till skatter enligt förfallodag i stället för enligt preskriptionsdag minskar inte skatteinflödet, eftersom inbetalningar och återbäringar i dag i allmänhet används i förfallodagsordning. Förslaget till att ge Skatteförvaltningen rätt att rikta oanvända inbetalningar till skatter som håller på att preskriberas minskar skattebortfallet på grund av preskribering av skatter något.

Förslaget, enligt vilket inbetalningar kan användas till skatter som är föremål för indrivning först vid återbetalning av oanvända inbetalningar, minskar mängden inbetalningar som används till att betala dessa skatter i automationen. I dag används inbetalningar i automationen till betalning av skatter som är föremål för utsökning eller betalningsarrangemang sist enligt användningsordningen. Användningen av inbetalningar har till exempel kunnat leda till att betalningsarrangemang betalas i förtid i motsats till betalarens syfte. En minskning av dessa användningssituationer förtydligar betalningen av både skatter som är föremål för utsökning och nya skatter. Ändringen uppskattas inte minska inflödet av skatter som är föremål för indrivning, och således medför den inga konsekvenser för skattetagarna. De föreslagna ändringarna uppskattas endast ha en liten inverkan på skatteintäkterna.

4.2.2.2 Konsekvenser för ränteutgifter och -intäkter relaterade till beskattningen

Slopandet av krediteringsränta på inbetalningar minskar behandlingen av små kontotransaktioner i företagens bokföring. Ändringen gör det möjligt för företagen att använda automatiska utbetalningar i högre grad. Ändringen förenklar ränteberäkningen. Ändringen slopar den räntenytta som inbetalningar i förväg medför, vilket bidrar till att skatter betalas till rätt belopp.

Förslaget minskar beloppet av krediteringsräntor som betalas till skattskyldiga. År 2024 uppgick den totala krediteringsräntan på skattskyldigas inbetalningar till cirka 8,2 miljoner euro för den tid då inbetalningarna var oanvända. År 2023 uppgick krediteringsräntan i motsvarande situationer till cirka 2,3 euro. Krediteringsräntan fastställs utifrån referensräntan enligt räntelagen. Krediteringsräntan beräknas som årlig ränta, som motsvarar den i 12 § i räntelagen avsedda referensräntan för halvårsperioden före kalenderåret i fråga, minskad med två procentenheter. Räntan är dock minst 0,5 procent. Variationerna i räntenivån inverkar avsevärt också på det totala beloppet av krediteringsräntor som betalas till skattskyldiga. Till exempel 2023 var krediteringsräntan 0,5 procent, medan den 2024 var 2,0 procent respektive 2,5 procent 2025.

Förslaget väntas minska statens krediteringsränteutgifter. Hur mycket de minskar beror dock på den tillämpliga krediteringsräntans nivå. År 2026 fastställs den tillämpliga krediteringsräntan utifrån den referensränta enligt räntelagen som tillämpas 1.7.–31.12.2025. Om referensräntan då är densamma som vid tidpunkten vid överlämnandet av propositionen skulle den vara 1,5 procent 2026. Enligt denna räntesats skulle statens krediteringsränteutgifter minska med cirka 6–8 miljoner euro 2026.

Med hjälp av ändringen undviks dessutom en ökning av krediteringsränteutgifterna som orsakas av inbetalningar som riktas till alla skatter och som betalas före skattens förfallodag.

De föreslagna ändringar som gäller påförande av dröjsmålsränta kan å ena sidan minska beloppet av dröjsmålsräntor men å andra sidan öka beloppet beroende på det rådande läget. På grund av den komplicerade beräkningen av dröjsmålsräntor är relevanta uppgifter om dessa ändringar som medför motsatta konsekvenser inte tillgängliga i Skatteförvaltningens informationssystem för beräkning av konsekvensernas storlek, och därför kan konsekvenserna inte uppskattas i euro. De totala konsekvenserna för statens ränteintäkter kan dock bedömas vara små.

4.2.3 Konsekvenser för myndigheterna

Ändringarna medför konsekvenser för Skatteförvaltningens informationssystem, e-tjänster (MinSkatt), kundbrev, nätfakturor och anvisningar.

Genomförandet av ändringarna i Skatteförvaltningens informationssystem orsakar behov av en engångsinvestering på 1,7 miljoner euro, varav kostnaderna för informationssystemen är 1,3 miljoner euro och Skatteförvaltningens interna utvecklingskostnader 400 000 euro. De ändringar av behandling av inbetalningar och återbäringar som gäller skatter på eget initiativ, minskning av förbud mot användning av återbäringar och slopande av krediteringsränta på inbetalningar förenklar uppbördssystemet.

Ändringarna av skatteuppbördsförfarandena och harmoniseringen av regleringen minskar Skatteförvaltningens arbete för utredning av inbetalningar och rådgivning med cirka tre årsverken. Ändringarna förutsätter omfattande kommunikation och kundrådgivning när ändringarna införs. Etableringen av ändringen av sättet att rikta inbetalningar förutsätter satsningar på kundkommunikation även på längre sikt.

En minskning av användningen av skatteåterbäringar ökar något mängden skatteåterbäringar som överförs till utsökningen.

Samfund, sammanslutningar och enskilda näringsidkare delges elektroniskt cirka 4 miljoner sammandrag om året. Av dem har cirka 1,2 miljoner postats. Eftersom sammandrag inte längre ska postas på begäran, kan Skatteförvaltningen uppnå besparingar i postningskostnader på cirka 1 miljon euro om året. I kalkylen beaktas skattskyldiga som även framöver omfattas av vanlig delgivning av sammandrag enligt lag samt att sammandrag som innehåller betalningsuppmaningar med hot om utsökning postas till alla.

Propositionen ändrar inte det gällande elektroniska delgivningsförfarandet för sammandrag. I praktiken inverkar ändringen dock på hur de företag och fysiska personer som bedriver företagsverksamhet och har begärt att få sammandraget per post delges sammandraget som bildas månatligen. I början kan förslaget antas försämra dessa aktörers kännedom om betalningsläget för skatter, betalningsuppmaningar och beslut som delges i sammandraget. I början kan ändringen till exempel leda till dröjsmål i skattebetalningen.

Den föreslagna ändringen ökar användningen av Skatteförvaltningens e-tjänster och främjar digital myndighetskommunikation.

5 Alternativa handlingsvägar

5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

5.1.1 Riktande av inbetalningar enligt gällande lagstiftning

Vid beredningen bedömdes möjligheterna att utveckla uppbördsförfarandet utan lagändringar. Allmän inbetalning enligt 16 § 1 mom. i den gällande lagen om skatteuppbörd möjliggör riktande av inbetalningar till en skattskyldigs alla förfallna skatter. Enligt anvisningarna bör riktande av inbetalningar som allmänna inbetalningar användas i en situation där den skattskyldige har flera obetalda skatter och den skattskyldige får en betalningsuppsmaning att betala dessa skatteskulder. I stället för skatteslagsspecifika referenser har skattskyldiga kunnat betala alla förfallna skatter med referensnumret för allmänna inbetalningar. I allmänna inbetalningar riktas inbetalningarna till förfallna skatter i den allmänna användningsordningen enligt 6 § i lagen om skatteuppbörd, varvid inbetalningen också riktas till förfallna skatter som är föremål för betalningsarrangemang och utsökning. Utan preciserande reglering kan nya skatter inte betalas genom en allmän inbetalning före förfallodagen, om den skattskyldige har förfallna skatter som är föremål för betalningsarrangemang eller utsökning. Inga skatteslag kan inte heller uteslutas från den allmänna användningsordningen med Skatteförvaltningens nuvarande normativa makt. En utvidgning av det nuvarande användningsområdet för allmän inbetalning till ett regelbundet sätt att rikta inbetalningar kan inte genomföras effektivt utan preciserande bestämmelser.

5.1.2 Ändring av riktande av inbetalningar för alla skattskyldiga

Ett alternativ till de föreslagna ändringarna i denna proposition är att slopa riktande av inbetalningar enligt skatteslag och införa ett referensnummer för skattskyldigas betalning av alla skatter. Då underlättas betalning av skatt för alla skattskyldiga, betalningsfelen minskar och användning av inbetalningar för betalning av skatt blir tydligare, eftersom inbetalningarna har en enhetlig betalningsordning i stället för de nuvarande skatteslagsspecifika användningsordningarna.

Alternativet skulle slopa skattskyldigas möjlighet att rikta inbetalningar. Trots att möjligheten att rikta inbetalningar kunde slopas för skatter som är föremål för lika indrivningsåtgärder och dröjsmålsskattepåföljder återstår situationer där skattskyldigas rätt att rikta inbetalningar bör tryggas. Sådana situationer utgörs av till exempel betalning av arvsskatt och överlåtelseskatt samt skatter som är föremål för indrivning och vissa andra orsaker till riktande av inbetalningar.

Riktande av inbetalningar till den skattskyldiges alla skatter i stället för till specifika skatteslag vore en stor förändring för fysiska personer. Fysiska personer ska sällan betala separata skatter, såsom kvarskatt på inkomstskatt eller arvsskatt. Största delen av de fysiska personerna hade inga skattebetalningsskyldigheter 2024 (59 procent). Cirka 29 procent hade betalningsskyldigheter för ett skatteslag och cirka 9 procent för två skatteslag. De som skulle betala två skatteslag hade främst inkomstskatter och fastighetsskatter. Av alla fysiska personer hade under 3 procent skatter av fler än två skatteslag att betala 2024. Fysiska personer betalar skatt i allmänhet enligt betalningsanvisningarna i beskattningsbeslutet eller e-fakturan. Det nuvarande riktandet av inbetalningar enligt skatteslag har inte medfört problem på grund av det ringa beloppet av betalningsskyldigheter, och inbetalningarna har i allmänhet riktats på det sätt som skattskyldiga avsett. Riktandet av inbetalningar enligt beskattningsbeslut och den skattskyldiges möjlighet att betala en viss skatt så att den genast visas vara betald är ett tydligt förfarande för fysiska personer. Ett centralt problem med det nuvarande förfarandet är användning av skatteåterbäring till betalning av skatt som betalats i tid, vilket har kunnat leda

till att inbetalningar till skillnad från betalarens syfte till exempel har använts till kommande betalningsrater. Riktande av inbetalningar till betalning av alla skatter kan öka oklarheten i hur inbetalningar används bland fysiska personer. Med beaktande av det stora antalet fysiska personer och dödsbon (cirka 6,4 miljoner skattskyldiga) ökar ändringen avsevärt behovet av kundrådgivning vid Skatteförvaltningen.

För fysiska personer som bedriver regelbunden och aktiv näringsverksamhet eller jord- och skogsbruk kan riktande av inbetalningar till alla skatter underlätta betalning av skatt på motsvarande som för företag med samfundsform. Vissa fysiska personer bedriver dock näringsverksamhet eller jord- och skogsbruk i mindre skala. Antalet aktiva enskilda näringsidkare i Skatteförvaltningens register 2024 var cirka 230 000 och antalet jord- och skogsbruksidkare 338 000. Av näringsidkarna betalade 42 procent förskottsskatt. Cirka 70 procent var införda i registret över mervärdesskattskyldiga, och 52 procent hade mervärdesskatter att betala. Största delen av jordbruksidkarna inom primärproduktionen är införda i registret över mervärdesskattskyldiga och betalar mervärdesskatt genom årligt förfarande. Av jordbruksidkarna hade 72 procent mervärdesskatter att betala. Mindre än 10 procent av de enskilda näringsidkarna och cirka 12 procent av jordbruksidkarna deklarerade arbetsgivarprestationer. Nästan alla fysiska personer som bedrev skogsbruk inom primärproduktion men inte näringsverksamhet eller jordbruk var införda i registret över mervärdesskattskyldiga, och 40 procent deklarerade mervärdesskatt genom årligt förfarande. Denna grupp av skattskyldiga betalar väldigt lite arbetsgivarprestationer. Få fysiska personer som bedriver näringsverksamhet eller jord- och skogsbruk har flera verksamhetsrelaterade skattskyldigheter som ska betalas regelbundet. När det gäller mängden betalningsskyldigheter påminner en del mer om fysiska personer.

Enskilda näringsidkare samt jord- och skogsbruksidkare betalar alla verksamhetsrelaterade skattskyldigheter samt privatekonomins skattskyldigheter som personliga skatter. Det är inte möjligt att rikta inbetalningar till skatter relaterade till företagsverksamhet eller jord- och skogsbruk, om inbetalningarna riktas till betalning av alla skatter. Över hälften av företagarna betalar skatter relaterade till företagsverksamhet separat från privatekonomins skatter till exempel via ett konto för företagsverksamheten. Företagarna vill hålla företagsverksamhetens och privatekonomins skattskyldigheter åtskilda för att underlätta bokföringen och företagets kassahantering. Risken för att inbetalningar avsedda för företagsverksamhetens skulle riktas till privatekonomins skatter ansågs vara hög i denna lösning, vilket skulle stå i strid med dessa aktörers betalningsbeteende.

Betalning av skatter med ett referensnummer medför inte motsvarande nytta för fysiska personer som för företag, eftersom fysiska personers skattskyldigheter i allmänhet gäller några få skatteslag. När det gäller fysiska personer som bedriver näringsverksamhet eller jord- och skogsbruk varierar verksamhetens omfattning avsevärt. Rätten att rikta inbetalningar till betalning av skatter relaterade till näringsverksamhet separat från andra personliga skatter anses när det gäller denna grupp av skattskyldiga ha en större betydelse, och därför är det inte motiverat att i lagstiftningen införa obligatorisk användning av ett referensnummer. De ändringar som föreslås i denna proposition bland annat när det gäller användningen av återbärningar och skatteslagsinbetalningar förtydligar för sin del skattebetalningar för fysiska personer samt ökar förutsebarheten för användningen av inbetalningar och återbärningar.

5.1.3 Harmonisering av användningsreglerna för skatteslagsinbetalning

Som ett alternativ granskades en modell, i vilken den nuvarande möjligheten att rikta inbetalningar enligt skatteslag bevaras men där behandlingsreglerna för inbetalningar harmoniseras. Skatteslagsinbetalningar används endast till skatter som förfaller i skatteslaget,

varvid inbetalningar blir väntande på att skatteslagets skatter ska förfalla. I alla skatteslag motsvarar behandlingen av inbetalningar den nuvarande behandlingen av skatter på eget initiativ. I modellen är användningen av inbetalningar tydlig, eftersom inbetalningar inte används till skatter som förfaller i framtiden. Modellen förutsätter dock bestämmelser om undantag från användningen av inbetalningar så att den skattskyldige till exempel ska kunna betala överlåtelseskatt före förfallodagen eller betala skatteposter i vissa situationer proaktivt till exempel i insolvenssituationer.

Behandling av inbetalningar skatteslagsspecifikt utan att använda inbetalningar till andra förfallna skatter leder till att de tidigare fördelarna med en flexibel användning av inbetalningar går förlorade. Till exempel avvecklingen av behandlingen av skatter på eget initiativ som ett skatteslag innebär närmare 20 nya referenser. Förfarandet ökar mängden situationer där skattskyldiga samtidigt har oanvända inbetalningar och obetalda skatter på vilka dröjsmålsränta löper. Detta är inte heller en fördelaktig lösning för skattskyldiga. Uppföljningen av saldot för olika skatteslag gör också svårare att följa upp företagens skattebetalningssituation. Liksom i behandlingen av skatter på eget initiativ förutsätter förfarandet fastställande av när överlopsinbetalningar till ett visst skatteslag används till att betala andra förfallna skatter för att säkerställa inflödet av skatter. En sådan gränsdragning är inte tydlig eller problemfri när det gäller debiterade skatter. Praxis har visat att det uttryckligen är denna gränsdragning som försämrar tydligheten och förutsebarheten i fråga om användningen av inbetalningar av skatter på eget initiativ. Även med tanke på Skatteförvaltningens system är modellen krävande.

5.2 Utländsk lagstiftning och andra förfaranden som tillämpas utomlands

5.2.1 Inledning

I propositionen granskas skatteuppbördsförfaranden i Sverige, Danmark, Norge, Litauen, Storbritannien och Spanien. Behörigheten hos skattemyndigheten eller en annan myndighet som ansvarar för skatteuppbörden kan utöver skatter omfatta behandling av tullar samt andra administrativa avgifter eller förmåner, vilket även påverkar behandlingen av skattebetalningar och -återbärningar. Referensnummer eller en annan identifierare med vilken inbetalningar riktas till vissa skatteposter eller skatteslag ska användas när skatter betalas. Vid betalning via skattemyndigheternas e-tjänster bildas identifieraren automatiskt. Sverige och Danmark har ett skattekontosystem, där inbetalningar inte kan riktas till en viss skatt, utan skattskyldiga betalar in skuldsaldo på skattekontot. Inbetalningarna riktas till skattekontot med ett skattskyldigspecifikt referensnummer. Det finns många möjligheter att använda skatteåterbärningar och andra krediteringar till betalning av skatteskulder. Även olika betalningsarrangemang och senareläggning av inbetalningar är möjliga, om den skattskyldige har betalningssvårigheter.

5.2.2 Sverige

I Sverige ingår skatteuppbördsbestämmelserna i skatteförfarandelagen och skatteförfarandeförordningen. I Sverige har alla skattskyldiga ett skattekonto. Genom att logga in i skattemyndighetens e-tjänst kan skattskyldiga se skattebetalningsläget på skattekontot. Skatt betalas med skattskyldigspecifikt referensnummer för skattekontot. Betalaren kan inte välja till vilken skatt en inbetalning används. Saldot på skattekontot beräknas dagligen, och inbetalningarna riktas till hela eller en del av underskottet. Även återbärningar kan användas till att betala skatteskulder. Som krediteringar på skattekontot behandlas bland annat återbärningar, mervärdesskatt som återbärs samt vissa bidrag (till exempel lönebidrag).

Inbetalningar kan göras på skattekontot för kommande skatter. I Sverige ska skatter betalas före förfallodagen för att undvika dröjsmålsränta. Inbetalningarna ska finnas i skattemyndighetens bokföring på skattens förfallodag, och därför räcker det inte med att betala skatten först på förfallodagen.

Krediteringar på skattekontot, såsom skatteåterbäringar på grund av sänkt skatt, mervärdesskatt som återbärs och punktskatt återbetalas automatiskt på den skattskyldiges bankkonto, om det inte finns obetalda skatter och återbäringen är minst 2 000 kronor. Mervärdesskatt och punktskatt återbärs när information om arbetsgivarprestationer, mervärdesskatt och punktskatt för samma månad har deklarerats. Återbetalning av andra överskott görs på den skattskyldiges begäran. Överskott på mindre än 100 kronor återbetalas inte och inte heller överskott som behövs till obetalda skatter. Krediteringsränta beräknas på överskott på skattekonto.

Återbetalning av krediteringar på skattekonto kan leda till en situation, där även sådana inbetalningar återbetalas till den skattskyldige som den skattskyldige har avsett för betalning av kommande skyldigheter. Den skattskyldige kan då begära spärrning av återbetalning av inbetalningar, varvid inbetalningarna blir kvar på skattekontot. Överskottet på skattekontot används till betalning av obetalda skatter och avgifter, och inbetalningarna kan inte riktas till en viss skyldighet.

Skattekontot avstäms en gång i månaden. Dröjsmålsränta beräknas på underskott på skattekonto. Dröjsmålsräntans storlek beror på orsaken till underskottet och dess belopp. Räntan är lägre, om utskökningsmyndigheten driver in beloppet. Underskott på skattekontot ska betalas enligt betalningsuppsmaningen. Om det finns underskott på skattekontot ännu vid följande avstämning, överförs skulden till indrivning (Kronofogden). Skulden överförs till indrivning, om dess belopp överstiger 2 000 kronor för fysiska personer och 10 000 kronor för företag. Skulder som är föremål för indrivning ska betalas till Kronofogdens byrå. Överskott på skattekontot används till att betala nya skatter. Överskott kan också användas till att betala skatteskulder i indrivning i samband med följande avstämning.

Den skattskyldige kan ansöka om senareläggning av skattebetalningar vid tillfälliga betalningsproblem av en särskild orsak, om skatt inte kan betalas fram till förfallodagen.

5.2.3 Danmark

Även i Danmark används skattekonto (skattekontoen), som administreras av Danmarks skattemyndighet (SKAT). Den skattskyldiges alla inbetalningar och skyldigheter ingår i saldot på skattekontot. Den skattskyldige har antingen skuld eller kreditering på skattekontot.

En unik betalningsidentifierare (betalings-ID) ska användas när inbetalningar görs på skattekontot. Inbetalningarna på skattekontot ska göras på förfallodagen eller tidigast fem vardagar före förfallodagen. Inbetalningarna begränsas av indrivningslagen (Opkrævningsloven), enligt vilken myndigheterna inte får förvara företagens medel i mer än fem dagar. Om skatt inbetalas mer än fem dagar före förfallodagen återbetalas inbetalningen på den skattskyldiges konto innan skatten förfaller. Företagen kan fastställa en återbetalningsgräns för skattekontot så att belopp som understiger den inte betalas in på kontot.

Inbetalningar och återbäringar kan inte riktas till en viss skatt. Inbetalningarna används till skatt enligt fifo-principen. De äldsta skyldigheterna betalas först. Inbetalningar på skattekontot kan användas till betalning av skatt också före den slutliga förfallodagen (betalningsfrist), om skatten har passerat dagen då inbetalningar tidigast kan användas till betalning av skatt (förfalldato). Efter betalningen av skatter återbetalas krediteringssaldot till den skattskyldige, om de övriga

återbetalningsvillkoren uppfylls. Dröjsmålsränta beräknas en gång i månaden, och räntan är densamma på alla skulder som ingår i saldot. Ränta beräknas för saldot på skattekontot.

5.2.4 Norge

I Norge finns bestämmelser om betalning av skatt, dröjsmålsränta, senareläggning, kvittning och tvångsindrivning i lagen om betalning och indrivning av skatter och tullar (Lov om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav, *skattebetalingsloven*)

För betalning av skatter används ett kundspecifikt KID-nummer (kundeidentifikasjon) med vilket inbetalningar kopplas till rätt skattskyldig och skatteperiod. KID-numret ges i beskattningsbeslut och påminnelser. KID-nummer kan skapas på den norska skattemyndighetens webbplats när den skattskyldige till exempel betalar mervärdesskatt. Den skattskyldige behöver ett separat KID-nummer för varje skatteskuld. Samma KID-nummer kan användas när inbetalningarna gäller ett visst skatteslag i samma skatteperiod. Olika KID-nummer krävs när den skattskyldige skatter som hör till olika skatteperioder eller skatteslag. Om skatten betalas för sent ska ett separat KID-nummer skapas för betalningen. Vid betalning av skatter kan ett KID-nummer användas, om en faktura har ställts ut för olika skyldigheter. Inbetalningar riktas alltid till skyldigheter som nämns på fakturan.

KID-numret används när skatter betalas till skattemyndigheten. Om en fordran är i tvångsindrivning kan den skattskyldige inte välja vilka skatter som ska betalas eller rikta betalningen till ränta eller kapital. Vid betalning till utskökningsmyndigheten riktas inbetalningen med referensnummer eller en annan identifierare enligt utskökningsmyndighetens anvisningar.

Användningen av KID-nummer gör det möjligt att rikta inbetalningar till vissa skatter, vilket förenklar avstämningen av inbetalningarna. En svaghet med systemet är förekomsten av fel i användningen av KID-nummer på grund av vilka betalningar inte kan behandlas. KID-nummer används främst i Norge, vilket gör det svårare att till exempel behandla gränsöverskridande betalningar, som identifieras med hjälp av referenser eller meddelanden.

Skattskyldiga kan göra inbetalningar före förfallodagen och således undvika uppkomsten av skatteskulder. Inbetalningarna används till skatter enligt KID-numret och kan inte användas till andra skatter. Efter betalningen av skatten återbetalas överloppsbeloppet till den skattskyldige. I Norge kan skatteskulder och andra offentliga fordringar kvittas mot skatteåterbärningar. Skattskyldiga informeras om de skulder som kvittas.

Den norska skattemyndighetens behörighet omfattar flera offentliga indrivningsuppgifter. Den norska skattemyndigheten håller på att införa ett system med vars hjälp myndigheten utöver skatter, tullar och böter indriver bland annat studiestöd, underhållsstöd och sociala förmåner. I det nya systemet ökar användningen av gemensamma KID-nummer, medan antalet betalningskonton som gäldenärer måste använda minskar. I det nya indrivningssystemet kan inbetalningar och återbärningar användas mer mångsidigt mellan olika fordringar.

5.2.5 Litauen

Bestämmelser om skatteuppbörd ingår i lagen om skattemyndigheten i Litauen (Law on Tax Administration of the Republic of Lithuania). I Litauen betalas skatt med skatteslagsspecifika betalningskoder med vilka inbetalningar riktas till vissa skatteslag. Inbetalningar används till betalning av skatter när de förfaller. I Litauen kan skatteåterbärningar och oanvända överloppsbetalningar användas till att betala skattskyldigas skatteskulder före återbetalning till

skattskyldiga. Skattskyldiga kan begära senareläggning av betalning eller ingå skattelånsavtal med skattemyndigheten. Raterna enligt skattelånsavtal betalas med en separat betalningskod. En erkänd utmaning med detta system är betalningar med fel koder.

5.2.6 Storbritannien

Skatter, avgifter och tullar uppbärs av His Majesty's Revenue and Customs (HMRC), vars uppgifter dessutom omfattar bland annat utbetalning av förmåner och statsunderstöd. Finanslagen från 2024 (The Finance Act 2024) fastställer de centrala lagar enligt vilka skattebetalare och HMRC ska agera. HMRC ska rikta inbetalningar enligt skattskyldigas avsikt. Inbetalningar riktas till skatter med kundspecifika referensnummer. Varje skattepost har eget referensnummer. Referensnumren för olika skatter bildas på olika sätt. Siffror ska läggas till i referensnumret beroende på om skatten betalas i för- eller efterskott.

För skatter på eget initiativ (Self-assessment-tax) kan kunder fastställa en betalningsplan (Budget Payment Plan, BPP), enligt vilken inbetalningar görs varje vecka eller månad före skattens förfallodag så att mindre återstår att betala på förfallodagen. Inbetalningarna sker elektroniskt antingen som vanligt bankgiro (direktdebitering) eller direkt från bankkonto till HMRC (Open Banking).

HMRC kan använda belopp som återbärs till kunder, om de har skulder till HMRC. Användningen är dock begränsad till exempel vid insolvens. Om en skattskyldig har betalningssvårigheter kan den med HMRC avtala om ett Time To Pay-arrangemang (TTP) baserat på den skuldsatta kundens ekonomiska situation. I arrangemanget som utgår från den skattskyldiges betalningsförmåga fastställs tiden för återbetalningen av skulderna. Arrangemanget granskas regelbundet och kan också ändras.

I Storbritannien varierar betalningsprocesserna och de tillgängliga betalningssätten mellan olika skatter på grund av gamla informationssystem. Harmonisering sker enligt HMRC:s anvisningar. Problem orsakas av felaktiga referensnummer eller inbetalningar på fel HMRC-bankkonto, varvid inbetalningarna riktas felaktigt. Fel måste ofta rättas manuellt.

5.2.7 Spanien

Bestämmelser om skatteuppbörd finns i den allmänna skattelagen (General tax act) och i genomförandeförordningen om skatteuppbördsförfaranden (Implementing Regulation of Tax Collection Procedures Royal Decree 939/2005). I samband med inlämnandet av skattedeklarationer kan skatter betalas på skattemyndighetens webbplats. Betalaren kan rikta inbetalningar till vissa skatter. Vid betalning med bankgiro används referensnummer eller koder med vilka inbetalningarna riktas. Vid beslagsförfarande riktar skattemyndigheten inbetalningen till den äldsta skulden, om den skattskyldige har flera förfallna skulder och inbetalningen inte räcker till betalning av alla skulder. Skatteskulder kan kvittas mot den skattskyldiges krediteringar under vissa förutsättningar. Återbetalning av skulder kan senareläggas eller betalas i rater på den skattskyldiges begäran, om den skattskyldiges ekonomiska och finansiella ställning tillfälligt förhindrar betalning av skatt inom den utsatta tiden.

6 Remissvar

6.1 Allmänt

Utlåtanden om utkastet till proposition gavs av justitieministeriet, Kyrkostyrelsen, Skatteförvaltningen, Finlands näringsliv rf, Finanssiala ry, Keskuskauppakamari ry, Mikro- ja

Yksinyrittäjät ry, Finlands Kommunförbund rf, Ekonomiadministrationsförbundet i Finland rf, Företagarna i Finland rf och Skattebetalarnas Centralförbund rf. Ett sammandrag har utarbetats av de mottagna utlåtandena och det finns på statsrådets projektsida på adressen valtioneuvosto.fi/sv/projekt under koden [VM066:00/2024](http://valtioneuvosto.fi/sv/projekt).

6.2 Observationer i utlåtandena

6.2.1 Allmänt

På ett allmänt plan understödde utlåtandena propositionens mål att minska den administrativa bördan relaterad till företagens betalning av skatter och utredning av betalningssituationen. Även de föreslagna lagändringarna fick understöd på det stora hela.

I sitt utlåtande föreslog Skatteförvaltningen preciseringar av de föreslagna lagarnas ikraftträdandebestämmelser. I sitt utlåtande föreslog justitieministeriet dessutom preciseringar av några föreslagna bestämmelser. Skatteförvaltningens och justitieministeriets förslag har beaktats vid den fortsatta beredningen av propositionen.

6.2.2 Postning av sammandrag

I propositionen föreslås att sammandrag av skattebetalningssituationen inte längre på begäran ska skickas till de skattskyldiga som omfattas av elektronisk delgivning av sammandrag. Företagarna i Finland, Ekonomiadministrationsförbundet i Finland och Skattebetalarnas Centralförbund ansåg i sina utlåtanden att möjligheten att begära sammandraget per post bör bevaras i exceptionella situationer.

I sitt utlåtande påpekade justitieministeriet att vissa näringsidkare, såsom jordbruksidkare, rätt långt kan jämföras med fysiska personer till exempel i fråga om digital kompetens och utrustning. Justitieministeriet rekommenderade att man vid den fortsatta beredningen skulle bedöma behovet av att ändra undantagsbestämmelsen avseende fysiska personer och dödsbon i 71 § 4 mom. i lagen om skatteuppbörd med anledning av de föreslagna ändringarna av 3 mom.

Ekonomiadministrationsförbundet i Finland och Finlands näringsliv föreslog dessutom att sammandrag också kunde skickas även om det inte förekommit några transaktioner under månaden.

Syftet med att slopa bestämmelsen om sändande av sammandrag per post på begäran i 70 § i lagen om skatteuppbörd är att främja användningen av e-tjänster och att minska Skatteförvaltningens postningskostnader. Elektronisk delgivning av sammandrag har varit i kraft sedan länge, och sändande av sammandrag per post på begäran har i denna regleringslösning konstaterats vara en tilläggstjänst, som inte påverkar delfäendet eller dess utsatta tider. I 71 § 4 mom. i lagen om skatteuppbörd föreskrivs om undantag från elektronisk delgivning av sammandrag när det gäller fysiska personer och dödsbon som inte har gett sitt samtycke till elektronisk delgivning och som inte har förts in i arbetsgivarregistret eller registret över mervärdesskattskyldiga eller som inte bedriver annan mervärdesskattepliktig verksamhet än skogsbruk. Således omfattar elektronisk delgivning fysiska personer och dödsbon som är införda i arbetsgivarregistret eller registret över mervärdesskattskyldiga och som bedriver näringsverksamhet eller jordbruk.

Näringsidkare behöver inte nödvändigtvis anmäla sig till ovannämnda register, om affärsverksamheten är småskalig. De som bedriver småskalig affärsverksamhet behöver inte registrera sig i registret över mervärdesskattskyldiga. Affärsverksamheten anses vara småskalig,

om företagets omsättning för innevarande och föregående kalenderår är högst 20 000 euro. I arbetsgivarregistret införs däremot företag som är regelbundna arbetsgivare. En arbetsgivare som betalar lön tillfälligt behöver inte anmäla sig till arbetsgivarregistret. Ett företag är en arbetsgivare med tillfällig löneutbetalning om det har endast en fast anställd eller 1–5 anställda, vilkas anställningsförhållande inte varar hela kalenderåret.

Fysiska personer eller dödsbon som endast bedriver småskalig affärsverksamhet eller betalar lön tillfälligt behöver således inte anmäla sig till registret över mervärdesskattskyldiga eller arbetsgivarregistret. Dessa fysiska personer och dödsbon omfattas inte heller av elektronisk delgivning, såvida de inte frivilligt anmält sig till ovannämnda register eller om de inte har gett sitt samtycke till elektronisk delgivning. Bedrivande av näringsverksamhet i större än liten skala kan i dagens samhälle i praktiken anses förutsätta en viss digital kompetens. Detsamma gäller situationer där näringsverksamhet börjar bedrivas i bolagsform. Det är till exempel svårt att föreställa sig att ett företag i dag skulle sköta sina bankärenden annat än digitalt. Detta gäller även jordbruksidkare. Förslaget att slopa möjligheten att på begäran få sammandraget per post kan således inte anses vara oskäligt för de näringsidkare som enligt den gällande 71 § i lagen om skatteuppbörd omfattas av elektronisk delgivning.

Såsom det konstaterats ovan föreskrivs i 71 § 4 mom. i lagen om skatteuppbörd om parter till vilka sammandrag inte delges elektroniskt. I enlighet med rekommendationen i justitieministeriets utlåtande har eventuella ändringsbehov som hänför sig till det nämnda momentet med anledning av ändringen av samma paragrafs 3 mom. bedömts. Det är inte motiverat att utvidga eller inskränka undantaget från elektronisk delgivning.

I enlighet med det som konstaterats ovan behöver fysiska personer och dödsbon som bedriver småskalig affärsverksamhet inte omfattas av elektronisk delgivning i dagsläget. Motsvarande förutsättningar gäller också jordbruksidkare. Elektronisk delgivning omfattar inte fysiska personer och dödsbon, vars enda mervärdesskattepliktiga verksamhet är skogsbruk. Mervärdesskatt betalas inte på utarrendering av fastigheter, såsom åkrar eller annan jordbruksmark, såvida inte arrendatorn när förutsättningarna uppfylls frivilligt har anmält sig till registret över mervärdesskattskyldiga för överlåtelsen av nyttjanderätten till fastigheten. Detta innebär att om den skattskyldige inte har annan inkomst av jordbruk än arrendeinkomst av åkermark, så kan undantaget från elektronisk delgivning av sammandrag enligt 71 § 4 mom. tillämpas på personen förutsatt att personen inte själv har anmält sig till register som avses i bestämmelsen.

Vid bedömningen av elektronisk delgivning av sammandrag gäller det att beakta en lagreform, som på en allmän nivå föreskriver att elektronisk delgivning är det prioriterade sättet i myndighetsverksamhet.⁹ Målet för propositionen är att delgivning i första hand ska ske elektroniskt till de kunder för vilka det är möjligt. Propositionen syftar till en mer smidig och platsoberoende skötsel av ärenden för medborgarna och dessutom effektivare myndighetsförfaranden och en högre produktivitet. I reformen föreslås att lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003) ska ändras så att elektronisk delgivning via tjänsten suomi.fi blir möjlig utan mottagarens samtycke. Regeringspropositionen om ändringen var på remiss 5.3.–16.4.2025. Avsikten är att överlämna propositionen till riksdagen hösten 2025.

⁹ Lagberedningsprojekt: Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om prioritering av elektronisk delgivning i myndighetsverksamhet, [VM085:00/2024](#)

Denna lagändring medför behov av att även ändra 71 § 4 mom. i lagen om skatteuppbörd, enligt vilket elektronisk delgivning av sammandrag delvis beror på den skattskyldiges samtycke. Vid sidan av den allmänna propositionen är avsikten att också överlämna en proposition om elektronisk delgivning inom Skatteförvaltningen hösten 2025. Denna specialreglering som gäller Skatteförvaltningen syftar också till att uppdatera 71 § 4 mom. i lagen om skatteuppbörd i enlighet med den nya allmänna regleringen och specialregleringen av Skatteförvaltningen.¹⁰ Även till följd av detta är det inte motiverat att granska 71 § 4 mom. i lagen om skatteuppbörd i denna proposition.

I bedömningen gäller det också att beakta att sammandraget till sin karaktär främst är ett informativt sammandrag av skattebetalningssituationen och användningen av inbetalningar och återbetalningar till betalning av skatter. De förfallna och obetalda skatter som visas i sammandraget baserar sig på separata beskattningsbeslut eller den skattskyldiges skattedeklarationer. I sammandraget visas också skatteåterbetalningar som använts till att betala skatt på basis av separata skatteåterbetalningsbeslut eller den skattskyldiges deklarationer på eget initiativ. I sammandraget påförs inte skatter, och skattebeloppet baserar sig inte på sammandraget. Ett undantag från detta är beslut om förseningsavgift för skatter på eget initiativ som delges i sammandrag. Skatteförvaltningen påför en schablonmässig förseningsavgift, om deklarationen om skatter på eget initiativ lämnas in efter den utsatta tiden. Innan förseningsavgiften påförs hör Skatteförvaltningen den skattskyldige, om förseningsavgiften överstiger 200 euro. Även beslut om avlyftande av uppskattad beskattning som gäller skatt på eget initiativ delges i sammandraget, om den skattskyldige före det lämnat in sin deklaration. Avlyftande av uppskattad beskattning är då främst en teknisk åtgärd, och skattebeloppet fastställs utifrån den skattskyldiges deklaration.

Sammandrag bildas inte för månader under vilka den skattskyldige inte har haft signifikanta transaktioner. Skatteförvaltningen avser att utveckla MinSkatt så att betalningssituationen ska framgå tydligare än i dag. Planen är också att tillhandahålla ett dokument i MinSkatt utifrån vilket det kan konstateras att det inte förekommit transaktioner under månaden.

6.2.3 Krediteringsränta på inbetalningar

I propositionen föreslås att krediteringsräntan på inbetalningar som använts till att betala skatt ska slopas för att minska den administrativa bördan. Ekonomiadministrationsförbundet i Finland och Finlands näringsliv föreslog i sina utlåtanden en eurogräns för beräkningen och uppbörden av både krediteringsränta och dröjsmålsränta. Finanssiala ansåg i sin tur att krediteringsräntan bör bevaras eller att det införs en eurogräns för betalning av krediteringsränta, till exempel fem euro.

Förslaget att införa en nedre gräns för betalning av krediteringsränta och dröjsmålsränta förutsätter förändringar i Skatteförvaltningens informationssystem för uppföljning av räntebeloppen i systemets bakgrund. Förändringen är svår att genomföra, eftersom förslaget inte är i linje med de nuvarande funktionsprinciperna för Skatteförvaltningens informationssystem. Att inte påföra små dröjsmålsräntor kan dessutom ge skattskyldiga intrycket att det inte är viktigt att betala skatter i tid. Remissvaren föranleder inte någon orsak att ändra förslaget till denna del.

¹⁰ Lagberedningsprojekt: Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om elektronisk delgivning inom Skatteförvaltningen, [VM002:00/2025](#)

6.2.4 Riktande av inbetalningar av skatter

I propositionen föreslås preciseringar av bestämmelserna om riktande av inbetalningar i lagen om skatteuppbörd så att betalarna i högre grad kan använda betalningssätt som riktar inbetalningar till betalning av den skattskyldiges alla skatter. Enligt flera utlåtanden anses det vara positivt att samfund även framöver kan betala skatter skatteslagsspecifikt. I synnerhet för stora företag anses möjligheten vara viktig. Dessutom anser Mikro- ja yksinyrittäjät och Företagarna i Finland att det är motiverat Skatteförvaltningen styr fysiska personer som bedriver näringsverksamhet och jord- eller skogsbruk samt dödsbon att även framöver betala skatter skatteslagsspecifikt såsom i dag.

Ett centralt mål för reformen är att användningen av ett referensnummer i stället för tidigare skatteslagsspecifika referensnummer minskar fel i betalningar och förtydligar hur inbetalningar används till skatter. Avsikten är att genomföra reformen med Skatteförvaltningens åtgärder till exempel med referensnummer och andra betalningsanvisningar i beskattningsbeslut, nätfakturor och andra beslut. Funktionerna i MinSkatt stöder detta betalningssätt även för samfundens del. Skatteslagsspecifika referensnummer används i fysiska personers betalningar, eftersom de har betalningsskyldigheter mer sällan. Skatteslagsspecifika referenser behövs också i särskilda situationer där betalaren instrueras att rikta en inbetalning med skatteslagsspecifikt referensnummer. Även om samfund fortfarande kan använda skatteslagsspecifika referensnummer är syftet med reformen dock att samfund bör använda referensnummer som riktar inbetalningar till alla skatter så mycket som möjligt oberoende av företagets storlek. Parallell eller blandad användning av inbetalningar till alla skatter respektive skatteslagsspecifikt kan leda till en situation där det fortfarande är svårt för den skattskyldige att följa upp skattebetalningssituationen och användningen av inbetalningar, och då skulle de eftersträfvade fördelarna med reformen inte uppnås. Användning av olika referenser i strid med anvisningarna orsakar också Skatteförvaltningen extra arbete i rådgivningen av skattskyldiga och utredningen av inbetalningar.

7 Specialmotivering

7.1 Lagen om skatteuppbörd

6 §. Allmän användningsordning för inbetalningar och återbärningar. Från paragrafens 1 mom. stryks bestämmelsen om att inbetalningar och återbärningar används till betalning av skatter enligt den dag skatterna preskriberas. Det föreslås att inbetalningar och återbärningar ska användas till betalning av skatter enligt förfallodagen från den äldsta till den senaste. Användningsordningen för inbetalningar och återbärningar mellan skatter som förfaller på samma dag ändras inte. Skatternas förfallodag fastställs enligt de relevanta skattelagarna och finansministeriets förordning om skatteuppbörd (1010/2019). Som förfallodag för en för sent deklarerad skatt som betalas på eget initiativ anses i enlighet med den gällande regleringen vara den dag då skattedeklarationen lämnats in vid användning av inbetalningar och återbärningar.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs om den inbördes användningsordningen när flera inbetalningar och återbärningar är tillgängliga. Om ett flertal inbetalningar är tillgängliga för betalning av skatt, används de i den ordning i vilken inbetalningarna har gjorts. Om betalningsdag för betalning föreskrivs i lagens 13 §. Om det däremot finns flera återbärningar som kan användas till betalning av skatt, används återbärningarna i enlighet med nuläget i den ordning i vilken de enligt lagens 24 § är tillgängliga.

Det föreslås att den inbördes användningsordningen för inbetalningar och återbärningar enligt paragrafens 2 mom. ska ändras. Enligt förslaget ska tillgängliga inbetalningar alltid användas

före tillgängliga återbäringar. Ändringen förtydligar användningen av inbetalningar och återbäringar till betalning av skatt och minskar användningen av skatteåterbäringar.

Exempel: För en skattskyldig finns på förfallodagen 12.6.2026 för betalning av mervärdesskatt för skatteperioden 4/2026 en återbäring av inkomstskatt som bildats 4.6.2026, mervärdesskatt som deklarerats 11.6.2026 och som berättigar till återbäring samt en inbetalning som riktats till betalning av skatt på eget initiativ från 12.6.2026. För betalning av skatten används först inbetalningen från 12.6.2026, därefter återbäringen av inkomstskatt som bildats 4.6.2026 och sist mervärdesskatten som berättigar till återbäring och som deklarerats 11.6.2026.

Inga ändringar föreslås för paragrafens 3 mom. i detta sammanhang. Med stöd av det momentet får Skatteförvaltningen meddela närmare föreskrifter om den inbördes användningsordningen för inbetalningar som gjorts samma dag i en situation där det finns inbetalningar som till exempel riktats till ett skatteslag och inbetalningar som riktats till alla skatter.

13 §. Betalningsdag för inbetalning som gjorts för betalning av skatt. I paragrafen föreskrivs om betalningsdag för inbetalning som gjorts för betalning av skatt. Enligt paragrafens 1 mom. anses betalningen vara betald till Skatteförvaltningen den dag då betalningen har debiterats betalarens konto eller betalningen har skett kontant till ett penninginstitut eller ett betalningsställe för skatter om vilket det föreskrivs separat. Om någon uppgift om betalnings- eller debiteringsdag inte har förmedlats med betalningen, anses betalningen i enlighet med 2 mom. vara betald den dag då betalningen har bokförts på Skatteförvaltningens konto. Den dag då betalningen anses vara betald baserar sig på bestämmelserna om användning av inbetalningar till betalning av skatt i lagen om skatteuppbörd samt på paragrafens 3 mom. där det föreskrivs om tidpunkten för när inbetalningen är tillgänglig för betalning av skatt.

Det föreslås att det i paragrafens 3 mom. ska föreskrivas när en inbetalning är tillgänglig för betalning av skatt. I allmänhet är en inbetalning tillgänglig för betalning av skatt på betalningsdagen. Om inbetalningen inte är försedd med information om betalnings- eller kontodebiteringsdag, är inbetalningen tillgänglig för betalning av skatt den dag då den har bokförts på Skatteförvaltningens konto. Med stöd av bestämmelsen är till exempel en inbetalning som gjorts på skattens förfallodag tillgänglig för betalning av skatt på den aktuella förfallodagen. Bestämmelsen förtydligar den inbördes användningsordningen mellan inbetalningar och återbäringar för betalning av skatt. Enligt föreslagna 6 § 2 mom. används tillgängliga inbetalningar till betalning av skatt före återbäringar, varvid en inbetalning som gjorts på förfallodagen är tillgänglig för betalning av skatt före återbäringar. På grund av dröjsmål i betalningsförmedlingen är inbetalningar inte alltid tillgängliga i Skatteförvaltningens system på betalningsdagen. Även då används inbetalningen till betalning av skatt på ovan nämnt sätt efter att betalningen har förmedlats till Skatteförvaltningens system.

Exempel 1: För skatteperioden 4/2026 förfaller förskottsinnehållning på 1 000 euro till betalning 1 000 euro 12.5.2026 för en skattskyldig. Den skattskyldige deklarerar mervärdesskatt på 5 000 euro som berättigar till återbäring 12.5.2026. Den skattskyldige betalar förskottsinnehållningen på 1 000 euro för skatteperioden på förfallodagen 12.5.2026. Till betalning av skatten används den skattskyldiges inbetalning 12.5.2026. Mervärdesskatten på 5 000 euro som berättigar till återbäring betalas till den skattskyldige.

Exempel 2: Förskottsskatt på inkomstskatt på 2 000 euro förfaller till betalning 23.6.2026, och den skattskyldige betalar den på förfallodagen. I en rättelsedeklaration 23.6.2026 deklarerar den skattskyldige mervärdesskatt på 10 000 euro som berättigar till återbäring. Till betalning av förskottsskatten används den skattskyldiges inbetalning 23.6.2026. Mervärdesskatten på 10 000 euro som berättigar till återbäring betalas till den skattskyldige.

Exempel 3: Förskottsskatt på inkomstskatt på 2 000 euro förfaller till betalning 23.6.2026, och den skattskyldige betalar den för sent 25.6.2026. I en rättelsedeklaration 23.6.2026 deklarerar den skattskyldige skatt eget initiativ på 7 000 euro som berättigar till återbäring. Endast skatteåterbäringen är tillgänglig för betalning av skatten på förfallodagen. Återbäring används till betalning av den obetalda förskottsskatten som förfallit 23.6.2026, och resten betalas till den skattskyldige. Inbetalningen som riktats till inkomstskatt används till betalning av kommande inkomstskatteposter eller återbetalas som en obefogad betalning till den skattskyldige.

16 §. Riktande av inbetalningar. Det föreslås att bestämmelserna om riktande av inbetalningar och användning av dem till betalning av skatt i paragrafens 1–4 och 6 mom. ska preciseras. De föreslagna ändringarna gör det möjligt att rikta inbetalningar till den skattskyldiges alla skatter på ett mångsidigare sätt än nuvarande allmänna inbetalningar i fråga regelbundna inbetalningar. Användningen av inbetalningar som riktats till betalning av skatter på eget initiativ enligt lagens 7 § till betalning av andra skatter i slutet av inbetalningsmånaden slopas. Förfarande för riktande och användning av andra skatteslagsinbetalningar bevaras. Begreppen allmän inbetalning och skatteslagsinbetalning i bestämmelserna stryks som onödiga. Från momenten stryks hänvisningarna till bestämmelser om förfallodagar för skatter. I bestämmelserna avses med förfallen skatt skatter vars lagstadgade förfallodag är innevarande dag eller en tidigare dag. Om förfallodagar för skatt föreskrivs i de aktuella skattelagarna och i finansministeriets förordning om skatteuppbörd.

Enligt paragrafens 1 mom. får betalaren rikta en inbetalning till betalning av en skattskyldigs alla skatter. När betalaren riktar en inbetalning till betalning av den skattskyldiges alla skatter används den till skatter och Skatteförvaltningens andra fordringar i den allmänna ordningen i enlighet med 6 § i lagen. Inbetalningen används till betalning av förfallna skatter och fordringar, vilket innebär att den används tidigast på förfallodagen för skatt. Inbetalningen används till betalning av skatter enligt förfallodagen från den äldsta till den senaste. När det gäller skatter som förfaller på samma dag iakttas skatteslagsordningen enligt lagens 6 § 1 mom. Om den skattskyldige inte har förfallna skatter vid tidpunkten för inbetalningen, väntar inbetalningen på att skatter som hör till användningsordningen ska förfalla.

Den allmänna användningsordningen enligt 6 § i lagen om skatteuppbörd omfattar alla skatter och övriga fordringar som Skatteförvaltningen uppbär. Det är dock motiverat att utesluta vissa skatter och fordringar ur användningsordningen för inbetalningar som riktas till betalning av alla skatter. En inbetalning används till betalning av skatter som inte ingår i användningsordningen först när en oanvänd inbetalning ska återbetalas.

Enligt föreslagna 16 § 1 mom. 1 punkten används en inbetalning inte till betalning av arvsskatt. I och med en ändring av lagen om skatt på arv och gåva (378/1940), som trädde i kraft 1.1.2024, drivs arvsskatt inte in genom utsökning, och utifrån den får en ansökan inte göras om att den skattskyldige ska försättas i konkurs och inte heller uppgifter om den antecknas i skatteskuldsregistret innan det förflutit 10 år från den första förfallodagen för skatten (RP 34/2023 rd). Den dröjsmålsränta som beräknas på obetald arvsskatt är dessutom lägre än dröjsmålsräntan på andra skatter (lagen om förseningsränta 5 d §). Eftersom arvsskatt omfattas av indrivningsåtgärder och dröjsmålsräntepåföljder som avviker från andra skatter, bör skattskyldiga ha lika möjlighet att i första hand rikta inbetalningar till andra skatter och utnyttja den förlängda betalningstiden för arvsskatt. Därför föreslås det i propositionen att en inbetalning som riktas till betalning av alla skatter inte ska användas till betalning av den skattskyldiges arvsskatt. Arvsskatt ingår inte i användningsordningen för inbetalningar, utan skatten betalas separat genom att rikta inbetalningar med det skatteslagsspecifika referensnumret för den skattskyldiges arvsskatt. Då behöver den skattskyldige inte ändra inbetalningssättet för alla skatter till skatteslagsspecifika inbetalningar för att dra nytta av betalningstiden utan kan

fortfarande betala andra skatter med ett referensnummer. Andra än fysiska personer hade sammanlagt 186 arvsskatteskylldigheter att betala 2024. På grund av det ringa antalet arvsskatteskylldigheter ökar inte betalning av dem separat företagens administrativa börda.

Eftersom indrivningsåtgärder inte riktas mot arvsskatt innan tio år förflutit från skattens förfallodag och eftersom dröjsmålsräntan på skatten är lägre än på andra skatter, tryggar regleringen den skattskyldiges möjlighet att dra nytta av den förlängda betalningstiden för arvsskatt och betala andra skatter genom att rikta inbetalningar till betalning av alla skatter. Om den skattskyldige dock begär att en oanvänd inbetalning som riktats till betalning av alla skatter ska återbetalas, används inbetalningen också till betalning av arvsskatt i stället för återbetalning till den skattskyldige.

Exempel 1: En skattskyldig har riktat 1 000 euro till betalning av alla skatter. Den skattskyldige har arvsskatteskulder på 7 000 euro. Den skattskyldiges inbetalning på 1 000 euro är oanvänd, eftersom den skattskyldige inte har andra förfallna skatter. Den skattskyldige begär återbetalning av den oanvända inbetalningen. Inbetalningen används i sin helhet till betalning av förfallen arvsskatt.

Enligt paragrafens 1 mom. 2 punkt används en inbetalning som riktats till alla skatter inte till betalning av mervärdesskatt på vilken tillämpas en särskild ordning enligt 12 a kap. i mervärdesskattelagen. Om den skattskyldige begär återbetalning av en oanvänd inbetalning, används inbetalningen också till betalning av ovan nämnd förfallen mervärdesskatt i stället för att återbetalas till den skattskyldige.

På mervärdesskatt, på vilken tillämpas en särskild ordning enligt mervärdesskattelagen, tillämpas uppbördsförfaranden som avviker från andra skatter, och om dem föreskrivs i mervärdesskattelagen. I en situation där Finland är identifieringsmedlemsstat är det inte fråga om behandling av betalningar enligt lagen om skatteuppbörd. I propositionen föreslås inga ändringar av mervärdesskattelagen, utan skatter betalas även framöver med skattedeklarationsspecifika referensnummer när Finland är identifieringsmedlemsstat. Om Finland är konsumtionsmedlemsstat betalas skattens kapital till identifieringsmedlemsstaten, som redovisar betalningarna till Finland. Förseningsavgift, skatteförhöjning och dröjsmålsränta påförs enligt Finlands lagstiftning och betalas direkt till Finland. Även om skatt påförs på grund av försummelse eller om obetalt skattekapital överförs till indrivning i Finland, betalas skatten direkt till Finland. Om dessa skyldigheter i stället för med referensnummer för särskilda ordningar betalades genom riktande av inbetalningen till alla skatter, skulle betalaren inte kunna rikta inbetalningen till skatt i en viss särskild ordning.

Riktande av inbetalningar till skatt i en viss särskild ordning är nödvändigt till exempel i en situation där ett företag företräds av en förmedlare. Riktande av inbetalningar till alla skatter skulle också i större utsträckning leda till att inbetalningar också riktas till förfallna skatters kapital i en situation, där en inbetalning som identifieringsmedlemsstaten redovisat ännu inte erhållits i Finland på grund av dröjsmål i överföringen av betalningar mellan medlemsstater. Användning av inbetalningar till förfallna skatter beaktar inte heller i tillräckligt hög grad de särskilda dragen hos skatter som betalas via särskilda ordningar. Användning av den nuvarande skattelagsinbetalningen till både förfallna och icke förfallna skatter i särskilda ordningar behövs för att säkerställa rättelseförfarandet för skattedeklarationer i särskilda ordningar. Eftersom största delen av de företag som betalar mervärdesskatt till Finland via en särskild ordning är utländska aktörer som inte har andra skatter att betala till Finland, medför en ändring av riktandet av inbetalningar även praktiska problem. Ett företag har inte nödvändigtvis tillgång till Skatteförvaltningens e-tjänster och således inte kännedom om oanvända inbetalningar eller möjlighet att få dem återbetalda. På ovan nämnda grunder är det inte motiverat att tillämpa

inbetalningar som riktas till alla skatter på mervärdesskatt på vilken en särskild ordning enligt mervärdesskattelagen tillämpas. Vid betalning av skatt iakttas de nuvarande betalningsanvisningarna i betalningsuppsmaningar, och skatterna betalas med referensnummer för särskilda ordningar när skatten betalas direkt till Finland.

Enligt paragrafens 1 mom. 3 punkt används inbetalningar inte till betalningsprogram enligt lagen om företagssanering (47/1993) lagen om skuldsanering för privatpersoner (57/1993). Fordringar som är föremål för insolvensförfarande betalas med ett specifikt referensnummer. Om den skattskyldige begär återbetalning av en oanvänd inbetalning, används inbetalningen också till betalning av ett försummat belopp enligt betalningsprogrammet för företagssanering eller skuldsanering i stället för att återbetalas till den skattskyldige. Användningen är enhetligt med förfarandet för indrivningssituationer enligt föreslagna 18 § i lagen.

Om den skattskyldige begär återbetalning av en oanvänd inbetalning och har flera förfallna skatter som inte hör till användningsordningen och som nämns i 1 mom., används inbetalningen till den skatt som fastställs utifrån den allmänna användningsordningen enligt 6 §.

Det föreslås att ordalydelsen i paragrafens 3 mom. ska preciseras utan att ändra tillämpningen av bestämmelsen. Om en inbetalning riktas till skatter som avses i lagens 7 §, används inbetalningen till betalning av förfallna skatter på eget initiativ som avses i 7 §. Inbetalningen används till betalning av skatt tidigast på skattens förfallodag. Från bestämmelsen stryks hänvisningarna till förfallodagar enligt lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ.

Det föreslås att hänvisningen till användning av inbetalningar enligt förfallodag i paragrafens 4 mom. ska strykas. Eftersom det föreslås att användningsordningen enligt preskriptionsdag stryks i lagens 6 §, räcker det med en hänvisning till förfallodagsordning i 6 §.

I paragrafens 6 mom. föreskrivs om när en inbetalning som riktas till betalning av skatter på eget initiativ som avses i lagens 7 § samt en inbetalning som riktas till betalning av överlåtelseskatt används på det sätt som avses i 5 mom. till betalning av andra förfallna skatter och Skatteförvaltningens andra fordringar. En inbetalning som riktas till skatter på eget initiativ används till skatter och andra fordringar som hör till användningsordningen på deras förfallodag. Inbetalningen väntar på att skatter som hör till användningsordningen ska förfalla. Inbetalningen används till andra förfallna skatter och fordringar först när den oanvända inbetalningen ska betalas tillbaka. Samtidigt slopas användningen av inbetalningar som riktas till skatter på eget initiativ till betalning av andra skatter i slutet av inbetalningsmånaden. Den föreslagna regleringen motsvarar förfarandet som i dag tillämpas inbetalningar av överlåtelseskatt.

En oanvänd inbetalning kan på begäran återbetalas till den skattskyldige som obefogad betalning enligt 20 § i lagen. Före återbetalning till den skattskyldige används inbetalningen till förfallna skatter och Skatteförvaltningens andra fordringar utanför användningsordningen för inbetalningar. En inbetalning kan också på myndighetsinitiativ återbetalas som obefogad inbetalning. Med beaktande av riktande av inbetalningar till den skattskyldiges alla skatter eller skatter på eget initiativ anses en inbetalning i regel inte vara obefogad på myndighetsinitiativ. Vid återbetalning av inbetalningar iakttas bestämmelserna i lagens 5 kap.

Exempel 2: En skattskyldig har 30.6.2026 riktat en inbetalning på 5 000 euro till betalning av skatter på eget initiativ som avses i lagens 7 §. Den skattskyldiges mervärdesskatt för följande månad har ännu inte förfallit, och den skattskyldige begär återbetalning av den oanvända inbetalningen. Den skattskyldiges förfallna obetalda skatter utgörs av förskottsskatt på

inkomstskatt på 500 euro från 23.6.2026. Inbetalningen används till betalning av den förfallna förskottsskatten, och återstoden betalas till den skattskyldige.

Det föreslås att paragrafens 7 mom. som gäller överlåtelseskatt ska upphävas och bestämmelsen flyttas till 6 mom.

Bestämmelsen om avvikelse från användningsordningen i paragrafens 8 mom. utvidgas till att gälla alla inbetalningar. Möjligheten att avvika från användningsordningen gäller enligt paragrafens 1 mom. inbetalningar som riktas till betalning av alla skatter. På samma sätt som i dag är det möjligt att avvika från användningsordningen för inbetalningar på den skattskyldiges begäran. Avvikelse förutsätter en särskild orsak. Preciseringsen av regleringen ändrar inte rådande tillämpningspraxis. En sällsynt orsak som anses berättiga avvikelser från användningsordningen är till exempel en situation där en försummelse av en skyldighet kan leda till åtal för skatteförseelse.

18 §. Avvikelse från användningsordningen för inbetalningar. I paragrafens 1 mom. föreskrivs om avvikelse från användningsordningen för inbetalningar så att den skattskyldige genom en inbetalning som riktas enligt 16 § i lagen kan betala nya skyldigheter före betalning av skyldigheter som är föremål för betalningsprogram eller utsökning. Det föreslås att momentet ska ändras så att Skatteförvaltningen med avvikelse från 16 § i sista hand eller vid återbetalning av avgift kan använda en inbetalning till betalning av fordringar som är föremål för betalningsarrangemang eller indrivning i utsökningsväg först när inbetalningen återbetalas.

Om skatter som är föremål för betalningsarrangemang eller indrivning i utsökningsväg ingick i användningsordningen för inbetalningar som riktas till alla skatter, skulle den skattskyldige inte kunna betala nya skatter innan förfallna skatter som är föremål för betalningsarrangemang eller utsökning betalats i sin helhet. Om skatter som är föremål för indrivningsåtgärder enligt den gällande lagens ordalydelse i sista hand ingick i användningsordningen för inbetalningar, skulle den skattskyldige endast kunna göra inbetalningar på nya skatters förfallodag, eftersom inbetalningarna annars skulle riktas till tidigare förfallna skatter som är föremål för betalningsarrangemang eller utsökning. Underlåtenhet att betala nya skatter kan till exempel leda till att betalningsarrangemang förfaller. Ett alternativ, där användningsordningen för en inbetalning som riktas till alla skatter i stället för skatter i betalningsordningen baserar sig på avtalade betalningsrater enligt betalningsarrangemanget, skulle möjliggöra betalning av rater som ingår i betalningsarrangemanget och skatter utanför det med ett referensnummer. Det separata referensnumret för betalningsarrangemang kan dock inte slopas, eftersom en stor del av betalningsarrangemangen avbetalas proaktivt, vilket är förmånligare för både skattskyldiga och skattetagare. Även fysiska personer bör ha en möjlighet att rikta inbetalningar till skatter som är föremål för betalningsarrangemang. På grund av förfarandets enhetlighet ska alla skatter som är föremål för indrivning betalas separat.

Paragrafens 1 mom. möjliggör att en inbetalning som riktas till alla skatter enligt föreslagna 16 § 1 mom. används till fordringar på den skattskyldige som är föremål för betalningsarrangemang eller utsökning först när en oanvänd inbetalning återbetalas på den skattskyldiges begäran eller på myndighetsinitiativ. Regleringen säkerställer att inbetalningar i första hand riktas till betalning av nya skyldigheter.

Även skatteslagsspecifika inbetalningar kan riktas till poster som är föremål för betalningsarrangemang eller utsökning i sistahand eller när inbetalningar återbetalas. Skatteförvaltningen meddelar närmare föreskrifter om avvikelse från användningsordningen för inbetalningar med stöd av 21 § i lagen. Skatteförvaltningens föreskrift om användning av inbetalningar till skatter som är föremål för betalningsarrangemang eller utsökning först när

inbetalningar återbetalas gäller utöver inbetalningar som riktas till alla skatter enligt lagens 16 § 1 mom. även skatteslagsspecifika inbetalningar som riktas till skatter på eget initiativ och överlåtelseskatt enligt lagens 7 §.

Exempel: En skattskyldig har beviljats betalningsarrangemang som gäller kvarskatt för skatteåret 2025 och som har förfallit 3.6.2026. I enlighet med lagens 16 § 1 mom. riktar den skattskyldige en inbetalning på 1 000 euro till betalning av alla skatter i januari 2027. Inbetalningen används inte till kvarskatten som är föremål för betalningsarrangemanget. Den skattskyldige begär återbetalning av den oanvända inbetalningen 18.2.2027. Före återbetalningen används inbetalningen till betalning av den förfallna kvarskatten och dess dröjsmålsränta som är föremål för betalningsarrangemanget.

Till paragrafen fogas ett nytt 4 mom., enligt vilket Skatteförvaltningen kan använda inbetalningen till skatter innan de preskriberas på myndighetsinitiativ. Bestämmelsen är relevant, eftersom en del inbetalningar som riktas enligt lagens 16 § används till skatter utanför användningsordningen för inbetalningar samt skatter som är föremål för betalningsarrangemang eller utsökning först när inbetalningar återbetalas på den skattskyldiges begäran eller på myndighetsinitiativ som obefogad inbetalning. Eftersom en inbetalning inte på myndighetsinitiativ kan anses vara obefogad i en situation där den skattskyldige har kommande obetalda skatter som är föremål för inbetalningen, bör Skatteförvaltningen ha en särskilt föreskriven rätt att med avvikelse från användningsordningen rikta inbetalningen till skatter som håller på att preskriberas. Bestämmelsen tryggar skatteinflödet och motverkar situationer där den skattskyldige samtidigt har oanvända inbetalningar och skatter som håller på att preskriberas.

20 §. Återbetalning av obefogade inbetalningar. Det föreslås att paragrafens 1 mom. ska preciseras så att en inbetalning som betalats utan grund eller av misstag utöver till den skattskyldige på yrkande även kan återbetalas till den som ansvarar för skatt eller den som saken gäller. Den gällande bestämmelsen specificerar inte till vem inbetalningen kan återbetalas. En inbetalning kan också återbetalas till en annan än den skattskyldig till vars skatter inbetalningen till exempel av misstag gjorts. På motsvarande sätt bör yrkande på återbetalning av inbetalning framställas utöver av den skattskyldige också av den som ansvarar för skatten eller den som saken gäller eller en annan betalare när den inbetalning som är föremål för yrkandet gäller betalning av en annan skattskyldigs än betalarens skatter.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs om återbetalning av en obefogad inbetalning innan den preskriberas. Skatteförvaltningen betalar tillbaka en inbetalning som inte har använts till betalning av skatt innan den preskriberas. En obefogad inbetalning preskriberas enligt lagens 52 § 2 mom. fem år från utgången av det kalenderår då inbetalningen har gjorts. Inbetalningen återbetalas på myndighetsinitiativ i slutet av den nämnda tidsfristen. Förfarandet gäller främst skatter som avses i lagens 7 § och inbetalningar som riktas till alla skatter och som inte betalas automatiskt. Inbetalningen används till den skattskyldiges andra förfallna obetalda skatter före återbetalning till den skattskyldige.

Bestämmelsen om tillämpning av en återbetalningsgräns på 10 euro på beloppet som återbetalas i den nuvarande paragrafens 2 mom. flyttas till paragrafens 3 mom. Återbetalningsgränsen omfattar också inbetalningar som preskriberas och som inte återbetalas om beloppet är mindre än 10 euro. En preskriberad inbetalning kan återbetalas till den skattskyldige av särskilda skäl med stöd av 52 § 3 mom. i lagen.

24 §. Tidpunkten för användning av återbäring. Det föreslås att ett nytt 3 mom., i vilket det föreskrivs när en skatteåterbäring på skatt på eget initiativ som är föremål för kontrollåtgärder

är tillgänglig för betalning av förfallen skatt, ska fogas till paragrafen. Om en skatte- eller rättelsedeklaration, i vilken den skattskyldige deklarerar mervärdesskatt som berättigar till återbäring eller som minskar skatt som ska betalas på eget initiativ vid tidpunkten för anmälan är föremål för Skatteförvaltningens kontrollåtgärd, är återbäringen tillgänglig för betalning av den skattskyldiges förfallna skatter först när kontrollåtgärden har slutförts. Återbäringen är samtidigt tillgänglig för betalning av skatter och återbetalning till den skattskyldige när kontrollåtgärden har slutförts. Återbäringen används till betalning av förfallna skatter innan den återbetalas till den skattskyldige.

Exempel 1: En skattskyldig deklarerar mervärdesskatt som berättigar till återbäring på 10 000 euro på den allmänna förfalldagen 12.8.2026 för skatteperioden juni. Deklarationen är föremål för en kontrollåtgärd. Kontrollåtgärden slutförs 20.9.2026. Beloppet av mervärdesskatt som berättigar till återbäring godkänns enligt deklarationen. Den skattskyldige har obetald kvarskatt på 7 000 euro som förfallit 3.8.2026. Mervärdesskatten som berättigar till återbäring används till betalning av den förfallna kvarskatten och dröjsmålsränta 20.9.2026, och det oanvända beloppet betalas till den skattskyldige.

Exempel 2: En skattskyldig deklarerar mervärdesskatt som berättigar till återbäring på 10 000 euro på den allmänna förfalldagen 12.8.2026 för skatteperioden juni. Deklarationen är föremål för en kontrollåtgärd. Kontrollåtgärden slutförs 20.9.2026. Av beloppet av mervärdesskatt som berättigar till återbäring godkänns 8 000. Den skattskyldige har obetald kvarskatt på 7 000 euro som förfallit 3.8.2026. Det godkända beloppet av mervärdesskatt på 8 000 euro som berättigar till återbäring används till betalning av den förfallna kvarskatten och dröjsmålsränta 20.9.2026, och det oanvända beloppet betalas till den skattskyldige.

Exempel 3: En skattskyldig deklarerar och betalar mervärdesskatt på 17 000 euro för skatteperioden juni på den allmänna förfalldagen 12.8.2026. Den skattskyldige lämnar in en rättelsedeklaration 30.8.2026, enligt vilken beloppet av mervärdesskatt minskar till 5 000 euro. Deklarationen är föremål för en kontrollåtgärd som slutförs 20.9.2026. Återbäring på 12 000 euro godkänns i enlighet med deklarationen. Den skattskyldige har obetald mervärdesskatt på 9 000 euro som förfallit 12.9.2026. Återbäringen används till betalning av den förfallna mervärdesskatten 20.9.2026, och det oanvända beloppet betalas till den skattskyldige.

Bestämmelsen begränsar användning av återbäring endast i en situation, där en deklaration vid inlämningstidpunkten är föremål för en kontrollåtgärd. Om deklarationen inte är föremål för kontrollåtgärder vid inlämnandet av den, är återbäring på skatt på eget initiativ på samma sätt som i dag tillgänglig för betalning av skatt enligt deklarationen den dag då skatte- eller rättelsedeklarationen har lämnats in med de tidsgränser om vilka föreskrivs i paragrafens 2 mom. Föreslagna 3 mom. tillämpas inte, om deklarationen blir föremål för en kontrollåtgärd först efter att återbäringen varit tillgänglig för betalning enligt deklarationen. Med kontrollåtgärd avses Skatteförvaltningens åtgärder för verifiering av skattedeklarationens riktighet. Med kontrollåtgärd avses utöver skattekontroll- och skatterevisionsåtgärder även utredning av deklarationer. Kontrollåtgärderna omfattar alla beskattningssuppgifter.

25 §. Hinder för användning av återbäring. Det föreslås att bestämmelserna om förbud mot användning av återbäring av skatt som betalats av misstag och återbäring av försummelseavgift i paragrafens 2 mom. 1 och 4 punkt ska upphävas. Skatteåterbäringar och andra belopp som återbärs används till betalning av skatteskulder på bred basis. Genom slopandet av begränsningar för användning av återbäringar harmoniseras bestämmelserna om användning av återbäringar.

Förbudet mot att använda skatt som betalats av misstag har tillämpats sällan. Förhållandet mellan begreppet skatt som betalats av misstag och orsakerna till andra rättelser som görs till den skattskyldiges fördel och inbetalningar som gjorts av misstag enligt lagens 20 § är oklar. Rättelse eller sökande av ändring av beskattning kan till exempel bero på att den skattskyldige missuppfattat lagstiftningen, vilket inte har ansetts vara ett hinder för användning av skatteåterbäring till betalning av den skattskyldiges skatteskulder. I syfte att förtydliga regleringen ska skatteåterbäringar och andra belopp som återbärs användas till betalning av den skattskyldiges förfallna skatter oberoende av orsaken till återbäringen.

Förbudet mot användning av återbäring på grund av sänkt försummelseavgift har ansetts vara motiverat på grund av försummelseavgifters karaktär av sanktion. Eftersom andra av Skatteförvaltningen påförda administrativa sanktioner och påföljder, såsom återbäring av skatteförhöjning, förseningsavgift, dröjsmålsränta och skadestånd, kan användas till betalning av den skattskyldiges skatteskulder, föreslås i syfte att harmonisera förfarandet att bestämmelsen om förbudet mot att använda återbäring av försummelseavgifter ska upphävas.

26 §. Användningsordning för återbäringar. I paragrafen föreskrivs om användning av återbäringar till betalning av den skattskyldiges förfallna skatter och Skatteförvaltningens andra fordringar. I denna proposition föreslås att den allmänna användningsordningen enligt lagens 6 § ska ändras så att återbäringar i stället för enligt preskriptionsdag används till betalning av skatter enligt deras förfallodag. På basis av hänvisningen i paragrafens 1 mom. används även återbäringar till förfallna skatter och Skatteförvaltningens andra fordringar enligt förfallodag från den äldsta till den senaste.

Det föreslås att paragrafens 2 mom. ska upphävas. Användningen av återbäring på skatt på eget initiativ som avses i lagens 7 § i första hand till förfallna skatter på eget initiativ slopas. Återbäringar används till betalning av den skattskyldiges alla förfallna skatter enligt 1 mom. före betalning till den skattskyldige.

Från paragrafens 3 mom. stryks hänvisningen till 2 mom. som föreslås bli upphävt.

37 §. Krediteringsränta. Från paragrafens 1 mom. 2 punkt stryks hänvisningen till återbäringar som på begäran hålls kvar. Det föreslås bestämmelsen om kvarhållande av återbäring i lagens 28 § ska upphävas genom en separat proposition (RP 17/2025 rd). Om betalningen av återbäring till den skattskyldige förhindras av någon annan orsak som avses i lagen om skatteuppbörd, såsom försummelse av deklarationsskyldigheten, betalas krediteringsränta på återbäringen enligt 2 punkten i momentet.

Det föreslås att paragrafens 1 mom. 3 punkt ska ändras så att krediteringsränta inte betalas på en inbetalning som används till betalning av skatt senare än på betalningsdagen. Krediteringsränta betalas på obefogade eller oavsiktliga inbetalningar som betalas tillbaka med stöd av 20 §. Krediteringsränta betalas framöver också på inbetalningar av överlåtelseskatt som betalas tillbaka.

Paragrafens 1 mom. 3 punkt förtydligas utan att ändra nuvarande tillämpningspraxis så att krediteringsränta inte betalas på en inbetalning som betalas tillbaka, om inbetalningen uppenbart har gjorts i vinstsyfte, till exempel i räntesyfte.

38 §. Beräkning av krediteringsränta. Från paragrafens 1 mom. stryks bestämmelsen enligt vilken krediteringsränta beräknas på återbäring av skatt på eget initiativ som avses i lagens 7 § till den lagstadgade förfallodagen för skatt på eget initiativ när återbäringen används till betalning av skatt på eget initiativ. Syftet med bestämmelsen har varit att undvika en situation

där det samtidigt beräknas krediteringsränta på återbäring av skatt på eget initiativ och dröjsmålsränta på skatt på eget initiativ som ska betalas. Eftersom bestämmelserna om behandling av återbäring på skatt på eget initiativ som avses i 7 § i lagen harmoniseras med behandling av andra skatteåterbäringar, föreslås att också undantagsbestämmelsen om beräkning av krediteringsränta på återbäring på skatt på eget initiativ ska upphävas. På återbäring på skatt på eget initiativ beräknas krediteringsränta till den dag då återbäringsbeloppet används till betalning av skatt eller betalas tillbaka till den skattskyldige.

Det föreslås bestämmelsen om kvarhållande av återbäring på skatt på eget initiativ i 28 § i lagen om skatteuppbörd ska upphävas genom en separat proposition (RP 17/2025 rd). Eftersom återbäringar inte hålls kvar för kommande betalningsskyldigheter, föreslås att 1 momentets tredje mening ska upphävas som onödig.

Det föreslås att paragrafens 7 mom. ska upphävas. Om beräkning av krediteringsränta fram till användningsdagen för återbäring föreskrivs ovan i denna paragraf och om mervärdesskatt som berättigar till återbäring i lagens 39 §. Regleringen motsvarar 7 mom. Om beräkning av dröjsmålsränta föreskrivs på ett heltäckande sätt i lagen om förseningsränta. På grund av den föreslagna ändringen av lagen om förseningsränta beräknas dröjsmålspåföljder i alla situationer där återbäring används inte alltid fram till betalningsdagen för en fordran. Därför föreslås det att paragrafens 7 mom. ska upphävas som onödigt.

Från paragrafens 8 mom. stryks bestämmelserna om krediteringsrântans ränteperiod när en inbetalning används till betalning av skatt senare än på betalningsdagen. Enligt den föreslagna ändringen av 37 § betalas krediteringsränta inte på en inbetalning som används till betalning av skatt.

52 §. Preskription av återbäring och inbetalning samt av ränta på dem. I syfte att förtydliga regleringen stryks från paragrafens 2 mom. omnämmandet av preskription av en inbetalning, om den på grund av bristfälliga betalningsuppgifter inte har kunnat betalas tillbaka till den skattskyldige. I dag preskriberas en inbetalning fem år från utgången av det kalenderår då inbetalningen har gjorts. Om Skatteförvaltningens skyldighet att betala tillbaka en inbetalning som preskriberas föreskrivs i föreslagna 20 § 2 mom. i lagen.

60 §. Begäran om omprövning hos skatterättelsenämnden. Det föreslås att bestämmelsen om parter som har rätt att söka ändring i paragrafens 1 mom. ska preciseras så att utöver den skattskyldige och den som ansvarar för skatten även en annan part får söka ändring i vissa situationer. Rätten till omprövning för en annan part gäller endast beslut som parten meddelas om återbetalning av obefogad inbetalning enligt lagens 20 §. Dessutom får en part söka ändring med stöd av 52 § 3 mom. i beslut om återbetalning av en preskriberad inbetalning eller återbäring. I dessa yrkanden meddelas ett beslut som ändring får sökas i till exempel en sådan annan part som inte är skattskyldig eller ansvarig för skatten men som har gjort inbetalningen som är föremål för yrkandet och som framställt yrkandet på återbetalning.

61 §. Besvär hos förvaltningsdomstolen. Till paragrafen fogas att utöver den skattskyldige och den som ansvarar för skatten får en annan part söka ändring. Ändringen motsvarar den föreslagna ändringen av lagens 60 §.

63 §. Prejudikatbesvär hos högsta förvaltningsdomstolen. Till paragrafen fogas att utöver den skattskyldige och den som ansvarar för skatten får en annan part söka ändring. Ändringen motsvarar den föreslagna ändringen av lagens 60 §.

71 §. Delgivning. Från paragrafens 3 mom. stryks bestämmelsen om att sammandrag och beslut som meddelats med stöd av lagen om skatteuppbörd kan sändas per post på den skattskyldiges begäran. Slopandet av postning av sammandrag inverkar inte på hur en skattskyldig som omfattas av elektronisk delgivning av sammandrag anses ha fått kännedom om sammandraget. Om undantag från elektroniska delgivning av sammandrag föreskrivs i paragrafens 4 mom.

Från paragrafens 4 och 6 mom. stryks hänvisningarna till beslut som meddelats med stöd av lagen om skatteuppbörd. Separata beslut delges med stöd av hänvisningsbestämmelserna i paragrafens 2 mom. på motsvarande sätt som andra beskattningsbeslut, vilket motsvarar nuvarande praxis, enligt vilken separata beslut delges som vanlig delgivning per post till alla skattskyldiga, såvida den skattskyldige inte har gett sitt samtycke till elektronisk delgivning.

72 §. Korrigering av fel. Det föreslås att bestämmelsen om att ringa fel inte behöver korrigeras i paragrafens 3 mom. ska preciseras. Skatteförvaltningen kan på eget initiativ låta bli att korrigera fel i uppbördsförfarandet, om felet är ringa och om det inte är till direkt ekonomisk skada för den skattskyldige.

Sådana ringa fel kan anses vara till exempel dröjsmål i användningen av en inbetalning eller återbäring på grund av ett kortvarigt tekniskt fel. Ett fel orsakar inte nödvändigtvis den skattskyldige omedelbar ekonomisk skada utan skadan kan vara indirekt i form av ökad administrativ börda, till exempel så att det ökar bokföringsarbetet eller kontakterna med Skatteförvaltningen. Fel i uppbördsförfarandet inverkar inte på skattebeloppet. Omedelbar ekonomisk skada eller nytta som orsakas av ett fel i uppbördsförfarandet handlar i praktiken om alltför stor debiterad dröjsmålsränta eller alltför stor betalad krediteringsränta. Dröjsmålsränta som den skattskyldige påförs på grund av en myndighets fel uppbärs inte enligt 7 § i lagen om förseningsränta. Eftersom ogrundad dröjsmålsränta inte uppbärs av den skattskyldige, förhindrar inte dröjsmålsränta som orsakats av fel tillämpningen av regleringen av ringa fel.

På avstående från korrigering av ringa fel i uppbördsförfarandet tillämpas korrigering av fel på myndighetsinitiativ. På den skattskyldiges yrkande ska ett fel korrigeras.

73 §. Tidsfrist för korrigering av fel. Det föreslås att det till paragrafens 1 mom. ska fogas en bestämmelse om tidsfristen för korrigering av fel i uppbördsförfarandet i en situation, där en åtgärd enligt lagen om skatteuppbörd inte antecknas i sammandraget. Den skattskyldige kan yrka på korrigering av fel i uppbördsförfarandet till exempel om felet gäller betalning av skatteåterbäring eller krediteringsränta. I en situation där en åtgärd för vilket korrigering yrkas inte antecknas i sammandrag som avses i 70 § i lagen om skatteuppbörd, är tidsfristen för korrigering av felet i uppbördsförfarandet tre år från utgången av det kalenderår då den felaktiga åtgärden vidtogs.

7.2 Lagen om skattetillägg och förseningsränta

5 b §. Beräkning av dröjsmålsränta. Det föreslås att ett nytt 9 mom. ska fogas till paragrafen, i vilket det föreskrivs om användning av inbetalningar till betalning av skatt först efter betalningsdagen.

I enlighet med de föreslagna ändringarna av lagens 16 § används inbetalningar som riktas till betalning av skatter på eget initiativ, överlåtelseskatt och den skattskyldiges alla skatter till förfallna skatter utanför användningsordningen först i samband med att inbetalningen återbetalas som obefogad inbetalning på den skattskyldiges begäran eller på myndighetsinitiativ. När en inbetalning används till betalning av skatt senare än på betalningsdagen för betalningen, föreslås att dröjsmålsränta ska beräknas från skattens

förfallodag till betalningsdagen för betalningen. Då löper inte dröjsmålsränta för den tid för vilken inbetalningen stått oanvänd. Utan den föreslagna bestämmelsen skulle dröjsmålsränta beräknas till den dag då inbetalningen används till att betala skatt.

Exempel 1: En skattskyldigs inkomstskatt har förfallit 12.4.2026, och skatten har överförts till utsökning. I enlighet med 16 § 1 mom. i lagen om skatteuppbörd riktar den skattskyldige en inbetalning till betalning av alla skatter 20.7.2026. Den skattskyldige begär återbetalning av den oanvända inbetalningen 30.8.2026, varvid den används till inkomstskatt i utsökning. På inkomstskatten beräknas dröjsmålsränta enligt paragrafens 1 och 9 mom. för tiden 13.4.–20.7.2026.

Exempel 2: En skattskyldigs inkomstskatt har förfallit 3.6.2026, och skatten förblir obetald. Den skattskyldige riktar en skatteslagsinbetalning till betalning av skatter på eget initiativ 12.6.2026. Den skattskyldige begär återbetalning av inbetalningen 30.6.2026. Före återbetalningen används inbetalningen till betalning av den förfallna inkomstskatten. På inkomstskatten beräknas dröjsmålsränta enligt 1 och 9 mom. för tiden 4.6.–12.6.2026.

Exempel 3: En skattskyldigs skatt på eget initiativ har förfallit 12.6.2026, och skatten förblir obetald. Den skattskyldige riktar en skatteslagsinbetalning till betalning av inkomstskatt 10.7.2026. Återstoden av inbetalningen används genast till betalning av den förfallna skatten på eget initiativ. På skatten på eget initiativ beräknas dröjsmålsränta enligt 1 mom. för tiden 13.6.–10.7.2026.

Det föreslås att det till paragrafen ska fogas ett nytt 10 mom., i vilket det föreskrivs om beräkning av dröjsmålsränta när återbäring på skatt på eget initiativ som baserar sig på skatte- eller rättelsedeklaration som varit föremål för kontrollåtgärder används till betalning av skatt. Enligt den föreslagna ändringen av 24 § i lagen om skatteuppbörd används återbäringen på skatten på eget initiativ som varit föremål för kontrollåtgärder till betalning av den skattskyldiges förfallna skatter först efter att kontrollåtgärden har slutförts. Om endast en del av återbäringen godkänns, används det godkända beloppet till betalning av skatt.

Användningen av återbäringen dröjer från inlämnandet av deklarationen som utgör grunden för den, om deklarationen är föremål för en kontrollåtgärd. Om den skattskyldige under kontrollåtgärden har förfallna obetalda skatter och återbäringen som är föremål för kontrollåtgärden godkänns, löper dröjsmålsränta på skatten för tiden för kontrollåtgärden. Därför föreslås att dröjsmålsränta ska beräknas till inlämnandet av skatte- eller rättelsedeklaration som utgör grunden för återbäringen, när återbäring som varit föremål för kontrollåtgärder enligt 24 § 3 mom. i lagen om skatteuppbörd används till betalning av skatt. På återbäringen beräknas krediteringsränta enligt gällande bestämmelser till den dag då återbäringen används.

Exempel 4: En skattskyldig deklarerar mervärdesskatt som berättigar till återbäring på 10 000 euro på den allmänna förfallodagen 12.8.2026 för skatteperioden juni. Deklarationen är föremål för en kontrollåtgärd. Kontrollåtgärden slutförs 20.9.2026. Beloppet av mervärdesskatt som berättigar till återbäring godkänns enligt deklarationen. Den skattskyldige har obetald kvarskatt på 7 000 euro som förfallit 3.8.2026. Mervärdesskatten som berättigar till återbäring används till betalning av den förfallna kvarskatten 20.9.2026, och det oanvända beloppet betalas till den skattskyldige. På kvarskatten beräknas dröjsmålsränta från dagen efter skattens förfallodag till den dag då den mervärdesskatt som berättigar till återbäring och som använts till betalning av skatt har inlämnats. Dröjsmålsränta beräknas för tiden 4.8.–12.8.2026. På mervärdesskatten som berättigar till återbäring och uppgår till 10 000 euro beräknas krediteringsränta från dagen som

följer på skatteperiodens förfallodag till återbäringens användnings- och betalningsdag, dvs. för tiden 13.8.–20.9.2026.

8 Bestämmelser på lägre nivå än lag

Lagen om skatteuppbörd innehåller flera bemyndiganden för Skatteförvaltningen i synnerhet på grund av uppbördsförfarandets tekniska karaktär. I utkastet till propositionen föreslås inga ändringar av gällande bemyndiganden. Med stöd av de gällande bestämmelserna utfärdar Skatteförvaltningen vissa nya föreskrifter för att förtydliga användningen av inbetalningar.

Med stöd av 21 § i lagen om skatteuppbörd får Skatteförvaltningen meddela närmare föreskrifter om avvikelse från användningsordningen, enligt vilka den i lagens 18 § avsedda användningen av inbetalningar till betalning av skatt som är föremål för betalningsarrangemang eller indrivning i utsökningsväg sker först när en inbetalning återbetalas, gäller inbetalningar som riktas till alla skatter, skatter på eget initiativ och överlåtelseskatter. Detta motsvarar propositionens mål som går ut på att förtydliga användningen av inbetalningar och öka deras överskådlighet så att inbetalningar i första hand riktas till betalning av nya skattskyldigheter.

Dessutom meddelar Skatteförvaltningen närmare föreskrifter om den inbördes användningsordningen för inbetalningar med stöd av 6 § 3 mom. i lagen om skatteuppbörd. Föreskrifter meddelas om användning av skattelagsspecifika inbetalningar till betalning av skatt före inbetalningar som riktats till betalning av alla skatter, om inbetalningarna har samma betalningsdag.

9 Ikraftträdande

Det föreslås i propositionen att lagarna ska träda i kraft i november 2025. Avsikten är att genomföra de systemändringar som de föreslagna lagändringarna förutsätter i samband med uppdateringen av Skatteförvaltningens informationssystem i november 2025, och därför är det också motiverat att lagarna träder i kraft då.

Det föreslås dock att bestämmelsen om användning av inbetalningar till betalning av fordringar innan de förfaller i 18 § 4 mom. i lagen om skatteuppbörd och bestämmelsen om återbetalning av en obefogad inbetalning innan den preskriberas i 20 § 2 mom. ska träda i kraft först 1.1.2026. Den senare tidpunkten för ikraftträdande möjliggör att Skatteförvaltningen för första gången kan återbetala inbetalningar som preskriberas och använda inbetalningar till fordringar som preskriberas i slutet av 2026. Bestämmelsernas stegvisa ikraftträdande säkerställer genomförandet av ändringarna. Användningen av inbetalningar som håller på att preskriberas genom avvikelse från användningsordningen kunde också orsaka onödig förvirring under de första månaderna efter ikraftträdandet.

De nya bestämmelserna i lagen om skatteuppbörd tillämpas på gjorda inbetalningar och återbetalningar som bildats före lagens ikraftträdande och som används till betalning av skatt eller återbetalas efter lagens ikraftträdande. På den krediteringsränta som beräknas på inbetalningar som används till betalning av skatt tillämpas dock de tidigare bestämmelserna, om inbetalningarna gjorts före lagens ikraftträdande.

Exempel 1: En betalare gör 8.11.2025 en inbetalning som riktas till betalning av skatter på eget initiativ som avses i 7 § i lagen om skatteuppbörd innan lagen träder i kraft. Inbetalningen används till betalning av skatter på eget initiativ på den allmänna förfallodagen 12.11.2025. Efter lagens ikraftträdande används inbetalningen inte till betalning av andra förfallna skatter i slutet av kalendermånaden enligt de nya bestämmelserna i lagen.

Exempel 2: En betalare gör 8.11.2025 en inbetalning som riktas till betalning av skatter på eget initiativ som avses i 7 § i lagen om skatteuppbörd innan lagen träder i kraft. Inbetalningen används till betalning av skatter på eget initiativ 12.12.2025. Krediteringsränta beräknas på inbetalningen från dagen efter betalningsdagen till användningsdagen för inbetalningen enligt bestämmelserna före lagens ikraftträdande.

I de föreslagna bestämmelserna om ikraftträdande i lagen om förseningsränta föreskrivs om den lag som tillämpas på dröjsmålsränta. Om en inbetalning, som gjorts före lagens ikraftträdande, efter lagens ikraftträdande används till betalning av skatt, beräknas dröjsmålsränta på skatten enligt de gamla bestämmelserna. Det innebär att dröjsmålsränta beräknas på skatten fram till den dag då inbetalningen används till betalning av skatt. På dröjsmålsränta som beräknas på överlåtelseskatt tillämpas dock de nya bestämmelserna i situationer, där inbetalningar som gjorts före lagens ikraftträdande används till betalning av skatt efter lagens ikraftträdande.

Exempel: En betalare gör 8.11.2025 en inbetalning som riktas till betalning av skatter på eget initiativ som avses i 7 § i lagen om skatteuppbörd innan lagen träder i kraft. Den skattskyldige begär återbetalning av den oanvända inbetalningen 29.11.2025. Inbetalningen används till betalning av det förfallna obetalda förskottet på inkomstskatt 23.11.2025. Dröjsmålsränta beräknas på förskottet från dagen efter förfalldagen till användningsdagen för inbetalningen 24.11.–29.11.2025 enligt bestämmelserna före lagens ikraftträdande.

10 Förhållande till andra propositioner

Riksdagen behandlar samtidigt regeringens proposition till riksdagen med förslag till ändringar av inkomstskattelagen och vissa andra skattelagar (RP 17/2025)¹¹ som innehåller förslag till att upphäva 28 § i lagen om skatteuppbörd. Förslaget till att upphäva bestämmelsen om kvarhållande av återbäring anknyter till föreslagna ändringar av förfaranden i denna proposition när det gäller behandling av inbetalningar och återbäringar av skatter på eget initiativ och möjliggör ett stegvist genomförande av ändringar av skatteuppbördsförandet.

11 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Enligt 80 § i grundlagen ska genom lag utfärdas bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter samt om frågor som enligt grundlagen i övrigt hör till området för lag. Bestämmelsen förutsätter att alla centrala bestämmelser som påverkar individens rättsliga ställning ska utfärdas genom lag. Enligt 2 § 3 mom. i grundlagen ska all utövning av offentlig makt bygga på lag. I all offentlig verksamhet ska lag noggrant iakttas. De föreslagna ändringarna av lagen om skatteuppbörd kan anses vara främst tekniska. Förslagen till ändring av användning av inbetalningar begränsar inte den skattskyldiges rätt att rikta inbetalningar till skatt. Preciseringsregleringen enligt lagen om skatteuppbörd möjliggör ett förfarande, där den skattskyldige kan rikta inbetalningar till alla skatter i allmänhet med ett referensnummer. Ändringarna av sättet att rikta inbetalningar genomförs med hjälp av Skatteförvaltningens betalningsanvisningar, och de lagstadgade sätten med vilka den skattskyldige kan rikta inbetalningar begränsas inte. De föreslagna ändringarna av användningen av inbetalningar och återbäringar förtydligar förfarandena och ökar förutsebarheten i användningen av inbetalningar och återbäringar, och ändringarna är inte betydande med tanke på de grundläggande rättigheterna. I propositionen föreslås inte heller ändringar av lagstadgad normativ makt, med

¹¹ Behandlingsuppgifterna finns på riksdagens webbplats:
https://www.eduskunta.fi/SV/vaski/Kasittelytiedot/Valtiopaivaasia/Sidor/RP_17+2025.aspx.

stöd av vilken Skatteförvaltningen kan utförda närmare föreskrifter om skatteuppbördsförfarandet.

Enligt 21 § 1 mom. i grundlagen har var och en rätt att på behörigt sätt och utan ogrundat dröjsmål få sin sak behandlad av en domstol eller någon annan myndighet som är behörig enligt lag samt att få ett beslut som gäller hans eller hennes rättigheter och skyldigheter behandlat vid domstol eller något annat oavhängigt rättskipningsorgan. I propositionen föreslås att betalaren ska ha rätt att yrka på återbetalning en obefogad eller oavsiktlig inbetalning från Skatteförvaltningen i en situation där betalaren inte är skattskyldig som avses i lag. Rätten att framställa yrkande gäller också den som ansvarar för skatten. Förslaget förbättrar rättssäkerheten för den som gjort inbetalningen och den som ansvarar för skatten och främjar behandlingen av yrkanden i förvaltningsförfarande.

I propositionen föreslås att sammandrag som avses i 70 § i lagen om skatteuppbörd inte längre på begäran ska skickas till de skattskyldiga som omfattas av obligatorisk elektronisk delgivning av sammandrag. Enligt 71 § i lagen om skatteuppbörd delges sammandraget i regel elektroniskt. Sammandraget delges som vanlig delgivning per post endast till sådana fysiska personer och dödsbon som inte har gett sitt samtycke till elektronisk delgivning och som inte har förts in i arbetsgivarregistret eller registret över mervärdesskattskyldiga eller som inte bedriver annan mervärdesskattepliktig verksamhet än skogsbruk.

Möjligheten att på begäran få sammandraget per post baserar sig på regleringen av sammandragets föregångare, skattekontoutdraget i den upphävda skattekontolagen (604/2009). Enligt skattekontolagen, som trädde i kraft 2009, var elektronisk delgivning obligatorisk, men den skattskyldige kunde på begäran också få skattekontoutdraget per post. I regeringens proposition om skattekontolagen (RP 221/2008 rd) konstateras att dessa kontoutdrag är i sig en extra åtgärd som i första hand ska betraktas som en service. De har ingen inverkan på tidpunkten för delfäendet.

Regeringens proposition om den gällande lagen om skatteuppbörd (RP 97/2017) granskades också av grundlagsutskottet i samband med riksdagsbehandlingen av propositionen. I sitt utlåtande (GrUU 39/2017 rd) tog grundlagsutskottet inte ställning till förslaget som gällde 71 § i lagen om skatteuppbörd. Propositionen om skattekontolagen (RP 221/2008 rd) bedömdes däremot inte av grundlagsutskottet.

Grundlagsutskottet har tidigare konstaterat att reglering av obligatorisk elektronisk delgivning har betydelse med tanke på principen om god förvaltning enligt 21 § i grundlagen och med tanke på likabehandling enligt 6 § i grundlagen (se till exempel GrUU 5/2016 rd och GrUU 32/2018 rd). Enligt 21 § 1 mom. i grundlagen har var och en rätt att få sin sak behandlad av en behörig myndighet. Till rättsskyddet enligt 21 § i grundlagen hör också att var och en har rätt att få sin sak behandlad på behörigt sätt. Dessa krav är för sin del kopplade till andra krav på god förvaltning, såsom behandlingens offentlighet samt rätten att bli hörd, få motiverade beslut och kunna söka ändring. Enligt 21 § 2 mom. i grundlagen ska garantier för god förvaltning tryggas genom lag. Grundlagsutskottet har tidigare bedömt rättssäkerheten bland annat när det gäller åläggande av juridiska personer att använda elektronisk kommunikation i bostadsdatasystem (GrUU 32/2018 rd). I sitt utlåtande ansåg grundlagsutskottet bland annat att det med tanke på godtagbarheten av förslaget är relevant att skyldigheten till elektronisk kommunikation inte direkt gäller enskilda personer, utan skyldigheten gäller i främsta rummet juridiska personer.

Den nuvarande regleringen av obligatorisk elektronisk delgivning av sammandrag, enligt vilken den skattskyldige inte kan välja ett annat delgivningssätt om förutsättningarna uppfylls, anses vara nödvändig med beaktande av sammandragets karaktär som en handling som upprättas

regelbundet varje månad. Den nuvarande regleringen har dock i praktiken luckrats upp, eftersom den skattskyldige kan begära att få sammandraget per post. Undanröjandet av denna möjlighet kan medföra konsekvenser för de skattskyldiga som i dag har valt att få sammandraget per post. Postning av sammandrag inverkar dock inte på hur sammandraget och beslut i den enligt lagen kommer till kännedom, eftersom sammandraget endast ska delges elektroniskt. Sammandraget finns tillgängligt i Skatteförvaltningens e-tjänst liksom andra elektroniska delgivningar. I propositionen föreslås inga ändringar av delgivning av sammandrag.

Användningen av elektroniska myndighetstjänster har ökat kraftigt sedan skattekontolagen trädde i kraft 2009, då det ursprungligen föreskrevs om det tidigare skattekontoutdraget, elektronisk delgivning och möjlighet att på begäran få kontoutdraget per post enligt 70 § i lagen om skatteuppbörd. Med utvecklingen har betydelsen av sammandrag som postas minskat, och det anses inte längre finnas ett motiverat behov av en sådan extra tjänst när det dessutom ställs krav på nedskärningar av myndigheters verksamhetsutgifter. Dessutom tryggar den gällande lagstiftningen delgivningen av sammandrag för fysiska personer och dödsbon som vanlig delgivning per post, i vilken det inte föreslås ändringar.

Den föreslagna ändringen av 71 § 3 mom. i lagen om skatteuppbörd, enligt vilken skattskyldiga som omfattas av obligatorisk delgivning inte längre på begäran kan få sammandraget per post, anses inte heller föranleda ändringar av 4 mom. i samma paragraf, där det föreskrivs om parter som delges per post i stället för elektroniskt. Gruppen av skattskyldiga som omfattas av obligatorisk elektronisk delgivning bör inte minskas med tanke på principerna för god förvaltning eller likabehandling med tanke på sammandragets karaktär av en handling som delges och de parter för vilka sammandraget redan i dag delges per post. I avsnittet om remissvaren i propositionen beskrivs synpunkter relaterade till 71 § 4 mom. i lagen om skatteuppbörd närmare.

De ändringsförslag som gjorts för att utveckla skatteuppbördsförfarandet kan enligt regeringens uppfattning behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av lagen om skatteuppbörd

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om skatteuppbörd (11/2018) 16 § 7 mom., 26 § 2 mom. och 38 § 7 mom.,
ändras 6 § 1 och 2 mom., 13 §, 16 § 1–4, 6 och 8 mom., 18 § 1 mom., 20 §, 25 § 2 mom., 26 § 3 mom., 37 § 1 mom., 38 § 1 och 8 mom., 52 § 2 mom., 60 § 1 mom., 61 och 63 §, 71 § 3, 4 och 6 mom., 72 § 3 mom. och 73 § 1 mom.,
av dem 25 § 2 mom., 38 § 1 och 8 mom. och 52 § 2 mom. sådana de lyder i lag 785/2020 och
fogas till 18 § ett nytt 4 mom. och till 24 § ett nytt 3 mom. som följer:

6 §

Allmän användningsordning för inbetalningar och återbäringar

Inbetalningar och återbäringar används till betalning av skatter enligt förfallodagen från den äldsta till den senaste. Förfallodagen för en för sent deklarerad skatt som betalas på eget initiativ anses då vara den dag då skattedeklarationen lämnats in. Om skatter förfaller till betalning samma dag, används inbetalningar och återbäringar till betalning av skatterna i följande ordning:

- 1) de skatter och avgifter som avses i 4 § samt förskott och andra belopp som debiterats med stöd av lagen om förskottsuppbörd eller sjukförsäkringslagen (1224/2004),
- 2) sådana förskottsinnehållningar enligt lagen om förskottsuppbörd och sådana andra skatter som betalas på eget initiativ som har flera skattetagare,
- 3) avgifter enligt lagen om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift (771/2016),
- 4) fastighetsskatt,
- 5) mervärdesskatter och andra skatter som tillfaller enbart staten,
- 6) försummelseavgifter enligt 22 a § i lagen om beskattningsförfarande och 39 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ,
- 7) återbäringar som ska återkrävas med stöd av 34 § i denna lag,
- 8) konjunkturdeposition,
- 9) Skatteförvaltningens andra fordringar.

Om ett flertal inbetalningar är tillgängliga, används de i den ordning i vilken inbetalningarna har gjorts. Om ett flertal återbäringar är tillgängliga, används de i den ordning i vilken återbäringarna har blivit tillgängliga för betalning av skatt, på det sätt som avses i 24 §. Om både inbetalning och återbäring är tillgänglig, används inbetalningen först.

13 §

Betalningsdag för inbetalning som gjorts för betalning av skatt

En inbetalning som gjorts för betalning av skatt anses vara betald till Skatteförvaltningen den dag då

- 1) betalningen har debiterats betalarens konto, eller

2) betalningen har skett kontant till ett penninginstitut eller ett betalningsställe för skatter om vilket det föreskrivs separat.

Om någon uppgift om betalnings- eller debiteringsdag inte har förmedlats med betalningen, anses betalningen vara betald den dag då betalningen har bokförts på Skatteförvaltningens konto.

Betalningen är tillgänglig för betalning av skatt den dag då den med stöd av 1 eller 2 mom. anses vara betald.

16 §

Riktande av inbetalningar

Betalaren får rikta en inbetalning till betalning av en skattskyldigs alla skatter. Inbetalningen används till betalning av den skattskyldiges förfallna skatter och Skatteförvaltningens andra fordringar i enlighet med 6 §. Inbetalningen används inte till betalning av följande skatter och fordringar innan inbetalningen betalas tillbaka:

- 1) arvsskatt,
- 2) mervärdesskatt på vilken tillämpas en särskild ordning enligt 12 a kap. i mervärdesskattelagen,
- 3) fordran som baserar sig på ett betalningsprogram för företagssanering eller skuldsanering.

Betalaren får rikta en inbetalning till betalning av skatter av ett skatteslag.

Om betalaren riktar en inbetalning till betalning av skatter som avses i 7 §, används inbetalningen till betalning av dessa förfallna skatter i enlighet med 6 §.

Om betalaren riktar en inbetalning till betalning av ett annat skatteslag än skatter som avses i 7 §, används inbetalningen till betalning av förfallna och icke förfallna skattefordringar inom skatteslaget i fråga i enlighet med 6 §. Skatter som avses i 4 § samt förskott och andra belopp som påförts med stöd av lagen om förskottsuppbörd eller sjukförsäkringslagen samt tonnageskatt betraktas som ett enda skatteslag när en inbetalning riktas enligt skatteslag.

Om en inbetalning har riktats till betalning av skatter som avses i 3 mom. eller överlåtelseskatt, ska inbetalningen inte användas till betalning av andra skatter innan inbetalningen betalas tillbaka. Inbetalningen ska återbetalas i enlighet med 5 kap.

Avvikelse från användningsordningen för en inbetalning kan göras av särskilda skäl på grund av att den skattskyldige framställt en motiverad begäran.

18 §

Avvikelse från användningsordningen för inbetalningar

Skatteförvaltningen kan med avvikelse från 16 § i sista hand eller vid återbetalning av inbetalning använda en inbetalning till betalning av fordringar som är föremål för betalningsarrangemang eller indrivning i utsökningsväg, samt i andra motsvarande situationer där det med betalaren har avtalats om avvikelse från användningsordningen eller där inbetalningen i strid med betalarens intresse skulle användas till betalning av en fordran som är föremål för indrivningsåtgärder.

Skatteförvaltningen kan med avvikelse från 16 § använda en inbetalning till betalning av fordringar innan de preskriberas.

20 §

Återbetalning av obefogade inbetalningar

Skatteförvaltningen betalar på yrkande av den skattskyldige, den som ansvarar för skatt eller någon annan som saken gäller tillbaka ett belopp som har betalats in, om det har betalats av misstag eller utan grund. Om yrkandet på återbetalning av inbetalningen inte godkänns, meddelar Skatteförvaltningen ett beslut i ärendet. Skatteförvaltningen kan också på eget initiativ betala tillbaka ett belopp som har betalats in utan grund efter att vid behov ha gett den som saken gäller tillfälle att lämna en utredning.

Skatteförvaltningen betalar tillbaka en obefogad inbetalning innan den preskriberas.

På det belopp som ska betalas tillbaka tillämpas bestämmelserna i 32 § 1 mom.

24 §

Tidpunkten för användning av återbäring

Om en i 2 mom. 1 eller 2 punkten avsedd återbäring vid tidpunkten för anmälan är föremål för Skatteförvaltningens kontrollåtgärd, är återbäringen tillgänglig när kontrollåtgärden har slutförts.

25 §

Hinder för användning av återbäring

Till betalning av en fordran används inte

- 1) återbäring när motsvarande medel har betalats som utdelning ur ett konkursbo,
 - 2) skatteåterbäring som överförs till en främmande stat,
-

26 §

Användningsordning för återbäringar

Skatteförvaltningen kan med avvikelse från 1 mom. i sista hand använda en återbäring till betalning av fordringar som är föremål för betalningsarrangemang eller indrivning i utsökningsväg, samt i andra motsvarande situationer där det med mottagaren av återbäringen har avtalats om avvikelse från användningsordningen eller där återbäringen i strid med mottagarens intresse skulle användas till betalning av en fordran som är föremål för indrivningsåtgärder.

37 §

Krediteringsränta

Krediteringsränta betalas

1) på skatt som ska betalas tillbaka enligt lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ,

2) på annan skatt som ska betalas tillbaka än sådan som avses i 1 punkten och på vilken det enligt lag ska betalas ränta när den betalas tillbaka,

3) på inbetalningar som betalas tillbaka med stöd av 20 §, dock inte på inbetalningar som uppenbart har gjorts i vinstsyfte.

38 §

Beräkning av krediteringsränta

På skatt som ska betalas tillbaka beräknas krediteringsränta från dagen efter den dag då skatten betalades till den dag då det belopp som ska betalas tillbaka debiteras Skatteförvaltningens konto eller används till betalning av skatt.

På en inbetalning som betalas tillbaka med stöd av 20 § eller används på det sätt som avses i 23 § 1 mom. beräknas krediteringsränta från dagen efter betalningsdagen till den dag då det belopp som ska betalas tillbaka debiteras Skatteförvaltningens konto.

52 §

Preskription av återbäring och inbetalning samt av ränta på dem

En obefogad inbetalning enligt 20 § och en i 16 § 11 mom. avsedd inbetalning som riktats till betalning av säkerhet och ränta på den preskriberas fem år från utgången av det kalenderår då inbetalningen har gjorts.

60 §

Begäran om omprövning hos skatterättelsenämnden

Den skattskyldige, den som ansvarar för skatten och Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt får söka ändring i ett beslut som meddelats med stöd av denna lag. Den som ansvarar för skatten får söka ändring i ett beslut om användning av återbäring endast om återbäring till denne har använts till betalning av skatter som denne ansvarar för. Också någon annan som saken gäller än den skattskyldige eller den som ansvarar för skatten får söka ändring i ett beslut som med stöd av 20 eller 52 § har meddelats denne.

61 §

Besvär hos förvaltningsdomstolen

Den skattskyldige, den som ansvarar för skatten, någon annan som saken gäller och Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt får genom besvär överklaga ett beslut som meddelats med anledning av en begäran om omprövning hos den förvaltningsdomstol inom vars domkrets den skattskyldige, den som ansvarar för skatten eller den som saken gäller hade sin hemkommun när Skatteförvaltningen fattade sitt beslut. På ändringssökandet tillämpas vad som föreskrivs i lagen om beskattningsförfarande.

63 §

Prejudikatbesvär hos högsta förvaltningsdomstolen

Den skattskyldige, den som ansvarar för skatten, någon annan som saken gäller och Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt får söka ändring i ett beslut av skatterättelsenämnden hos högsta förvaltningsdomstolen i stället för hos förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar tillstånd för prejudikatbesvär. På ändringssökandet tillämpas 71 a–71 d § i lagen om beskattningsförfarande.

71 §

Delgivning

Uppgifterna i det sammandrag som avses i 70 § delges den skattskyldige elektroniskt. Den skattskyldige anses ha fått uppgifterna i sammandraget den sjunde dagen efter utgången av den kalendermånad för vilken sammandraget har skapats.

Sammandrag ska dock delges som sådan vanlig delgivning som avses i 59 § i förvaltningslagen till fysiska personer och dödsbon som inte har gett sitt samtycke till elektronisk delgivning och som

- 1) inte har förts in i arbetsgivarregistret enligt 31 § i lagen om forskottsuppbörd, och
- 2) inte har förts in i registret över mervärdesskattskyldiga enligt 172 § i mervärdesskattelagen eller som inte bedriver annan mervärdesskattepliktig verksamhet än skogsbruk.

Om sammandraget inte kan delges genom elektroniska tjänster på grund av störningar i datakommunikationerna eller någon annan motsvarande teknisk störning, delges det som vanlig delgivning enligt 59 § i förvaltningslagen.

72 §

Korrigerings av fel

Skatteförvaltningen kan på eget initiativ lämna ett fel okorrigerat om felet är ringa och om det inte är till direkt ekonomisk skada för den skattskyldige eller om det belopp som den skattskyldige grundlöst har fått till godo är ringa och ett opartiskt bemötande av de skattskyldiga eller någon annan orsak inte kräver att korrigerings görs.

73 §

Tidsfrist för korrigerings av fel

Ett fel som avses i 72 § kan korrigeras inom tre år från utgången av det kalenderår då det sammandrag har skapats i vilket den åtgärd eller uppgift som yrkandet om korrigerings gäller har antecknats eller borde ha antecknats. I andra fall kan fel korrigeras inom tre år från utgången av det kalenderår då den felaktiga åtgärden har vidtagits.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 18 § 4 mom. och 20 § 2 mom. träder dock i kraft den 1 januari 2026.

På användning och återbetalning av en inbetalning eller uppkommen återbäring som har betalats före ikraftträdandet av denna lag tillämpas efter ikraftträdandet bestämmelserna i denna lag.

På en inbetalning som har betalts före ikraftträdandet av denna lag och som används till betalning av skatt beräknas krediteringsränta enligt de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

2.

Lag

om ändring av 5 b § i lagen om skattetillägg och förseningsränta

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 5 b § i lagen om skattetillägg och förseningsränta (1556/1995), sådan paragrafen lyder i lagarna 51/2017, 20/2018, 344/2019 och 786/2020, nya 9 och 10 mom., som följer:

5 b §

Beräkning av dröjsmålsränta

Om en inbetalning används till betalning av skatter senare än på betalningsdagen, beräknas dröjsmålsräntan till betalningsdagen för betalningen.

Om den återbäring som avses i 24 § 3 mom. i lagen om skatteuppbörd används till betalning av skatt, beräknas dröjsmålsräntan till den dag då den skattedeklaration eller rättelsedeklaration som ligger till grund för återbäringen lämnats in.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Vid beräkning av dröjsmålsränta tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag om som betalning av skatten används en för annan än överlåtelseskatt gjord inbetalning som betalats före denna lags ikraftträdande.

Helsingfors den 30 april 2025

Statsminister

Petteri Orpo

Finansminister Riikka Purra

1.

Lag

om ändring av lagen om skatteuppbörd

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om skatteuppbörd (11/2018) 16 § 7 mom., 26 § 2 mom. och 38 § 7 mom.,
ändras 6 § 1 och 2 mom., 13 §, 16 § 1–4, 6 och 8 mom., 18 § 1 mom., 20 §, 25 § 2 mom., 26
§ 3 mom., 37 § 1 mom., 38 § 1 och 8 mom., 52 § 2 mom., 60 § 1 mom., 61 och 63 §, 71 § 3, 4
och 6 mom., 72 § 3 mom. och 73 § 1 mom.,
av dem 25 § 2 mom., 38 § 1 och 8 mom. och 52 § 2 mom. sådana de lyder i lag 785/2020 och
fogas till 18 § ett nytt 4 mom. och till 24 § ett nytt 3 mom. som följer:

Gällande lydelse

6 §

Allmän användningsordning för inbetalningar och återbäringar

Inbetalningar och återbäringar används till
betalning av skatter enligt den dag skatterna
preskriberas från den äldsta till den senaste.
*Till betalning av skatter som preskriberas
samma dag används inbetalningar och
återbäringar enligt förfallodag från den
äldsta till den senaste.* Förfallodagen för en
för sent deklarerad skatt som betalas på eget
initiativ anses då vara den dag då
skattedeklarationen lämnats in. Om skatter
förfaller till betalning samma dag, används
inbetalningar och återbäringar till betalning av
skatterna i följande ordning:

1) de skatter och avgifter som avses i 4 §
samt förskott och andra belopp som debiterats
med stöd av lagen om förskottsuppbörd eller
sjukförsäkringslagen (1224/2004),

2) sådana förskottsinnehållningar enligt
lagen om förskottsuppbörd och sådana andra
skatter som betalas på eget initiativ som har
flera skattetagare,

3) avgifter enligt lagen om arbetsgivares
sjukförsäkringsavgift (771/2016),

4) fastighetsskatt,

Föreslagen lydelse

6 §

Allmän användningsordning för inbetalningar och återbäringar

Inbetalningar och återbäringar används till
betalning av skatter enligt *förfallodagen* från
den äldsta till den senaste. Förfallodagen för
en för sent deklarerad skatt som betalas på
eget initiativ anses då vara den dag då
skattedeklarationen lämnats in. Om skatter
förfaller till betalning samma dag, används
inbetalningar och återbäringar till betalning av
skatterna i följande ordning:

1) de skatter och avgifter som avses i 4 §
samt förskott och andra belopp som debiterats
med stöd av lagen om förskottsuppbörd eller
sjukförsäkringslagen (1224/2004),

2) sådana förskottsinnehållningar enligt
lagen om förskottsuppbörd och sådana andra
skatter som betalas på eget initiativ som har
flera skattetagare,

3) avgifter enligt lagen om arbetsgivares
sjukförsäkringsavgift (771/2016),

4) fastighetsskatt,

Gällande lydelse

5) mervärdesskatter och andra skatter som tillfaller enbart staten,

6) försummelseavgifter enligt 22 a § i lagen om beskattningsförfarande och 39 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ,

7) återbäringar som ska återkrävas med stöd av 34 § i denna lag,

8) konjunkturdeposition,

9) Skatteförvaltningens andra fordringar.

Om ett flertal inbetalningar eller återbäringar är tillgängliga, används de i den ordning i vilken inbetalningarna har gjorts eller återbäringarna har blivit tillgängliga för betalning av skatt. Om en inbetalning har gjorts samma dag som en återbäring, på det sätt som avses i 24 § 1 mom., skulle vara tillgänglig för betalning av skatt, används inbetalningen först.

Föreslagen lydelse

5) mervärdesskatter och andra skatter som tillfaller enbart staten,

6) försummelseavgifter enligt 22 a § i lagen om beskattningsförfarande och 39 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ,

7) återbäringar som ska återkrävas med stöd av 34 § i denna lag,

8) konjunkturdeposition,

9) Skatteförvaltningens andra fordringar.

Om ett flertal inbetalningar är tillgängliga, används de i den ordning i vilken inbetalningarna har gjorts. Om ett flertal återbäringar är tillgängliga, används de i den ordning i vilken återbäringarna har blivit tillgängliga för betalning av skatt, på det sätt som avses i 24 §. Om både inbetalning och återbäring är tillgänglig, används inbetalningen först.

13 §

Betalningsdag för skatt

Skatten anses vara betald till Skatteförvaltningen den dag då

1) betalningen har debiterats betalarens konto, eller

2) betalningen har skett kontant till ett penninginstitut eller ett betalningsställe för skatter om vilket det föreskrivs separat.

Om någon uppgift om betalnings- eller debiteringsdag inte har förmedlats med betalningen, anses skatten vara betald den dag då betalningen har bokförts på Skatteförvaltningens konto.

16 §

Riktande av inbetalningar

Betalaren får rikta en inbetalning till betalning av en skattskyldigs alla skatter

13 §

Betalningsdag för inbetalning som gjorts för betalning av skatt

En inbetalning som gjorts för betalning av skatt anses vara betald till Skatteförvaltningen den dag då

1) betalningen har debiterats betalarens konto, eller

2) betalningen har skett kontant till ett penninginstitut eller ett betalningsställe för skatter om vilket det föreskrivs separat.

Om någon uppgift om betalnings- eller debiteringsdag inte har förmedlats med betalningen, anses *betalningen* vara betald den dag då betalningen har bokförts på Skatteförvaltningens konto.

Betalningen är tillgänglig för betalning av skatt den dag då den med stöd av 1 eller 2 mom. anses vara betald.

16 §

Riktande av inbetalningar

Betalaren får rikta en inbetalning till betalning av en skattskyldigs alla skatter.

Gällande lydelse

(*allmän inbetalning*). Inbetalningen används till betalning av den skattskyldiges förfallna skatter och Skatteförvaltningens andra fordringar i enlighet med 6 §.

Betalaren får rikta en inbetalning till betalning av skatter av ett skatteslag (*skatteslagsinbetalning*).

Om betalaren riktar en inbetalning till betalning av skatter som avses i 7 §, används inbetalningen till betalning av dessa skatter i enlighet med 6 §. *Inbetalningen används dock till betalning av skatter som avses i 7 § tidigast på den förfallodag som avses i 32 och 34 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ.*

Om betalaren riktar en inbetalning till betalning av ett annat skatteslag än skatter som avses i 7 §, används inbetalningen till betalning av förfallna och icke förfallna skattefordringar inom skatteslaget i fråga enligt förfallodag från den äldsta till den senaste och i övrigt i enlighet med 6 §. Skatter som avses i 4 § samt förskott och andra belopp som påförts med stöd av lagen om förskottsuppbörd eller sjukförsäkringslagen samt tonnageskatt betraktas som ett enda skatteslag när en inbetalning riktas enligt skatteslag.

Om en inbetalning har riktats till betalning av skatter som avses i 7 §, används inbetalningen till betalning av andra skatter tidigast den sista dagen i den kalendermånad under vilken inbetalningen har gjorts. Om inbetalningen betalas tillbaka tidigare, betalas den dock tillbaka i enlighet med 5 kap.

Om en inbetalning har riktats till betalning av överlåtelseskatt, ska inbetalningen inte användas till betalning av andra skatter innan

Föreslagen lydelse

Inbetalningen används till betalning av den skattskyldiges förfallna skatter och Skatteförvaltningens andra fordringar i enlighet med 6 §. *Inbetalningen används inte till betalning av följande skatter och fordringar innan inbetalningen betalas tillbaka:*

- 1) arvsskatt,
- 2) mervärdesskatt på vilken tillämpas en särskild ordning enligt 12 a kap. i mervärdesskattelagen,
- 3) fordran som baserar sig på ett betalningsprogram för företagssanering eller skuldsanering.

Betalaren får rikta en inbetalning till betalning av skatter av ett skatteslag.

Om betalaren riktar en inbetalning till betalning av skatter som avses i 7 §, används inbetalningen till betalning av dessa *förfallna* skatter i enlighet med 6 §.

Om betalaren riktar en inbetalning till betalning av ett annat skatteslag än skatter som avses i 7 §, används inbetalningen till betalning av förfallna och icke förfallna skattefordringar inom skatteslaget i fråga i enlighet med 6 §. Skatter som avses i 4 § samt förskott och andra belopp som påförts med stöd av lagen om förskottsuppbörd eller sjukförsäkringslagen samt tonnageskatt betraktas som ett enda skatteslag när en inbetalning riktas enligt skatteslag.

Om en inbetalning har riktats till betalning av skatter som avses i 3 mom. eller överlåtelseskatt, ska inbetalningen inte användas till betalning av andra skatter innan inbetalningen betalas tillbaka. Inbetalningen ska återbetalas i enlighet med 5 kap.

(7 mom. upphävs)

Gällande lydelse

inbetalningen betalas tillbaka. Inbetalningen ska betalas tillbaka i enlighet med 5 kap.

Avvikelse från användningsordningen för en inbetalning *som avses i 2 mom.* kan göras på grund av att den skattskyldige framställt en motiverad begäran.

18 §

Avvikelse från användningsordningen för inbetalningar

Skatteförvaltningen kan med avvikelse från 16 § i sista hand använda en inbetalning till betalning av fordringar som är föremål för betalningsarrangemang eller indrivning i utsokningsväg, samt i andra motsvarande situationer där det med betalaren har avtalats om avvikelse från användningsordningen eller där inbetalningen i strid med betalarens intresse skulle användas till betalning av en fordran som är föremål för indrivningsåtgärder.

20 §

Återbetalning av obefogade inbetalningar

Skatteförvaltningen betalar på yrkande av den skattskyldige tillbaka ett belopp som har betalats in, om det har betalats av misstag eller utan grund. Om yrkandet på återbetalning av inbetalningen inte godkänns, meddelar Skatteförvaltningen ett beslut i ärendet. Skatteförvaltningen kan också på eget initiativ betala tillbaka ett belopp som har betalats in utan grund efter att vid behov ha gett den skattskyldige tillfälle att lämna en utredning.

Föreslagen lydelse

Avvikelse från användningsordningen för en inbetalning kan göras *av särskilda skäl* på grund av att den skattskyldige framställt en motiverad begäran.

18 §

Avvikelse från användningsordningen för inbetalningar

Skatteförvaltningen kan med avvikelse från 16 § i sista hand *eller vid återbetalning av inbetalning* använda en inbetalning till betalning av fordringar som är föremål för betalningsarrangemang eller indrivning i utsokningsväg, samt i andra motsvarande situationer där det med betalaren har avtalats om avvikelse från användningsordningen eller där inbetalningen i strid med betalarens intresse skulle användas till betalning av en fordran som är föremål för indrivningsåtgärder.

Skatteförvaltningen kan med avvikelse från 16 § använda en inbetalning till betalning av fordringar innan de preskriberas.

20 §

Återbetalning av obefogade inbetalningar

Skatteförvaltningen betalar på yrkande av den skattskyldige, *den som ansvarar för skatt eller någon annan som saken gäller* tillbaka ett belopp som har betalats in, om det har betalats av misstag eller utan grund. Om yrkandet på återbetalning av inbetalningen inte godkänns, meddelar Skatteförvaltningen ett beslut i ärendet. Skatteförvaltningen kan också på eget initiativ betala tillbaka ett belopp som har betalats in utan grund efter att vid behov ha gett den *som saken gäller* tillfälle att lämna en utredning.

Skatteförvaltningen betalar tillbaka en obefogad inbetalning innan den preskriberas.

På det belopp som ska betalas tillbaka tillämpas bestämmelserna i 32 § 1 mom.

Gällande lydelse

På det belopp som ska betalas tillbaka tillämpas bestämmelserna om återbetalning i 28 § och 32 § 1 mom.

24 §

Tidpunkten för användning av återbäring

Föreslagen lydelse

24 §

Tidpunkten för användning av återbäring

Om en i 2 mom. 1 eller 2 punkten avsedd återbäring vid tidpunkten för anmälan är föremål för Skatteförvaltningens kontrollåtgärd, är återbäringen tillgänglig när kontrollåtgärden har slutförts.

25 §

Hinder för användning av återbäring

Till betalning av en fordran används inte
1) återbäring på skatt som har betalats av misstag,
2) återbäring när motsvarande medel har betalats som utdelning ur ett konkursbo,
3) skatteåterbäring som överförs till en främmande stat,
4) återbäring av försummelseavgifter enligt 22 a § i lagen om beskattningsförfarande, 39 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ och 95 § i bilskattelagen (777/2020).

25 §

Hinder för användning av återbäring

Till betalning av en fordran används inte
1) återbäring när motsvarande medel har betalats som utdelning ur ett konkursbo,
2) skatteåterbäring som överförs till en främmande stat.

26 §

Användningsordning för återbäringar

Återbäring på skatt som avses i 7 § används i första hand till betalning av skatter som avses i 7 § med iakttagande av 6 §.

Skatteförvaltningen kan med avvikelse från 1 och 2 mom. i sista hand använda en återbäring till betalning av fordringar som är föremål för betalningsarrangemang eller indrivning i utsökningsväg, samt i andra motsvarande situationer där det med mottagaren av återbäringen har avtalats om avvikelse från användningsordningen eller där

26 §

Användningsordning för återbäringar

(2 mom. upphävs)

Skatteförvaltningen kan med avvikelse från 1 mom. i sista hand använda en återbäring till betalning av fordringar som är föremål för betalningsarrangemang eller indrivning i utsökningsväg, samt i andra motsvarande situationer där det med mottagaren av återbäringen har avtalats om avvikelse från användningsordningen eller där återbäringen i

Gällande lydelse

återbäringen i strid med mottagarens intresse skulle användas till betalning av en fordran som är föremål för indrivningsåtgärder.

37 §

Krediteringsränta

Krediteringsränta betalas

1) på skatt som ska betalas tillbaka enligt lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ,

2) på annan skatt som ska betalas tillbaka och på vilken det enligt lag ska betalas ränta när den betalas tillbaka *eller vilken Skatteförvaltningen håller kvar för uppfyllande av kommande betalningsförpliktelser,*

3) på inbetalningar som används till betalning av skatt senare än på betalningsdagen och på sådana inbetalningar avsedda för betalning av skatt som betalas tillbaka med stöd av 20 §; krediteringsränta betalas dock inte på inbetalningar som riktats till överlåtelseskatt.

38 §

Beräkning av krediteringsränta

På skatt som ska betalas tillbaka beräknas krediteringsränta från dagen efter den dag då skatten betalades till den dag då det belopp som ska betalas tillbaka debiteras Skatteförvaltningens konto eller används till betalning av skatt. *På sådan återbäring av i 7 § avsedd skatt som används till betalning av i den paragrafen avsedd skatt beräknas krediteringsränta till den dag då skatten senast ska betalas enligt lag eller förordning. På sådan skatt som ska betalas tillbaka och som Skatteförvaltningen håller kvar för betalning av senare skatter, och som det inte i enlighet med någon annan lag ska betalas ränta på, beräknas krediteringsränta dock från dagen efter den dag då det beslut som berättigar till återbäring har fattats.*

Föreslagen lydelse

strid med mottagarens intresse skulle användas till betalning av en fordran som är föremål för indrivningsåtgärder.

37 §

Krediteringsränta

Krediteringsränta betalas

1) på skatt som ska betalas tillbaka enligt lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ,

2) på annan skatt som ska betalas tillbaka *än sådan som avses i 1 punkten* och på vilken det enligt lag ska betalas ränta när den betalas tillbaka,

3) på inbetalningar som betalas tillbaka med stöd av 20 §, *dock inte på inbetalningar som uppenbart har gjorts i vinstsyfte.*

38 §

Beräkning av krediteringsränta

På skatt som ska betalas tillbaka beräknas krediteringsränta från dagen efter den dag då skatten betalades till den dag då det belopp som ska betalas tillbaka debiteras Skatteförvaltningens konto eller används till betalning av skatt.

Gällande lydelse

När återbäring används till betalning av Skatteförvaltningens fordran beräknas krediteringsränta och dröjsmålspåföljder till den dag då fordran betalas.

På en inbetalning som används till betalning av skatt senare än på betalningsdagen beräknas krediteringsränta från dagen efter betalningsdagen till den dag då inbetalningen används till betalning av skatten. På en sådan inbetalning av i 7 § avsedd skatt som används till betalning av i den paragrafen avsedd skatt beräknas krediteringsränta till den dag då skatten senast ska betalas enligt lag eller förordning. På en inbetalning som betalas tillbaka med stöd av 20 § eller används på det sätt som avses i 23 § 1 mom. beräknas krediteringsränta från dagen efter betalningsdagen till den dag då det belopp som ska betalas tillbaka debiteras Skatteförvaltningens konto.

52 §

Preskription av återbäring och inbetalning samt av ränta på dem

Om en obefogad inbetalning enligt 20 § eller en i 16 § 11 mom. avsedd inbetalning som riktats till betalning av säkerhet inte har kunnat betalas tillbaka till den skattskyldige på grund av bristfälliga betalningsuppgifter, preskriberas inbetalningen samt ränta på den fem år från utgången av det kalenderår då inbetalningen har gjorts.

60 §

Begäran om omprövning hos skatterättelsenämnden

Den skattskyldige, den som ansvarar för skatten och Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt får söka ändring i ett beslut som meddelats med stöd av denna lag. Den som ansvarar för skatten får söka ändring i ett beslut om användning av återbäring endast om

Föreslagen lydelse

(7 mom. upphävs)

På en inbetalning som betalas tillbaka med stöd av 20 § eller används på det sätt som avses i 23 § 1 mom. beräknas krediteringsränta från dagen efter betalningsdagen till den dag då det belopp som ska betalas tillbaka debiteras Skatteförvaltningens konto.

52 §

Preskription av återbäring och inbetalning samt av ränta på dem

En obefogad inbetalning enligt 20 § och en i 16 § 11 mom. avsedd inbetalning som riktats till betalning av säkerhet och ränta på den preskriberas fem år från utgången av det kalenderår då inbetalningen har gjorts.

60 §

Begäran om omprövning hos skatterättelsenämnden

Den skattskyldige, den som ansvarar för skatten och Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt får söka ändring i ett beslut som meddelats med stöd av denna lag. Den som ansvarar för skatten får söka ändring i ett beslut om användning av återbäring endast om återbäring till denne har använts till betalning

Gällande lydelse

återbäring till denne har använts till betalning av skatter som denne ansvarar för.

Föreslagen lydelse

av skatter som denne ansvarar för. *Också någon annan som saken gäller än den skattskyldige eller den som ansvarar för skatten får söka ändring i ett beslut som med stöd av 20 eller 52 § har meddelats denne.*

61 §

Besvär hos förvaltningsdomstolen

Den skattskyldige, den som ansvarar för skatten och Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt får genom besvär överklaga ett beslut som meddelats med anledning av en begäran om omprövning hos den förvaltningsdomstol inom vars domkrets den skattskyldige *eller* den som ansvarar för skatten hade sin hemkommun när Skatteförvaltningen fattade sitt beslut. På ändringssökandet tillämpas vad som föreskrivs i lagen om beskattningsförfarande.

61 §

Besvär hos förvaltningsdomstolen

Den skattskyldige, den som ansvarar för skatten, *någon annan som saken gäller* och Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt får genom besvär överklaga ett beslut som meddelats med anledning av en begäran om omprövning hos den förvaltningsdomstol inom vars domkrets den skattskyldige, den som ansvarar för skatten *eller den som saken gäller* hade sin hemkommun när Skatteförvaltningen fattade sitt beslut. På ändringssökandet tillämpas vad som föreskrivs i lagen om beskattningsförfarande.

63 §

Prejudikatbesvär hos högsta förvaltningsdomstolen

Den skattskyldige, den som ansvarar för skatten och Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt får söka ändring i ett beslut av skatterättelsenämnden hos högsta förvaltningsdomstolen i stället för hos förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar tillstånd för prejudikatbesvär. På ändringssökandet tillämpas 71 a–71 d § i lagen om beskattningsförfarande.

63 §

Prejudikatbesvär hos högsta förvaltningsdomstolen

Den skattskyldige, den som ansvarar för skatten, *någon annan som saken gäller* och Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt får söka ändring i ett beslut av skatterättelsenämnden hos högsta förvaltningsdomstolen i stället för hos förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar tillstånd för prejudikatbesvär. På ändringssökandet tillämpas 71 a–71 d § i lagen om beskattningsförfarande.

71 §

Delgivning

Uppgifterna i det sammandrag som avses i 70 § *och beslut som meddelats med stöd av denna lag* delges den skattskyldige elektroniskt. Den skattskyldige anses ha fått

71 §

Delgivning

Uppgifterna i det sammandrag som avses i 70 § delges den skattskyldige elektroniskt. Den skattskyldige anses ha fått uppgifterna i sammandraget den sjunde dagen efter

Gällande lydelse

uppgifterna i sammandraget den sjunde dagen efter utgången av den kalendermånad för vilken sammandraget har skapats. *Den skattskyldige anses ha fått del av ett beslut som meddelats med stöd av denna lag den sjunde dagen efter det att beslutet fattades. På den skattskyldiges begäran kan sammandrag och beslut sändas också per post.*

Sammandrag samt beslut som har meddelats med stöd av denna lag ska dock delges som vanlig delgivning i enlighet med 59 § i förvaltningslagen till fysiska personer och dödsbon som inte har gett sitt samtycke till elektronisk delgivning och som

1) inte har förts in i arbetsgivarregistret enligt 31 § i lagen om förskottsuppbörd, och

2) inte har förts in i registret över mervärdesskattskyldiga enligt 172 § i mervärdesskattelagen eller som inte bedriver annan mervärdesskattepliktig verksamhet än skogsbruk.

Om sammandraget eller beslutet inte kan delges genom elektroniska tjänster på grund av störningar i datakommunikationerna eller någon annan motsvarande teknisk störning, delges det som vanlig delgivning enligt 59 § i förvaltningslagen.

72 §

Korrigerig av fel

Ett fel behöver inte korrigeras om det är ringa och om det inte är till skada för den skattskyldige eller om det belopp som den skattskyldige grundlöst har fått till godo är ringa och ett opartiskt bemötande av de skattskyldiga eller någon annan orsak inte kräver att korrigerig görs.

73 §

Tidsfrist för korrigerig av fel

Ett fel som avses i 72 § kan korrigeras inom tre år från utgången av det kalenderår då det

Föreslagen lydelse

utgången av den kalendermånad för vilken sammandraget har skapats.

Sammandrag ska dock delges som sådan vanlig delgivning som avses i 59 § i förvaltningslagen till fysiska personer och dödsbon som inte har gett sitt samtycke till elektronisk delgivning och som

1) inte har förts in i arbetsgivarregistret enligt 31 § i lagen om förskottsuppbörd, och

2) inte har förts in i registret över mervärdesskattskyldiga enligt 172 § i mervärdesskattelagen eller som inte bedriver annan mervärdesskattepliktig verksamhet än skogsbruk.

Om sammandraget inte kan delges genom elektroniska tjänster på grund av störningar i datakommunikationerna eller någon annan motsvarande teknisk störning, delges det som vanlig delgivning enligt 59 § i förvaltningslagen.

72 §

Korrigerig av fel

Skatteförvaltningen kan på eget initiativ lämna ett fel okorrigerat om felet är ringa och om det inte är till direkt ekonomisk skada för den skattskyldige eller om det belopp som den skattskyldige grundlöst har fått till godo är ringa och ett opartiskt bemötande av de skattskyldiga eller någon annan orsak inte kräver att korrigerig görs.

73 §

Tidsfrist för korrigerig av fel

Ett fel som avses i 72 § kan korrigeras inom tre år från utgången av det kalenderår då det

Gällande lydelse

sammandrag har skapats i vilket den åtgärd eller uppgift som yrkandet om korrigerings gällar har antecknats eller borde ha antecknats.

Föreslagen lydelse

sammandrag har skapats i vilket den åtgärd eller uppgift som yrkandet om korrigerings gällar har antecknats eller borde ha antecknats. *I andra fall kan fel korrigeras inom tre år från utgången av det kalenderår då den felaktiga åtgärden har vidtagits.*

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 18 § 4 mom. och 20 § 2 mom. träder dock i kraft den 1 januari 2026.

På användning och återbetalning av en inbetalning eller uppkommen återbäring som har betalats före ikraftträdandet av denna lag tillämpas _____ efter _____ ikraftträdandet bestämmelserna i denna lag.

På en inbetalning som har betalats före ikraftträdandet av denna lag och som används till betalning av skatt beräknas krediteringsränta enligt de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

2.

Lag

om ändring av 5 b § i lagen om skattetillägg och förseningsränta

I enlighet med riksdagens beslut
fögas till 5 b § i lagen om skattetillägg och förseningsränta (1556/1995), sådan paragrafen
lyder i lagarna 51/2017, 20/2018, 344/2019 och 786/2020, nya 9 och 10 mom., som följer:

Gällande lydelse

5 b §

Beräkning av dröjsmålsränta

Föreslagen lydelse

5 b §

Beräkning av dröjsmålsränta

Om en inbetalning används till betalning av skatter senare än på betalningsdagen, beräknas dröjsmålsräntan till betalningsdagen för betalningen.

Om den återbäring som avses i 24 § 3 mom. i lagen om skatteuppbörd används till betalning av skatt, beräknas dröjsmålsräntan till den dag då den skattedeklaration eller rättelsedeklaration som ligger till grund för återbäringen lämnats in.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Vid beräkning av dröjsmålsränta tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag om som betalning av skatten används en för annan än överlåtelseskatt gjord inbetalning som betalats före denna lags ikraftträdande.